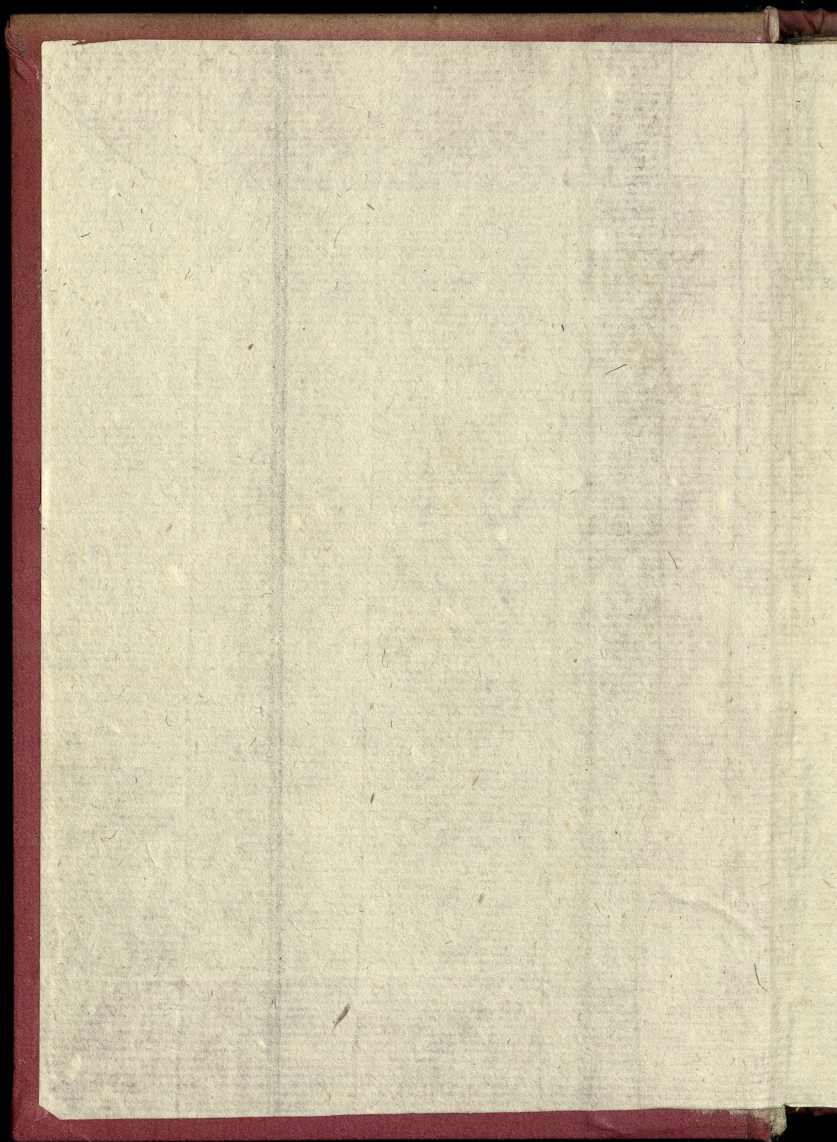

Narodna in univerzitetna knjižnica
▼ Ljubljani

82087

David
Dvakrát

52

Bibliszke Historie

za evangelicsanske

Sol é ino Hi'ze.

Szlovensene

po

Terplán Sándori

Püczonszkom Farari.

45 Zimnik 1878 Pres
Z vnôgimi nôvimi Obrázki.

10th Ausgabe
V KÖSZEGI 1847.

ging
Stampane vu Násztavi Reichard Károla i Szinov.

82087

82087

31.10.1947

1902

1. Od Sztvorjénja.

Bôg je sztvôro Nébo i Zemlo po szvojoj szvétoj Récsi. Prvle, kak je Bôg kâ sztvôro, je zvúna Nye-ga nej bilô nicesza. Bôg je szam vek i vcsen; szmo-zen sztvoriti ka scsé. On je tak steo, naj nébai zem-la vu szvojoj díki, nej na ednôk, nego edno za drú-gim nasztáne: ár je On od zacsétka, vsze pôleg ra-csúna, mere i váge v réd posztavo.

Szlisajte 'ze, kak je sztvôro Bôg vu seszti dnévi nébo izemlo.

Bôg je velo: „Bojdi szvetloszt!“ — I grátala je szvetloszt. Te je Bôg odlôcsa szvetloszt od kmicze; tak je nasztánola prva nôcs i prvi dén. — Drúgo de-

lo Bo'ze je krepkosztnébe, stera opasűje zemlo. Bôg je razlôcso vodô ober krepkosztí od vodé pod krepkosztjom bodôcse; i to krepkoszt je imenűvao Nébo. Tô je te drűgi dén. — Trétji dén je Bôg na zemli razlôcso vodo i szűho zemlo, i velo je rásztí z zemle trávo, sze obszemenécse zelenýe, i szadoveno drevje.

Strti dén je sztvôro Bôg na nébi poszvête, steri bi na zemli vrêmena, dnéve i lêta znameníli; náime te veliki poszvêt, steri dén ravna, i te ménsi poszvêt za voja noci, z zvézdami (planetami) navkűpe. — Péti dén je sztvôro Bôg velike czet ribe, i vsze vu vodi plavajôcse sztvári, i vszáki plod fticz, stera je blagoszlovo: „Plodte, i povno'zavajte sze!“

Sésztí dén je Bôg naprê pôzvao z zemle 'zivíno, vszáko pôleg nyé plemena. Potom je Bôg erkao: „Sztvôrmo csloveka na nas kúp i priszpodobnoszt nas, kí de goszpodűvao nad ribami, môrja, nad vszêmi fticzami, i zvirínov i nad czêlov zemlov.“

I sztvôro je Bôg csloveka na szvoj kúp; sztvôro je pa ednoga mo'za i edno 'zeno, i blagoszlovivsi nyidvaje erkao: „Bojdite porodni i povno'zavajte sze, napunte zemlo i vcsinte szijo podlo'zno!“ Tak je bio dén sésztí; i pregledno je Bôg vsze ka je sztvôro, i vsze je za dobro szpoznao.

Zdâ pa kezűjte lűblêna decza! ka je csinío Bôg te szédmi dén. Toga je odlôcso za Szobotto, nam za lén pocsinka. Ár szí je Bôg te szédmi dén pocsíno od dél, stera je szkoncsávao i blagoszlovo je dén szédmi, i poszvêto ga je; zátó, ár je vu tom gorihênnyao od reje náprav, stere je sztvôro i dokoncsao.

2. Szpadáj na gréh.

Eden nászladnoszti pun püngrad je bio, steroga je Bôg zaszádo, i v steroga je csloveka posztavo. V püngradi etom je bilo vszákéfele drevje, nászladno na glédanye i szád dober rodécse. Na szrêdi v püngradi szta bile dvej jáko znameniti drêvi, drêvo 'zitka, i drêvo znánya dobroga ino hűdoga. Z toga poszlédnyega je Bôg prepovedao csloveki jeszti, govorecsi: „Z vszákoga drêva vu tom püngradi szlobodno jês; ali z drêva szpoznanya dobroga ino hűdoga, nejej; ár steri dén 'z nyega jo bodes, z szmrti szmrtjom vmerjês!“

Ali kacsá je jálna bíla, i právila je 'zeni: „Jeli je velo Bôg: nejejte z vszákoga drêva vu tom püngradi?“ Te je erkla 'zena kacsí: „Szád vszákoga drêva toga püngrada jêmo, ali te szád drêva, stero je na szrêdi v püngradi, je Bôg prepovedao: „Nejejte 'z nyega, ni sze ga nedoteknite, najnevmerjête.“ Na

tô je erkla kacsá 'zeni: „Z nikak tálom z szmrtjom po
nevmerjéte, nego zná Bôg, kaj on dén, v sterom —
bodte jeli z toga drêva, sze odpréjo vam ocsí vase, 'ze
bodete táksi kak Bôg, znanczi dobroga ino húdoga.“ po
ze

Ta 'zena sze je zglejúvala, i vidilo sze ji, ka bi ze
dobro bilo jeszti z toga drêva, i ka bi nászladno bilo vs
ocsam, i pre'zelno drêvo, záto, ár bi môdroga vcsí sa
nilo csloveka; i ftrgnola je 'z nyega száda, i jela je, ne
dála je takáj mo'zévi szvojemi, steri je tüdi jo. Ódprle pr
szo sze teda ocsí nyidva, i szpoznala szta, ka szta ná-
giva. I navézala szta szí lísztje drêva figovoga, i ru
szpravila szta szebi sórcze. k

Tô sze je zgôdilo vecsér, kak je dén hladén grá-
tao. I csúla szta Rêcs Goszpodna Bôga, záto sze je
Ádam z'zenov szvojov szkrió pred líczm Bo'zim med
drevjom püngrada.

I Goszpodin Bôg je naprê zvao Ádama, erkôcsi: n
„Gde szí?“ On je odgôvoro: „Glász tvoj szem csüo E
vu püngradi, i bojao szem sze, ár szem nági, záto za
szem sze szkrió.“ Erkao je Bôg: Sto ti je nazvêsz- no
to, ka szí nági? Jeli szí nej z onoga drêva jo, stero la
szem tebi prepovedao, naj nejês 'z nyega?“ Ádam K
csé: „Zena, stero szí k meni dao, mi je dála z szá- je
da toga drêva, i jo szem.“ Te je erkao Bôg 'zeni: p
„Zaka szí to vcsiníla?“ Ona je odgovoríla: „Kacsá s
je mené vkaníla, ka szem jela.“ — Erkao je Gosz- t
podin Bôg kacsi: „Da szí to vcsiníla, prokletna boj- p
di ober vsze zviríne! Po csrvej tvojem lazi, i sz prá- A
hom sze hráni vsze dní 'zítka tvojega! Protivinsztvo I
posztávim med tebm, i med 'zenov, med szemenom g
tvojim i szemenom nyénim. Ono potere tebi glavo, b
tí tüdi zgrizés nyemi petô.“ — 'Zeni je pa velo: „Po-
vno'zam jáko boleznoszti tvoje, gda vu utrobi poprí-
jês, z boleznosztjom rodi deczo, i vola tvoja bojdi

om podvr'zena oblászti mo'za', kak goszpôda tvojega.“
om — Ádami je pa gúcsao: „Záto, ka szi poszlúsao rêcs
se 'zené tvoje, i jo szi szád drêva, stero szem tebi pre-
a. povedao, govorécsi: nejej 'z nyega; prokletna bojdi
a bi zemla za tébe volo, z boleznosztjom sze hráni na nyê
pilo vsze dní 'zítka tvojega! Trnye i scsetálje ti naj priná-
sí. sa. Vu znoji lícza tvojega jej krúh tvoj, dokecs sze
je, nepovrnés vu zemlo, z stere szi vzéti. Ár szi práh, i
rle práh mores nazá posztánoti.“

Etak je vö zgonyeni cslovek z Paradi'zoma, i Ke-
rubimi szo z plámnim mecsom posztávleni varvati pôtk
k drêvi 'zítka pelajôcso.

3. Bratamorsztvo.

Ádama szinov je te prvi Kain, te drúgi Ábel ime-
si: nûvani. Kain je bio polodelec, Ábel pasztér ôvcz.
üo Ednôk szta etiva dvá brata áldov prineszla Bôgi na
to zahválnoszt; Kain z száda zemle, Ábel pa sz prvoti-
z- ne csrêde szvoje. Ali priétnêsi je bio Bôgi áldov Ábe-
ro la, kak Kaina; ár je Ábel vu veri prineszo szvoj áldov,
r- Kaina szrcze je pa okorno i návisztí puno bilo. Te sze
á- je prevecs razcséméro Kain na brata szvojega, i pre-
i: padno nyemi je obráz. Í erkao je Bôg Kaini: „Zaka
sa szi sze razgrozo? i zaka sze ti premenyáva obráz
z- tvoj? Nej li je tak? csi szi pobo'zen, priéten szi; csi
j- pa nebodes dobrocsinío, grêh ti pred dverami le'zi!
á- Ali — tí sze nyemi nepodáj, nego ládaj nad nyim!“
ro I pá je gucsao Kain na Ábela brata szvojega. Dônok
m gda szta obádvá na pôli bilá, vrgao sze je Kain na Á-
o, bela, i vmôro je brata szvojega.

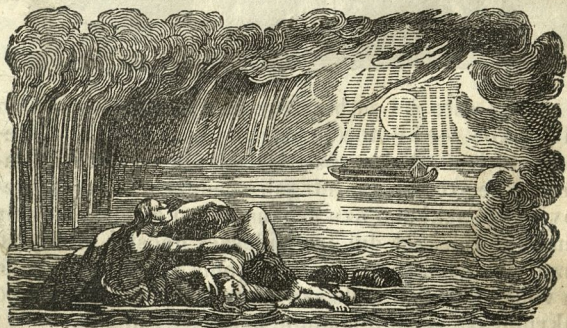

Te je erkao Bôg Kaini: „Gde je brat tvoj Ábel?“ On odgovorí: „Neznam! ali bi meo varivács bidti brata mojega?“ — Velo je pa Bôg: „Ka szí vcsíno! Krv brata tvojega kricsí k meni z zemle. Záto, prekléti bojdi na zemli, stera je odprla vűszta szvoja, da bi popiávala krv brata tvojega z rôk tvoji. Gda bodes zemlo delao, naj ti nedá száda. Szkítavecz i pregnan bos na zemli.“ Kain je pa odgôvoro Goszpodni: „Véksi je moj gréh, liki bi sze meni mogao odpűsztti. Buje me, kí me lí nasztrêgne.“ Bôg je pa erkao: „Nikak nej!“ i znamênje je djao na Kaina, da ga niscse nebi vmôro.

Etak sze je potepo Kain od lícza Goszpodnovoga z 'zenov i otrokmi navkűpe, i nej dugo, je zídao váras, steroga je z iménom sziná szvojega imenűvao Hánok. Sztô i treszeti lét je bio Ádam sztar, gda sze je êto prigôdilo. I Eva je pá porodila sziná, steroga je Seth zvála, tô je: povrnênje zgűbicska.

4. Potop.

Ti prvi lüdje szo z vnôgim csrsztvêsi i deszétkrát tak dúgoga 'zítka bilí, kak zdányi. Ádam je devét sztô treszeti lét sztar grátao, i meo je, gda je vmro, odvêtek od Setha do devétoga, od Kaina do deszétoga kolena. Tô je bíla v onom czajtí obcsinszka sztaroszt lúdi. Noe je devét sztô pétdeszét, i Metusálem devétsztô i sésztdeszét devét lét zadôbo. Osztankov, stere bi Ádám od vszej szinov szvoji zadobiti mogao, bi tá vno'zina bíla, liki vszega zdâ 'zivôcsega národa cslovecsanszkoga. Ali kak szo sze lüdje na zemli povno'závali, razvno'závala sze je i zlocsasztnoszt i hüdôba lúdi. Te je gúcsao Bôg: „Lüdje sze nescsé-jo vecs od Dühá mojega ravnati dati, ár szo têli podáni. Ali dam nyim escse sztô i dvajszeti lét na pokôro.“ — Ár je te escse Bôg nej tak kastigao lúdí, liki zdâ, po orszacski nevoláj, bliszki i grúmi, i pomori; niti je escse nej bilo popíszane právde Bo'ze, ni Biblie, ni szvetszke oblászti, z recsjom, nikse dôbi káranya bo'zega je nej bilo, zvúna onoga po Dúhi Bo'zem.

Teda je velo Bôg: „Preprávim z lícza zemle cslo-veka, steroga szem sztvôro.“ Ali Noé je miloszcso naisao pred Goszpodnom, ár je bio pravicsen i bogá-bojécsi. Nyemi je erkao Bôg: „Napravi szebi Bárko, stere dú'zava trí szto singov, sirína pétdeszét, i vi-szikoszt treszeti singov naj bode, i precsinke v nyê. Ár, ovo potop pûsztím na zemlo. Tí pa idi notri vu Bárko z szinmí, z 'zenov, i z sznehámi, i vzemi no-tri vu Bárko z vszáki sztvár eden pár, da sze plod 'zív obdr'zí na zemli, i vzemi z szebom vszáki 'zívis, da bode tebi i nyim za hráno.

Sészt szto lét je bio Noe sztar, gda je notri so vu bárko; — i Potop je priso na zemlo, gda je sze-demszto i sészt dvajszeti lét minôlo od szmrti Áda-move. Te szo sze szpretrgali zdenczi prepaszt i 'zle-bovje nebeszki szo sze prepûsztili, i so je de'zd'z na zemlo stirideszét dní i stirideszét noci i vodé szo vsze vise nasztanyüvale, i zdignole szo bárko, kaje na vodáj plavala, i vodé szo na teliko poraszle, kâ szo zakrile vsze vizike plamine pod vszov nébov.

Na petnájszet singov szo naraszle vodé ober plamin, i zakrile szo zemlo szto pétdeszét dní, dokecs szo opadnoie. Noe je drúgoga mészecza deszédi dén so notri vu bárko, szedemnájseti dén szo sze pa dencki globocsin zôdprili, i deszétoga mészecza prvi dén szo sze zavidili pá vrhove gôr. Escse je stírideszét dní csakao Noe, prvle, kak je odtekno okno; i vö je púsztó kovrana; steri je szem tam létáó. Potom je vöpúsztó ednoga golôba, steri sze je povrno v bárko.

Na szédmi dén je pá vö púsztó ednoga golôba, i ovo, eden zeléni líszt olíve je prineszo v klúni. I pá je po szédmi dnévi púsztó vö ednoga golôba, steri je vecs nej:nazá príleto. Tô sze je zgódôdilo prvoga mészecza prvi déu; i zdâ je Noe vkraj odrínovsi pokrív bárke, kebzüvao, ka je obszêla zemla. Ali dônok je do drúgoga mészecza szédmoga dvajszetoga dnéva trpelo, dokecs sze je zemla na teliko poszüsila, ka je Noe z bárke vö prídti mogao.

Te je Noe áldov zahválnoszti áldüvao Bôgi; Bôg je pa erkao: „Nescsem vecs kunôti zemle za volo csloveka; ár szo hotênya szrczá cslovecsega húda od nyegove mladoszti mao. Po etom dokecs bode zemla sztála, sze naj vecs neszkoncsa szejjadev i 'zétva, mraz i toplôcsa, leto i zíma, dén i nôcs.“

I blagoszlovo je Bôg Noa, i vcsíno je 'z nyim závezek, i na znamênýe závezka toga je nasztavo na obláki te lêpi szedmére fárbe Rôg de'zd'zevni, govorécsi: „Tô naj bode znamênýe závezka, steroga szemposztavo med szebom, i vszákov — sztvárjov na zemli.

5. Bábel.

Noé je po Potopi escse trí szto pétdeszét lét 'zívo. On}je te szlédnyi zadôbo tak veliko sztaroszt. Szin

nyegov, Sem, je escse pét szto lét 'zivo po potopi i docsakao sze je z odvêtká szvojega vno'zine národa. Árfaksád pa, vnük Noa, je szamo stiri szto oszem treszeti lét 'zivo, toga szin stiri szto trí treszeti, toga vnük pá stiri szto sésztdeszét stiri; ali od toga vrêmena mao, je tak náglo doli jemála lüdi môcs 'zítka, ka je med timi naszledüvajôcsimi, ni eden nej dvêszto pétdezét lét doszégno.

Sem je odvêtek szvoj do deszétoga kolena do'zivo. Te szo zácsali poglavniczi lüdi vküpe szprávlati pod oblászt szvojó, i nad nyimi goszpodüvati. Prvi vladár je bio Nimrod, vnük Háma, i zavnüek Noa, i zacsétek országa nyegovogaja je bio Bábel. Eto je bilo okóli 180 leta po potopi: zracsunajte tak lübléna decza! z kelikimi létí po sztvorjènyi Szvêta?

'Te szo escse vszi lüdjé po ednom jeziki gúcsali. Vu ravnej pôleg Eufratesa szo zvolili szebi eden váras zidati, i vu nyem türen goriposztaviti, steroga spicz bi do nébe doszégno; da bi tak iméni szvojemi

veliki glász szpravili, i da sze po vszoy zemli tak z lêhkim rasztepszti nebi mogli. Ali tô hotênje je Goszpodni nej bilo priêtno, zâto ercsé: „Sztôpmo doli, zmêsajmo nyim jezik, naj eden drûgoga jezika nerazmi.“ Tak je nyé razegnao Bôg, na vsze krajé odnet, kaj szo mogli zidanye várása povresti.

6. Ábrahámovo pozvánje.

Malo pred szmrtjom Noa, sze je Ábram narôdo, v deszétom koleni osztankov Semovi. V tom vrêmeni szo sze 'ze na vnôge národe povnô'zali lûdjé, i v bolvansztvo pogrâ'zali. Te je velo Bôg Ábrami: „Poj z domovine tvoje, od 'zlájte tvoje, i z hi'ze ocsine na ono zemlo, stero tebi pokâ'zem. I posztâvim te za národ veliki, i blagoszlovim tebé, i zviszim imé tvoje, i denem te za blagoszlôv. Blagoszlovim one, kí tebé bodo blagoszlâvlali, i prekuném one, kí tebé bodo preklinjali, i vu tebi sze blagoszlovijo vszi národi zemle.“ I vö sze je zoszelo Ábram vu 75 leti sztaroszti szvoje, i Lot je navkûp so 'z nyim.

Ali szfajüvali szo sze pasztérje Ábramovi z Lotovimi za passé volo, ár szta obâ vnogo márhe mela, i zemla nêmogla dohájati, kaj bi vkûp prebívala. Te velí Ábram Loti. Lübléni! naj nebode szfajüvanye med menom i tebom, med mojimi i tvojimi pasztérmi; ár szmo szí rod. Jeli je nej czêla zemla pred tebom? Lübléni odlôcsi sze od méne! Csi tí ides na lêvo roko, jasz bom sze dr'zao na dêszo; csi pa tí scsés na právo, jasz na lêvo odídem. I zvalo szí je Lot nászladne obilne dolé Siddim, gde je bíla Sodoma i Gomorra; Ábram je pa prebívao v Kanaáni.

7. Ábraháma vera.

Zá toga zvolenyá volo je blagoszlovo Bôg Ábráma, govorécsi nyemi: „Neboj sze; Jasz szem zászloba tvoja, i jáko obilen nájem tvoj!“ Ali Ábram je tú'zen bio, ka je nej meo szína. Te nyemi je zapovedao Bôg völdti, i velo nyemi je: „Zgledni sze kumez na nébo, zracsúnaj zvêzde! Jeli je mores precsteti? Tekájse bode i szemen tvoje.“ Ábrám je vervao Bôgi, i tô nyemi je Bôg zracsúnao za pravicsnoszt.

Gda je pa bio Ábrám devétdeszét devét lét sztar, szkázao sze je nyemi Bôg i erkao: „Jasz szem te vszamo-gôcsi Bôg, hodi pred menom i boj pobo'zen. Vcsinim z tebom závezek moj, i jáko, jáko te povno'zam. I nebos sze zvao po etom toga Ábrám, nego imé tvoje bode Ábrahám; ár te denem za ocsó lüdsztva vnógoga.“ I naravnao je Bôg obrezávanye na znamênje zavezka etoga.

Potom sze szkázao Bôg Ábrahámi na poláj Mámre,

gda je vu dveraj satora szedo, i szuncze náj vrocsej szíjalo. Kak sze je gori zgledno, vido je trí mo'ze, bé'zao je pred nyé, i nánizo sze je pred nyimi doli do zemle, govorécsi: „Goszpodne, csi szem ti vugoden, neidi mímo kre szlugo tvojega. Prineszé sze vam malo vodé, i zaperéjo vam nogé, tecsasz szí pocsinte pod etim drêvom.“ Potom je be'zao Ábrahám v sator k Sári, ino je erkao: „Híti, omêszí i szpecsí pogacse.“ Szam je e lno mládo tele prineszo, stero je dao szpraviti, i pred nyé je djao mlêko, i zmôcsaj i jeli szo. Te je gucsao Goszpôd: „Povrném sze k tebi, pá k etomi hípi, za edno leto, i ovo Sára bode sziná mêla.“ Na stero sze je Sára med dverami satora pri szebi zaszmejála. Goszpôd je pa erkao: „Zaka sze je zaszmejála Sára? Jeli je Goszpodni kaj nemogôcse?“ Te je tajíla Sára gucsécsa: „Nej szem sze szmejála.“ On ji pa erkao: „Nej je tak, szmejála szí sze!“

Teda szo gori szposztanoliti mo'zje, i obrnoli szo sze prôti Sodomi, Ábrahám je pa 'z nyimi so, ka bi je szprevájao. Veli pa Goszpôd: „Kak bi mogao pred Ábrahámom tajíti, ka bodem csinío? ár znam, kaj zapovej szinom, i drü'zíni za szebom, naj osztánejo na pôti Goszpodnovoj, i csiníjo, stero je pravicsno i dobro, da szpuni Bôg Ábrahámí, ka je nyemi oblúbo.“ Na to je nazvêszto Bôg Ábrahámí, kaj Sodomitancze priglédne vu grêhi nyíhovi! — Ábrahám sze je pa molo za nyé: „Mogôcse bi sze ji naislo pétdeszét pravicsni vu nyej, daleko bojdi od tébe, ka bi pogübo toga pravicsnoga, z tim nepobo'znim navküpe!“ Veli Goszpôd: „Csi náidem pétdeszét pravicsni, vsze ona mészta pomilújem za nyí volo.“ Pá gucsí Ábrahám: „Kak pa, za stirideszét peti? jeli pogübís czêli váras za peti volo?“ — I nadale gucsí: „More bi-dti, bi sze ji naislo stirideszét? ali treszeti? — ali

dvajszeti? — ali deszét? — On je erkao: „Nepogü-
bím za volo ti deszét!“ I tá idôcsi Goszpód, Abrahám
sze je pa povrno k sztánki szvojemi.

8. Sodoma i Gomorra.

Mraknolo je, kak szta tiva Angela v Sodomo
prisla. Lot, kí je nyidva za prôstiva pôtnika dr'zao,
je po priátelszkom pred nyidva idôcs, proszo nyidva
ponízno notri k szebi na sztan prenocsüvanya, kak
szta i privolila. Ali Sodomitanczi szo czêlo nócs, okô-
li hí'ze neszrámmo hotlivoszt ino gnûsz delali, na te-
liko, ka szo na szlêdnye od Angelov z szleposztjov
vdárjeni, naj Lotove hí'ze dvér náidti nebi mogli. I ti-
va mo'za szta gúcsala Loti: Csi más koga szvojega
csloveka eti vu várasi, vö ga pelaj od etecz, ár po-
gübímo eta mészta!“ Nazvêszto je tô Lot, bodôcsim
szvojim zetom, ali oni szo tô za szmêh dr'zali.

I kak sze je zorílo, szílila szta tiva Angela Lota
na hitro odhájanye. I gda bi sze dönok müdíó, príjala

szta nyega i 'zeno nyegovo i dvej cséri za roké i vö szta je pelala, i püsztila szta je zvüna várása. Te nyim je erkao Angel Goszpodnov: „Obráni duso tvojo, i nazá sze nezgledni, niti neposztani na czêloj toj ravniczi!“ Rávno je gorizíslo szuncze, gda je Lot v Zoár pribe'zao. Te je püszto Bôg na Sodomo i Gomorro 'zvepleni i ognjeni de'zd'z z nebész, i pogübo je czêlo ono krajíno. Na onom meszti, gde je nigda te nászladni dôl bio, tam je zdâ to mrtvo, ali szí szole-no morje. Te tú'zen obráz czêle krajíne, je i vezdâ draszno káranye, kak grozno pokastiga Bôg küdôbo. Lotova 'zena pa, stera sze je nazá zglédnola, je Szol-ni szteber posztánola.

9. Izmael.

Ábráhám je meo z Hágare sziná Izmaela, steri sze je nyemi vu sztarosztí nyegove oszemdeszétom sésztom letí narôdo. Blagoszlovo je pa Bôg i Sáro, i porodila je Ábrahámí Sziná, gda je bio sztô lét sztar, steroga je imenüvao I'záka. Sára kebzüvajôcsa, ka je Izmael spotlívecz, je právila Ábrahámí: „vrzi vö to deklo i sziná nyénoga.“ Tö je Ábrahámí jáko prô-ti bilo; ali velí nyemi Bôg: „Naj ti nebođe prôti za volo deteta i deklé. Privoli na rêcs Säre. Ár sze ti z I'záka bode zvalo szemen tvoje. Dönok i z ete deklé sziná zbüdím národ, da je tvoje szemen.“

Dá tak Ábráhám Hágári krüh i poszôdo z vodov, i odpüszti jo od szébe z detetom vrét. — Hágár je odísila i vu püszcsávi je zablôdila. I gda ji voda zmen-kala, niti sze nej nagodila gder na stüdenecz, doli dene pod edno drêvo od 'zíja pogíbijôcsega szina szvojega i ôzdalecs naprôti deteti szí széde, govore-csa: „Nemorem glédati szmrti toga deteta.“ Poszlä-

novsi pa Bôg krics deteta, velí Angel Bo'zi z nebész Hágari: „Ka ti je Hágár? Neboj sze!“ I ôdpro ji Bôg ocsí, ka je zaglédnola vretino i napojíla to dête.

I Bôg je bío z tém detetom vu püszcsávi, i grátao je dober sztrélavecz. Tô je on Izmael, od koga sze narájalo dvanájszet poglavníkov, i od koga je národ Izmaelszki, kakti: Arabianczy i Törczy do denésnyega dnéva.

10. I'zá k.

Po eti prígodaj je szküsávao Bôg Ábraháma, govorécsi nyemi: „Vzemi jedínoga sziná tvojega I'záka, steroga lúbis, idi vu der'zelo Moriah, i áldűj ga na áldov gorécsi, na ednoj gori, stero tebi pokázem.“ Na tô je Ábrahám, zaűtra pri czájti sztanovsi, opravo oszla szvojega, je vzeo z szebom dvá szlugo, i szina I'záka. Na trétji dén, kak je Ábrahám ôzdalecs zagledno to meszto, je zapovedao szlugom nazá osztánoti z oszlom: na gorécsi áldov potrêbna drva je pa dao I'záki színi szvojemi na plécsa; szam je pa neszo vu rokaj ogen i no'z, i tak szta sla obá navküpe. Pítao je pa I'zák: „Ocsa! ovo, ogen i drva bár máva ali gde je ovcza na áldov?“ Odgôvoro je Ábrahám: „Moj szin, Bôg sze szkrbí az ovczo k áldovi czêlozgánya.“ I sla szta obá dale.

Pridôcsa na to meszto, zozídao je Ábrahám olár, na nyega je szklao drva, i zvézavsi szina I'záka, polo'zo ga je na drva, i vö je vtégno roko szvojo, ino je príjao za no'z, kâ bi vmôro sziná szvoje ga. Te ga zové Angel Goszpodna z nebész: „Ábrahám! Ábrahám! Nepoló'zi rôke tvoje na pojbára. Ázdâ znam, ka sze Bôga bojís, da szí nej milűvao szina tvojega lasztivnoga za mojo volo!“ Ábrahám sz

Prisao je te szluga eden vecsér k Náchor vá-rasi; pocsíno szí je z kumilami zvúna várasa pri ednom sztúdeczi i molo je: „Goszpodne Bo'ze! csíni miloszcso z goszpôdom mojim! Csi príde de-vojka, steroj bom erkao: „Nagni mi vêdro tvoje, naj pijém,“ i bode právila: „Píj tí, i kumile tvoje túdi napojím“, da bi ona bila tá, stero szí odlôcso szlugi tvojemí l'záki.“

Komaj je dokoncsao recsí ete, 'ze je Bethuela csí, Rebeka prisla, i zájmnola vêdro svoje. Toj právi te szluga: „Dáj mi malo vodé piti,“ stera nyemi odgovoríla; „Píj Goszpodne! kumile tvoje túdi napojím!“ i odidôcs zajímala je vszem kumi-lam nyegovim.

Povídila sze je pa szlugi jáko, kak jo je glédao. I taki ji dao zláti lanczek, i dvej náramniczi, ste-rivi nye' na roke dene i píta jo: „Moja csí, csida szí?“ Odgovorí ta deklina: „Jasz szem csí Be-thuela, szinü Náhora, kí je bio brat Ábraháma —. Te sze je nanízo te szluga, hválo dá Bôgi govoré-csi: „Hvalen bojdi Bôg! kí je nêvzéo miloszcse ino vernoszti od goszpôda mojega; vodo mené na pôti mojoj, k hi'zi brataneza goszpôda mojega.“

Na drúgi dén je pa erkao: „Odpúszтите me k hi'zi goszpôda mojega, i nezadr'závajte mené!“ Te je opítana Rebeka: „Jeli scsés idti z tém mô'zom?“ Ona odgovoríla: „Sla bom 'z nyim.“ I blagoszlovijo nyô govorécsi: „Nasa szesztra szí, povnô'zaj sze do jezerokrát jezér!“ Potom szta odísla.

Etak je potrôstani l'zák nad zgübícskom materé szvoje.

13. Jákob i Esau.

I'zák je stirideszét lét sztar bio, gda szi je Rebeko za 'zeno vzéo, i gda je sésztideszét lét sztar bio dvojki szta sze nyeminarôdile. Dvá neglíhna brata; te prvorodjeni je bio vesz kozsmáti, okornoga dr'zánya, tē ov pa gôli i krotek; tishti je Esau, ete pa Jákob imenüvani. Esau je lovecz i polodelec grátao, Jákob je pa ocsákov szvoji 'zítka réd naszledüvao, i vu satoraj 'zivôcsi pasztér bio. I'zák je bole lúbo Esaua, i nyegove ôpravicze; Rebeka je pa z lübéznov bole nagnyena bíla tomi krotkomi Jákobi.

Szkúhao je pa ednoga hípa Jákob hráno z lé-cse, gda je Esau rávno jáko trúden priso z lovine. „Dopüshti mi jeshti z te erdecse hráne, ár szem jáko obtrúdo!“ velí Jákobi, kí nyega taki ráta: „Odáj meni dnesz praviczo prvorodsztva tvojega.“ Z provorodsztvom szo pa velike prednyôshti bilé vjedinyene. Esau je dönok erkao: „Ovo vmrêti mi je tak, ka mi haszni prvorodsztvo?“ Tak je nyé Esau ôdao sz príszegom. Ali to nepremísleno pogodbo je nej potrdo ocsa, kí bi z'áto escse blagoszlov lèhko podêlo Esaui. Ali zgôdilo sze je, gda je obsztarao I'zák, i potemnele bi ocsí nyegove, mēno je, ka bode nyemi naszkori vmrêti. Prizové záto Esaua i velí nyemi: „Ovo jasz szem obsztarao, i nevēm dnéva szmrhti moje, idi na pôle prineszi divjazen i szpravi meni hráno, pôleg 'zelènya mojega, da jēm, i blagoszlovi tebé dūsa moja, prvle, kak merjém.“ Gda je pa odíso Esau, szprávila je Rebeka ednoga kozlícsa, i Jákoba lübezníka szvojega notri posle, naj bi prevzéo blagoszlov ocsé.

Notri idôcsi Jákob právi: „Ocsa Moj!“ Odgovori I'zák: „Sto szi tí szinko?“ Jákob ercsé: „Jasz szem Esau, tvoj sztarêsi szin. Szedi ino jej z lovine moje, naj blagoszlovi mené dűsa tvoja.“ Te ga je oslatao Ocsa, ár je Esau koszmáte roké meo, Jákob pa gôle. Ali Rebeka je nyegove roké z ko'ziczami kozlícsa povíla. I gúcsao je I'zák: „Rêcs je Jákoba rêcs, ali roké szo Esaua roké,“ I pá ga opíta: „Szi li tí moj szin Esau?“ On pa odgôvoro: „Jasz szem!“ Troso je tak I'zák, i kak je jo i pío, pravo je Jákobi: „Hodi moj szin, i dáj mi kűs!“ Na tô ga blagoszlovi, govorécsi: „Dáj tebi Bôg z rosze nébe szvoje, rodno zemlo, obilnoszt szilja i vína. Naj ti szlű'zijo národi, i nanízijo sze k nogam tvojim vnôgi lűdjé. Naj bode prekléti, ki bi tebé preklinyao, i blagoszlovleni, ki te bode blagoszlávla.“

Kak sze je vő zaobrnó Jákob od ocsé svojega, 'ze je prisao Esau z lovine, i notri je prineszo szvojo hráno, govorécsi: „Ocsa moj, sztani i jej z lovine sziná tvojega. Ali presztraso sze je I'zák jáko, govorécsi: „Ka! gde je pa te lovecz, kí mi je od

lovine prineszo, i jasz szem jo, prvle, liki szi tí priso, i koga szem blagoszľovo, i blagoszľovleni osztáne?“ Te je gori szkrícsao Esau: „O blagoszľovi i mené, ľübléni moj Ocsa!“ On je pa odgôvoro: „Brat tvoj je priso z jálnosztjom, i on ti je prevzéo blagoszľov tvoj.“ Záto sze je Esau prevecs jôkao, Izák pa velí nyemi: „Ovo na rodnoj zemli bode bívanye — sztáneš tvoj tüdi, i meo bodes tál z roszé nebész odnet zgora, z mecsom tvojim sze bodes hráno, i brati tvojemi szľü'zo. Ali mogôcse zadobis po tvoji trüdi, kaj doli sztepés járem nyegov z sinyeka tvojega.“ Od etoga Esaua sze rodíjo ti nigďasnyi Edomitanczi, i arabianszki Beduinje do denésnyega dnéva.

Esau je pa v groznoj náviszti meo Jákoba za volo blagoszľova, i sztrasno sze nyemi je prtío, govorécsi vu szrczi szvojem: „Naszkori sze pribľízijo dnévi tú'znosztí na ocsó mojega, ár zagrlim brata mojega Jákoba.“ Záto je mati tanacsüvala Jákobi pobegnoti pred bratom szvojim Esauom k szvojemi vüczí Lábani v Hárán. Na toj pôti je Jákob v vnogodôb mogao szkúsziti, kelike szrczá boleznoszti szi naszopi on, kí szi z jálnosztjom po'zelej blagoszľov prisütati. — Nedájte sze zapelati ľübléna decza! ka bi sze jálnoszt Jákoba i Rebeke Bôgi povídila. Mela bi csakati, dokecs bi szpuno Bôg szoje obecsanye, i nej z szilnim truczom vu ravannya nyegova szégati.

Kákoli ti Bôg obecsa,
Sztálna je v tom tvoja szreca;
Na szilo — trucz rôk nepodáj,
Ár ti je to grésni szpadáj.
Ka ti je 'ze oblübleno,
Nede ti vecs prelomleno.

14. Jákoba vandrarsztvo.

Jákob je szlobô vzéo od ocsé szvojega, kí sze nyemi trdno poprêto: „Nevzemi szi 'zené z csér Kananeusov, nego idi v Mesopotámio, i odnet pripelaj 'zeno z csér Lábanovi.“ Na pôti, gda je vnocsi edenkamen polo'zo szebina zglávník, i zásszpaó, sze nyemi je szenyalo, da bi edno leszviczo vido posztávléno na zemli, stera je z koncóm do nebész doszégnola, i Angelje Bo'zi szo po nyej gori-doli hodili. Zgora je pa Bôg bio, govorécsi: „Jasz szem Bôg Abraháma ino I'záka, vu tebi i vu szemeni tvojem sze blagoszlovijo vszi národi zemle. Ovo jasz szem z tebóm, i scsém te obarvati!“ Kak sze je prebúdo Jakob je erkao: „Kak szvéto je eto meszto! Sztanovito je eti Hi'za Bo'za i Vráta k Nebészám!“ I pozdigno ino je posztavo on kamen za szteber, ime-núvavsi ono meszto Bethel tô je Hi'za Bo'za. Po ednom dugsem potúvanyi je priso Jákob v Hárán k Lá-báni. Kak Eliezer Rebeko, tak je i on to lêpo Ráhel pri sztúdecnzi naiso, v stero sze je zalúbo, i szlú'zo za nyo szedem lét. Ali Lábán je vkano Jákoba, i meszto Ráhele je nyemi Leo dao za 'zeno govorécsi: „Za to ovo me tüdi szlú'zi szedem lét!“ Od eti dvej tívárisicz sze je narôdilo Jákobi dvanájszet szinov, kí szo bilí ti dvanájszet patriárki Národa Izraelszkoga. Nyí iména szo: Ruben, Simeon, Levi, Juda, Dan, Naf-tali, Gád, Asser, Izasár, Zebulon, Jo'zef, Benjamin.

Po doszlú'zeni szvoji stirinájszet létaj, je osztano Jákob pri Lábaní escse sészt lét, i blagoszlovo ga je Bôg z nezmernim bogátsztvom pri szlugaj i szlú'zbeniczaj, 'zivíni, kumilaj, oszlaj, i ovczáj. Za toga bogátsztva volo je Lában nevoscení gratao

zeti szvojemi. Ete je pa dao na pôle k szebi prizvati obej 'zeni szvojivi, i odisao je 'z nyimi, z csrêdov i blágom brezi znánya Lábana. Tô zvedivsi Lábán na trétji dén, poberé sze, hitivsi za nyim, i doisao ga je na szédmi dén. Ali Bôg je Lábani vu szne nazvêszto: „Vari sze, da z Jákobom nikak drügacs, kak priaznivo negucsís.“ Záto je Lábán z Jákobom závezek vcsíno na gori Gileád, i razísła szta vu míri. Potom je Jákob odpúszto poszelnike, kí bi Esau nazvêsztili prisesztjé nyegovo.

Esau je nyemi z stiri sztô mo'zi so prôti. Jákob sze je pa presztraso, i na dvá tála je raztálao csrêdo szvojo, erkôcsi: „Csi Esau na te eden sereg vdári, i toga pobíje, te ov dônok vujde. I molo je Jákob: „Bôg ocsé mojega! Nevrêden szem vszej dobrôt tvoji i vernoszti tvoje, stero szí csinío z szlugom tvojim: ár szem z ednov paliczov so prêk Jordana, zdâ pa dvá serega mam. Oszlôbodi me z rôk Esaua, brata mojega, ár szí meni obecsao: „Jasz ti bodem dobrocsinío.“ Odébrao je tüdi Esaui brati szvojemi te náj bôgsi tál csrêde szvoje, i poszlao ga je nyemi za dár z etim glászom: „Jákob, szluga tvoj posle tô tebi, Esau! Goszpôdi svojemi.“ Potom je sereg, szvoj prêk szpravo, prêk potoka Jáboka, on je pa z ete kraj broda osztano szam.

Vojszküvao sze je pa eden mô'z 'z nyim notri do zôri. I kak sze je denílo, velí te mo'z: „Püsztí me, ár sze zorí.“ Jákob pa erkao: „Nepüsztím te, dokecs me neblagoszlovís.“ Te nyemi velí te mo'z; „Po etom sze vecs nebodes zvao Jákob, nego Izrael, ár szí sze z Bôgom i lüdmí boro, i obládao szí.

Zagledno je pa Jákob, Esaua brata szvojega, nad szébe idôcsega, i szedemkrát sze je dolí do

zemle nanízo pred nyim. Esau pa k nyemi be'zí, i obíme ga i jôcseta. Priglíhno Jákoba tŭvárísicze i dëcza sze nanízijo pred Esauom. Te dár sze je Esau zadrgávao vzéti, ali Jákob ga je z prosnyov priszílo. Tak je Esau odíso po szvojoj pôti; Jákob sze je pa povrno v Kanaan k szvojemi ocsi.

15. Jó'zef sze odá.

Med szinmí Jákoba v Mesopotámii narodjenimi je náj mlájsi bio Jo'zef, szin Ráhele. Ár sze je Benjamin, te dvanájszeti v Kanaáni narôdo. Ali Izrael je od vszej szvoji színov bole lŭbo Jo'zefa, i nyemi je lepsi gvant dao zgotoviti. Záto szo nyemi bratje nevoscšëni bili, i odŭrjávali szo ga tak, ka szo z lêpim i priaznivo ni gúcsali nej k nyemi. Zvŭn toga sze je szenyalo Jó'zefi, da bi on i bratje sznopje vézali na pôli, i sznopi brátov bi sze poklanyali sznopi nyegovomi. Na stero szenyo, gda jo nyim pripovedávao, szo grátali nyemi bole nenávidni. Pripovedá-

vao je pa k drůgomi czajti: „Szenyala sze mi je szenya: Szuncze, mészecz i edenájszet zvêzd sze je nanízilo pred menom.“ Nad sterim ga je pokáráo ocsa nyegov: Jeli pa jasz i mati tvoja i bratje tvoji bomo sli i doli do zemle sze nanizávali pred tébom!“

Ednôk ga je pa odposzlaó Jákob, naj bi pogledno brate szvoje, kí szo od Sikema, gde je sztao Jákob na vecs dní hoda paszli csrêde szvoje. Naisao je nyé v Dothani. Steri nyega vidôcsi ôzdalecs idôcsega, právijo: „Ovo ide te szenyavecz, hodmo, bujmo ga; 'ze sze bode vidilo, ka szo nyegove szenye.“ Ali Ruben, te náj starêsi brat je erkao: „Neprelejte krvi nyegove, nego ga vrzte bole v steri preszênnyeni sztűdenecz;“ ár je namêno vu szebi, szkrivomá nyega odnet vő oszloboditi.

Kak szo ga pa vu jamo doli vrgli, zavidili szo sereg Izmaelitanczov idti v Egiptom. I právi Juda bratom: „Pojdmo, odájmo ga.“ Vő ga tak potégnovsi, szo ga ôdali Izmaelitanczom za 20. szrebrnikov. Gvant nyegov szo pa vzéli, i vmo-rivsi kozlícsa, z toga krvjom szo poskrôpili te

je gvant, i tá szo ga poszlali k ocsi szvojemi z tém
ze glászom: „Ete gvant szmo naisli, pogledni ga, jeli
ao je lübeznika tvojega gvant ali nej!“

o! Jákob gori szkricsí na tò: „Tò je sziná mojega
!“ gvant! Nika hűda divjacsina je nyega po'zrla; de-
no récsa zvirína je Jo'zefa raszpráškala!“ Prihájali
ob szo szinovje nyegovi, ka bi tròstali ocsó szvojega;
je ali nej sze je dao potròstati, govorécsi: „Jòcsics
e bom sò za szinom mojim vu grob moj!“

16. Jo'zef v Egiptomi.

izraelitanczi szo ôdali Jo'zefa za robszlugo v
Egiptomi Potifári, Králevszkomi Kamurniki. Steri,
da je rázumnoszt i pobo'znoszt Jo'zefa szpoznao, i
szkúszo, kaj, kakoli csiní, Bòg vsze ono blagoszláv-
la, je posztavo nyega nad vszem vladársztvom szvo-
jim. Tak je Jo'zef i vu rob szlű'zbi meo priétne dní.

Meo je pa Potifár edno hotlivo 'zeno, stera je
Jo'zefa na veliki grèh i nevernoszt zapelati po'zelè-
la. Ali Jo'zef ji pravo: „Kak bi mogao tak veliko
zlocsasztnoszt vcsiniti, i proti Bògi pregresiti!“ Vi-
dòcsa ta 'zena, ka sze 'ze neszpunijo nyé hűde 'zelé,
premeníla je to szvojo 'zelnoszt na zadomeszcsáva-
nye, zácsala je tó'ziti Jo'zefa pred mo'zom szvojem,
liki da bi on nyô na nevernoszt podbádao. Te ga je
Potifár v temniczo vrgao. Ali Bòg je tak ravnao
szrcze varivácsa temnicze, ka je polűbo Jo'zefa, i na
nyega zavűpao vsze ove vòznike. Tak je Jo'zef i vu
temniczi naisao léhkòto. —

V tom hípi sze je prigodilo, ka szta dvá vises-
nyiva csesztніка Králevszkiva, lepráj vísesnyi pe-
hárnik, i vísisi szakács v vòzo djániva i na Jo'zefa
szkrb zavűpana. Etiva je eden dén pretű'zniva nai-

sao. Pravila szta pa nyemi, kâ sze je nyima szen-
nyalo oböma, i nega ga, kí bi nyima te zname-
nîte szenye razlo'zo. „Raszkládanye szenye je pri
Bôgi, odgovorí Jo'zef, — dönok pripovidávajta mi
je vszáki.

Zacsne tak te vísesnyi pehárník: „vido szem
vu szenyi mojoj pred szebom eden trsz, z trêmi
rozgami, te trsz sze je zelenío, rászo i czveo;
grozje je ozrêlilo, i jasz dr'zécsi pehár Faraov vu
mojoj rôki, szem trgao te jagode z groza, 'zmí-
kao szem je v pehár, steroga szem i ponúdo na rô-
ke Králi.“ Odgôvoro nyemi je Jo'zef: „Tri rozge
znamenűjo trí dní. Za trétji dén zviszi Farao glá-
vo tvojo, nazá te posztávi vu csészt tvojo, da
dás nyemi na rôke pehár, kak prvle, gda szí bio
pehárník nyegov. Ali szpômeni sze z méne, gda
tebi dobro bode, szpomínaj me pred Kráлом, da sze
morem rêsiti z temnicze ete.“ Zacsütivsi te vísesnyi
szakács, ka je pehárníki tak povolno vözlo'zo sze-
nyo, obészelo sze je i naprê dá Jo'zefi: „I meni
sze je szenyalo, da bi neszo na glávi mojoj trí
krúhsne kosare, i vu toj zgornjoj rázlocsno szpecse-
nyé za Faraoa, i fticze szo jele z te kosare.“ Odgô-
voro je Jo'zef: „Trí kosare znamenűjo trí dní. Za
trétji dén zviszi Farao glavô tvojo, i dá tebé obe-
szeti na gauge, i fticsi bodo jeli têlo tvoje.“

Na trétji dén, gda je Farao svojege rodsztva dén
szprevájao, sze szpômenôcs z tí dvôj vôzníkov, je
vísesnyega pehárníka nazá posztavo v csészt nye-
govo, ali toga vísesnyega szakácsa je dao obeszi, i
kak je nyima vözlo'zo Jo'zef. Ali te pehárník sze je
nej szpômeno z Jo'zefa, kí je escse dvej leti mantráni
v temniczi. Ali zná Bôg te vugoden czajt za radoszt.

Na dvej leti je i Farao méo szenyo, i nej sze je
naisao, kí bi jo nyemi razlo'zo. Zdâ sze je szpôme-

no vísisi pehárník z obečsanya szvojega. Povedao je Králi, ka jeszte v temniczi eden mladénecz, kí je nigda nyegovo i obesenoga vísisnyega szakácsa szenyó prav razlo'zo. I brs je Jo'zef z temnicze pred Krála pripelani.

Ercsé Farao: „Szenya sze mi je szenyala, i nega nikoga, kí bi jo meni znao razkládati; csüo szem pa od tébe, ka tí szlísavsi szenyo, jo znás taki vözlo'ziti.“ Odgovorí Jo'zef: „Nej je tô vu mojoj môcsi! Ali verjem, ka 'zelna oznani Bôg Králi.“ Vö je tak gúcsao Farao: „Szenyalo sze mi je, da bi sztao na brodi Nílusa (potok vdiljek po Egiptomi tekôcsi) I vido szem vöidti z vode szedem lêpi, debeli kráv, stere szo sze paszle na trávi. Za têmi szem pa vido drúgi szedem szúhi, ru'zni, lôsi kráv gori idti, k sterim glíhni grdi szem v czêlom Egiptomi nej vido! — i po'zrle szo te mrszke lôse krave te debele, i nej sze je na nyi znalo, nego szo bilé grde, kak prvle. Na tô szem sze prebúdo. Ali taki vu drúgoj szenyi szem vido szedem vláti, na ednom betvi, puni

debeli. Potom je zíslo szedem szühi, ténki po-
zárjeni vláti. I te szedem ténke vláti szo po'zrle te
szedem debele.“

Odgôvoro je Jo'zef Králi: „Obejszenyi li edno rêcs
znamenûjete. Ka je Bôg csiniti dokoncsao, tô je
szkázao Faraoni. Ti szedem debeli krav i szedem
puni vláti, znamenûje szedem rodni lét. Ti szedem
lôsi kráv i szedem po'zárni vláti je pa szedmi ne-
rodni lét znamênýe! Ovo pride szedem lét, vu steri
bode velika obilnoszt v czêlom Egiptomi, ali za nyi-
mi pride szedem jalovi lét, vu steri velika drágocsa
i glád nasztáne. Ka sze je tô dvakrat szenyalo
Králi, ká'ze ka je gvüšno dokoncsano pri Bôgi, i
híti doprineszti. — Zdâ záto, právi Jo'zef, sze naj
poszkrbí Farao, da posztávi szpametnoga ino mô-
droga mo'za ober Egiptoma, kí vu ti szedmi obilni
lêtaj poberé petino z szilja od ednoga vszákoga, i
na küpe zvrši, naj národ nepomenka vu dnévi drá-
gocse ino gláda.“

Tá navídnoszt sze je povídila Faraoni, rávno
tak, kak i te dober tanács. „Gde bi naisli, veli Fa-
rao, prípravnêsega mo'za, vu sterom bi Dûh Bo'zi
ocsivesznej prebívao, kak tebé?“ I posztavo je Fa-
rao Jo'zefa nad vszem vladársztvom szvojim, go-
vorécsi: „Szame li z tém králevszkim sztolczom bo-
dem prednyêsi od tébe.“ I vzéo je prsztanek sz prszta
szvojega i dao ga je na prszt Jo'zefov, dao ga je o-
blêcsti vu bêlo szvilo, i zláti lanczek povesziti nye-
mi na sinyek, dao ga je na szvoji králevszki kôlaj
okôli vozíti, i pred nyim vö krícsati: „Nanizávajte
sze!“ Erkao escse Farao Jo'zefi: „Jasz sem Fa-
rao, ali brezi tvoje vôle, niscse ni rôke ni nôge
genoti neszme vu czêlom Egiptomi.“

Etak je vodo i zvisze Goszpodin Bôg Jo'zefa;

ocsinszke hí'ze v grabo, z grabé v robszlű'zbo i
temniczo, z temnicze v králevszke palacse! Sztrszo
ze je hűdi bidti pred Bôgom, zátó je Bôg bio 'z
yim. — Bio je Jo'zef, liki 17 lét sztar, gda je odáni
Egiptom, i 30. lét sztar, gda je pred Krála posz-
ávleni.

„Jáko je lèhko delo Bôgi,
To szrecso preobrnôti,
I tak ôpak neszrecso vnôgi,
Na szrecso zaobrnôti:
Bôg zná znísziti zvisziti,
'Zalosztiti, veszeliti!“

17. Jo'zefa bratje v Egiptom prídejo.

Kak je vövjavo Bôg, tak sze je zgôdilo. Szká-
zalo sze je szedem obilni blagoszlovni lét, i Jo'zef
je v czélom Egiptomi vszega szílja péti tál vküpe
szpravo, teliko, ka je toga bogátsztva niscse nej
mogao zracsúnati. Nej szo vö osztanola ni szüke-
sine lêta, i 'ze vu prvom leti drágocse je zmenka-
nye vu okôli le'zécsi der'zélaj, telikájse bilo, ka szo
vszi v Egiptom prihájali od Jo'zefa szilje küpivat.

Veliki glád je posztano i vu Kanaáni. Zátó je
velo Izrael szinom szvojim: „Ka tak dugo szunête?
osűjem, ka v Egiptomi jeszte szilje na odajo; idte
doli i kűpte nam, naj od gláda neszpovesznemo.“
Odíslo je ti deszét brátov v Egiptom, szamo Benja-
min je osztano pri ocsi. Pridôcsi k Jo'zefi, pred
nyim szo sze do zemle nanízili, kak pred poglavi-
tim egiptomszkim goszpodárom. On je pa nyé taki
poznao, ali dônok sze je tühoga ino osztroga proti
nyim precsíno, ino je v egiptomszkom jeziki po
tolmaesi 'z nyimi gúcsao: „Odkud szte prisli?“

Oni szo pa odgovorili: „Z Kanaánszke zemle szm prisli 'zívis küpüvat.“ Právi Jo'zef: „Naglejüvácské, ino szte prisli zvedávat, gde je odrpta de 'zéla.“ Oni pa: „Nej Goszpodne! mi szmo nagle jüvácské nêbili nigdár. Posteni lüdjé szmo, dva nájszet brátov nász je, ednoga mo'za szinovje; t náj mlájsi je pri ocsi, ednoga pa 'ze nega.“ N stero dene Jo'zef: „Z toga sze vardenete, jeli szte isztino gúcsali: Poslite ednoga z vász, naj eszi szpre vodi náj mlájsega brata vasega; ví pa osztánete tecsasz vu vôzi.“ Potom je nyé v temniczo velo djáti do trétjega dnéva. Na trétji dén je pá dá preo szébe pripelati i gucsi nyim: „Bôga sze bojím krivicze nescsem csiniti nikoni. Eden vász brátov naj nazá osztáne v temniczi, ví ovi pa odídite, szpravte domô, ka szte küpili. Ali náj mlájsega brata szprevodte k meni, drügacs vmerjéte, pá szte povrnovsi.“ Te szo szí gúcsali bratovje med szebom vu 'zidovszkom jeziki: „Tô szmo szí mí nad nasim bratom prislú'zili, da szmo vidili sztiszká vanye düse nyegove, i kak sze je nam molo, i nej szmo ga steli poszlúnoti. Krv nyegovo iscsejo zdá nad nami.“ Oni szo sze nej szômlili, ka bi Jo'zel nyé razmo, kí sze na one recsí na sztran obrnovsi jáko jôkao. — Potom je zapovedao Símeona pred ocsmí nyihovimi zvézati i nazá pelati v temniczo, ti ovi szo pa odísli domô. Stera vsza da bite sztári ocsa zvedo, prevelika 'zaloszt ga je obísła, ino je erkao: „Od deczé moje me szprávite! Jo'zefa nega! Símeona nega! Benjamina tüdi scséte odpelati! vsze sze nad menem szpunyáva! Nede sô tá z vami szin moj.“

18. Drúgo potüvanye brátov Jo'zefa.

Glád sze je na teliko povéksao v onoj dr'zéli, ka szo Jákoba szinovje na drúgo leto dönok pá mogli v Egiptom potüvati. Nerađ je püszto 'z nyimi Benjamina, ali nej szí je vedo kaj. Dáo je 'z nyimí dár, Kanaána vöprebráni szád, zácsimbo, mirho, datle, mandale. „Bôg pa vszamogôcsi! velí, dáj vam miloszcso náidti pred onim mo'zom, da vam odpüszti brata, i Benjamina tüdi. Jasz pa morem osztánoti, liki eden, koga szo vszegavêcs opüsztili od deczé nyegove.“

Kak je Jo'zef nyí prisesztjé zvedo, preczi je je pred szébe dao zvati i priaznivo szí je 'z nyimi gúcsao: „Jeli je zdrav vas sztári ocsa? Tak je tô te náj mlájsi vas brat? Bojdi ti Bôg milosztiven moj szin!“ Nej sze je mogao du'ze precsiníti, na teliko je gorelo nyemi szrcze k brati szvojemi, i notri idôcsi v notrêsnýo hi'zo, tam sze je jôkao.

I kak sze je mujo, pá vö pridôcsi i obtrdivsi szí szrcze je pôzvaó nyé k obedi, i zapovedao gori nosziti hráno. Obedivao je 'z nyimi, csi bár pri zoszebnom sztolí, poleg návade országa. Ali bratje szo sze prevecs csüdivali, kebzüvajôcsi, ka szo pôleg sztarosztí szvoje poszádjeni, i grátali szo dobre vôle i veszéli.

I Jo'zef je zapovedao napuniti z sziljom 'zakle nyíhove, vszákoga pêneze pa odzgora v 'zakel zvézati; szvoj szrebrni pehár je pa zapovedao szkrivomá v Benjamina 'zakel szrániti. Kak szo odísli, za nyimi je poszlao Jo'zef dvorszokoga: „Zaka szte plácsali z hűdim za dobro?“ právi ete. Ti bratje szo pa eden na drúgoga glédajocsi, nej razmeli ka 'z nyimi scsé. „Ze znáte, velí te dvorszki,

od koj gucsím, od toga z koj goszpôd moj pijé!“ —
 Sto je vkradno te pehár?“ Oni právijo: „zaka
 gucsí etak goszpôd nas? Mí szmo posteni lüdjé!
 Pri kom sze náide te pehár, naj sze oszmrti, i mí
 vszi bodemo szlű'zbeniczi goszpôda tvojega!“ Te-
 da szo vszi 'zakli zodvézani i zobiszkani, i náideni
 je pehár vu 'zákli Benjamina. I od sztrahôte szo
 raszpráskali gvant szvoj, i vszi szo sze nazá povr-
 noli. Jo'zef je pa osztro k nyim gúcsao, ka szo tak
 csiniti szmeli. Te je pregôvoro Juda: „Ka známo
 praviti goszpôdi mojemi, ali kak gúcsati? Z kém
 sze szpravicsávatí?“ Bôg je doisao grêh szlugov
 tvoji. Ovo szlugi tvoji szmo i mí, i pri kom je te
 pehár náideni.“ Odgôvoro je Jo'zef: „Mentűj Bôg!
 pri kom je pehár náideni, on naj bode moj szluga,
 ví pa odidite vu míri k ocsi szvojemi.“ Te sze je
 Juda doszta molo, i neprehênnyano proszo, naj sze
 li tô nezgodí. „Csi bi sze povrnoli k ocsi nasemi,
 velí, brezi brata nasega, szêre vlaszé ocsé nasega
 bi vu velikoj nyega dreszélnoští prepravili vu grob
 doli. Jasz szluga tvoj szem porok sztano za dête pri

ocs
teb
zac
to
mo
ra

Za
ne
Jo
jo
m
ny
pr
ny
lik
bá
cs
sz
N

ocsi, i szem oblúbo: csi ga nazá neszprevodim k tebi, naj bodem krív vu vszem mojem 'zítki. Záto zadr'zi mené tü za szlugo, meszto deteta, i odpüszi to dête z bráti. Ár kak bi mogao goriidti k ocsi mojemi, brezi brata mojega, i glédati to nevoló, stera bi trápila ocsó mojega."

Jo'zef sze je 'ze nêmogao du'ze zadr'závati. Zapovedao je vszem Egiptamczom völdti, niti je nej szméo niksi tühénecz nazôcsi bidti, gda sze je Jo'zef dao poznati szvojem bratom. Med glasznim jocsom nyim velí: „Jasz szem Jo'zef, jeli 'zivé Ocsa moj?“ Na stero szo bratje nyegovi na teliko oszupnyeni, ka szo ni rêcsi nêmogli odgovárajati; med premenyávanyem szramôte i sztrahá z csüdüvanyem i radosztjov szo sze léknoli, ka szo vszi, liki drevéni pôsztali. — „Prisztôte bli'ze k meni, bátrivi je Jo'zef. I bli'ze szo sli k nyemi, ali esce szo nej mogli gúcsati. Velí nyim páli: „Jasz szem Jo'zef, brat vas, koga szte ódali v Egiptom. Netú'zte sze nad tém, ka szte mené eszi ódali, ár

je za vasega 'zítka volo odposzlao mené Bôg pred vami. — Vö zgúcsste, velí nyim, ocsi mojemi, vszo mojo díko v Egiptomi, i vsze ono, ka szte vidili, hitíte i pridte nazá z ocsom mojim k meni.“

Potom obínovsi Benjamina je jôkao, i Benjamin obínovsi Jo'zefa je tüdi jôkao; i szküsüvavsi vsze szvoje brate je jôkao 'z nyimi. I gúcsali szo brat-je nyegovi 'z nyim. I szam Farao je tüdi zapovedao pozvati Jákoba, Jo'zef je pa poszlao kolija po ocsó szvojega, i drúge lêpe dári.

„Nekregajte sze na pôti“ je djao Jo'zef bratom, kak je od nyi szlobô vzéo, i veszélo ji slo ti edenájszet gori vo Kanaán.

19. Jákoba v Egiptom szeljenyé.

„Jo'zef je 'zív, ino je goszpôd nad czêlim Egiptomom“, kricsí ti edenájszet szinov k ocsi pridôcsi.

Izrael dvojécsi vu szrczi, je nej vervao recsam nyíhovim. Gda szo pa nyemi vsze vö dopovedali od Jo'zefa, i várao je kolia tüdi stera je nyemi Jo'zef poszlao, obészelo sze je vu dühi, govorécsi: „Zadoszta mi je, ka Jo'zef moj szin escse 'zivé; sô bom, da ga vídim, prvle, liki de meni vm-rêti.“

Doli sze je tak zoszelo Jákob v Egiptom z deczov szvojov i vnükami szvojimi, navküpe sésztdeszét sésztdűsami i ze-vszém pohistvom i vnogo drűzinov. Jo'zef szí je tüdi na kola szeo, prôti idôcsi ocsi szvojemi, i kak ga je zagledno, obíno ga je, i jôkao sze je dugo na sinyeki nyegovom.

I pravo je Izrael Jo'zefi: „Zdâ 'ze rad vmerjém, da szem vido licze tvoje, ka szijescse 'zív.“ Jo'zef

je i pred Krála pelao oco so szvojega Jákoba: „Keli-ko je lét 'zitka tvojega, píta nyega Farao. Odgo-vorí Jákob Králi: „Dnévov lét vandrarsztva mojega je sztô treszeti lét. Malo ga je, i hűdo je vrémén 'zitka mojega, ni ôzdalecs nedoszegűje sztaro-szti 'zitka ocsév moji vu nyíhovom vandrarsztvi.“

Te sztári Jákob je escse szedemnájset lét 'zivo v Egiptomi. Gda szo sze pa szkoncsávali dnévi nyegovi, priso je Jo'zef z szvojima szinoma Efrai-mom i Manassem, toga obsztaranoga oco glédat. I erkao je Izrael Jo'zefi: „Nej szem sze trôstao lícza tvojega gda viditi, i ovo, Bóg mi je i deczo tvojo vi-diti dopűszto.“ Jo'zef je pa vzeo szvojiva dvá szina, posztavo je nyidva pred oco so szvojega, naj bi nad nyi-dva polo'zo roké szvoje i nyidva blagoszlovo. Izrael pa, dészno na Efraima, mlájsega glavô, lêvo pa na Manassa, sztarêsega glavo polo'zecs, je blagoszlovo nyidva, govorécsi: „Bóg! pred kém szo hodili ocseve

moji Ábrahám ino I'zák, Bôg! kí je bio pasztér moj
vu vszoy bívoszti mojoj, do denésnyega dnéva, On
Angel, steri je oszlôbodo mené od vszega húdoga,
— On blagoszlovi sziná etiva, da sze po mojem
i sztarisov moji. Ábraháma ino I'záka iméni imenű-
jeta.“ Z tém je nyidva k szvojim lasztivnim szinom
glíhna ôrnocsníka vsíno, ka sze od Efraima ino
Manasse racsúna dvôje pokolênnye Izraelitanczov,
zravnavsi ober toga: „Kí vu Izraeli koga blagosz-
loviti scsé, on naj ercsé: „Bôg tebé posztavi, kako
Efraima i Manassa.“

Za tém je vküp szpravo Jákob vsze szvoje sziní
okôli szmrtné posztele szvoje, i blagoszlovo je ed-
noga po ednom zôszeb! Od prísesztnoga vrêmena
nyim gúcsécsi, vő je povedao szlêdnyo volo szvojo,
i nazá sze nagnovsi, vő je pűszto dűso szvojo.

Po szmrtni nyegovoj szo Jo'zef i bratje nyegovi
têlo ocsé szvojega med szprevájanyem vnôgi ti
prednyêsi Egiptomczov, vno'zine kolíj i konyenikov
tá szpravili vu Kanaánszko zemlo, polo'zécsi je vu

őrocsno pokopáiscse Ábraháma vu jami Mak-
pelah.

Povrnôcs sze v Egiptom, szagali szo sze brat-
je Jo'zefovi, ka nyim on zdâ 'ze, gda je vmro ocsa
nyíhov, nazá plácsa vsze hűdo, stero szo nyemi
vcsínili. Ali Jo'zef je erkao: „Nebojte sze, i jasz
szem pod Bo'zov ramov. Nakanili szte hűdo z me-
nom vcsiniti, ali Bôg je miszlo ono na dobro obr-
nôti, ka bi csinfo tak, liki je zdâ ocsiveszno grá-
talo, k zdr'zavanyi vno'zine lűdsztva.“

Etak je Jo'zef z bratmi navkűpe szrecsno 'zivo
v Egiptomi, i vido je vnűke i zavnűke. Vêm, ra-
zmite zdâ 'ze i tô, zaka je Jo'zef brate szvoje,
pôleg szvoje bratinszke szrcsne lűbézni tak dugo
i osztro szkűsávae. Vu miszlaj nyegovi je nej bilo,
z hűdim za hűdo placsűvati; nego Jo'zef je mogao
z tak tálom szkűsziti z kaksim szrczom szo bratje
nyegovi med szebom, na ocsó gledôcs, ino k nye-
mi; ár sze drűgacs za nyí právo szrecso poszkr-
beti nebi mogao.

Rad bi vam lűbléna decza, na konczi prígodov
Ábraháma, I'záka, Jákoba, tűdi od ednoga ti osztan-
kov Náhora, ocsé Ábrahámovoga naprê prinásao,
kí je v tom czajti vu zemli Ucz 'zivo, tô je, od
Joba, ali presztor kní'zicz eti neznása. Proszite
vase roditele ali vucsitele, naj vam to prígodo pri-
povedávajo. Mí bodemo nadale naprêdávali prígode
szinov Izraelszki.

20. M ô s e s.

Od ti dvanájszet brátov sze je po nisteri sztô
lêti te veliki dvanájszeteroga pokolénja národ iz-
raelszki naplodo. Ali po Jo'zefovoj szmrți nyim je

něbilo vecs tak dobro, kak prve. Gda sze je Izrael v Egiptom zoszelo, oblůbo nyemi je Bóg: „Vcsiním te za národ veliki,“ stero je Bóg tůdi szpuno. Gda szo sze pa razvnů'zali i zmo'zni grátali, Králove Egiptomszki szo sze zácsali bojati od nyi. Nůvo poglavársztvo, stero je v Egiptomi nasztanolo, i stero je od Jo'zefa zaszlů'zenoszti nika vecs nej stelo znati, je Izraelitancze meszto robov prestimávalo, i pri králevszkom zidanyi, k steromiszto czigel obszvojom delati truczani, je na preteska dela przsziljávalo. Naszlědnye je eden Farao, i na eto grozno mšzel zapadno, ka bi vsze 'zidovszke sziní steri sze narodíjo vmořiti dao; i li cserí 'zíve nihátí. Eto zapoved je zaprvá vődao babam 'zidovszkim, ali tē szo sze Boga bojale, i deczo szo 'zivo nihále. Te je pa zapovedao vszem Egiptomczom, materam 'zidovszkim nyíhove znůvics narodjene hlapcsícse z rők vnásati, i vu vodi vtáplati.

V tom czajti je edna 'zidovszka 'zena ednoga lěpoga pojбіcsa porodila. Z vnůgim czaganyem je

szkrívala nyega trí mészecze. Gda ga je pa 'ze du'ze némogla szkrívati, szplela je z rogoza ladiézo, stero je z szmolôv oblejála, i v nyô polo'zivsa to dête, vö je je djála med sarjé pri brodi Nilusa. Rávno je tá prisla csí Faraova, ka bi sze v Nilusi kôpala, stera zaglédnovsa to ládjiczo, je poszlála dekle szvojo po nyô. Odprli szo jo, i ovo! eden sznâ'zni pojbićs je le'zao v nyej jocsécsi sze. „Tô je ti 'zidovszki otruk edno,“ velí csér králevszka. Teda prisztôpi szesztra toga pojbićsa, stera je nablüzi sztála, i píta: „jeli bom zvála edno 'zeno 'zidovszko, stera de nadájala tebi to dête?“ — Idi“ velí csér králevszka. Ta deklína be'zi i prizové mater nyegovo. Tak je deteta lasztivna mati grátala dojka pri cséri králevszkoj, i gorizd-dojenoga je csí Faraova vu szvoj dvor, na szvoje rôke vzéla, i vu vszákoj modrôszti Egiptomczov povcsiti dála. Zvála je imé nyegovo Môses, t. j. z vöde potégnyeni.

Med tém szo Izraelitanczi li v ednom te'zeni i mantráni. Môsesa odrasenoga szo nej dr'zali za Izraelito nego za szinü cséri Faraove; ali z boleznosztjom je glédao on kak je nevôlivani i te'zeni národ nyegov. Gvüsen dén vöidôcsi je vido, ka je eden Egiptanecz tepo ednoga Izraelitancza, je pomogao tomi bittomi, i bujo je Egiptancsara. Môses je stímao, ka nyegovi bratje z toga dela szpoznajo, ka nyim Bôg po nyem scsé zmôcsti; ali nej szo zarazmeli. Zezvedivsi pa Farao tô csinênnye, je Môses mogao pobegnoti, i potepo sze je v Midiánszko zemlo, med odvéték Abrahámov, vu püs-csávi kre erdecsega môrja bívajôcsi. Pri ednom sztüdenczi ti püsztin je obráno szedem devojk prôti szili pasztérov, steri szo je steli od vodé odtirati.

Tak sze je szpoznao z Jethrom, ocsom ti devojk „N
z poglavárom Midianitanczov i popom bo'zim. Ti me
je nyemi Czipporo, edno szvoji csér dao za 'zeno na
i na nyega je zavüpao csrêdo szvojo. Tak je te krá Bô
levszke cséri szkrmlenik pasztér grátao vu tühéno ob
zemli, kak ocsevje nyegovi. Pászo je ovczé tesztí nye
szvojega, i nej je 'zelo nazá vu palacse k pré mo
czimbam Krála Egiptomszkoga. Eg
tek
szp
Er

21. Môses pred Faraom.

Môses je stirideszét lét bio star, gda je z Egipto-
ma pobegno: stirideszét lét je kak pasztér 'zivo
med Míidianitanczi, i escse szo z szlű'zbov te'zeni ko
i mantráni Izraelitanczi. I szkázao sze je nyemi ne
ednók Angel Goszpodnov, kak je vu pűszcsávi ov- Ve
cze k Hóréb gori navracsűvao, vu ednom ognye- Od
nom plámni garmá, steri je goro, i dönok nej zgo- „V
ro. Kak sze je pa z zvedávoszti k nyemi pribli'zá- nô
vao, vcsinyen je glász z garmá: „Môses! Môses!“ ny
— „Ka velis?“ oglászi sze ete. Velí te glász: ré
lic
tv
vö
I p
tél
ne
sz
li.
po
G
St
ga
Z

„Neprisztôpi eszi; Zûj doli csrêvle z nôg tvoji, ár meszto na sterom sztojis je szvéta zemla.“ I velí nadale: „Jasz Bôg ocsé tvojega, Bôg Ábraháma, Bôg Izáka, i Bôg Jáko!a!“ Môses je pa zakrío obráz szvoj, ár sze je bojao na Bôga glédati. Veli nyemi Bôg: „Vidôcs szem vido mantro lüdsztva mojega v Egiptomi, i scsém je oszloboditi z rôk Egiptanczov, i vöszpelati na z mlêkom i medóm tekôcso zemlo. Poj, tebé poslem k Faraoni, naj vö szpelas z Egiptoma lüdsztvo moje, sziní Izraelszke.“

Ercsé Môses: „Sto szem jasz, ka bí so pred Faraona, i vö szpelao Izraela z Egiptoma?“ Jasz bom z tebm“ velí Bôg. „Ali lüdsztvo Izraelszko, vö sze odnása Môses — meni nebode vervalo, nego bodo pravili: Bôg sze je tebi nej szkázao.“

Velí Goszpôd: „Ka je tô, ka dr'zís vu rôki tvojoj?“

Odgovori Môses: „edna palicza.“ Veli nyemi Bôg: „Vr'zi jo na kla.“ Lücso jo Môses od szébe, i obrnôla sze je na kacsó, pred sterovje Môses bê'zao. Veli nyemi pa Bôg: „Vtégni rokô tvojo, i popadni jo za rép!“ — i vu rôki nyegovoj sze je ta kacsá nazá na paliczó obrnôla. Ercsé nyemi Bôg nadale: „Deni roko tvojo v nádra!“ I gda je szégno v nádra szvoja i roko vö vzéo, bíla je poszípana z gobov, i bêla liki sznêg. I pá je szégno v nádra, i grátala je nazá, liki ovo têlo nyegovo. „Csi pa, velí Bôg, etima znamênýoma nebodo vervali, zájmli vodô z potoka, i vlej jo na szûho zemlo, obrné sze voda tá na krv na zemli.“ Môses je pa djao k Goszpodni: „Ah! Goszpodne, jasz tesko rêcs mam, i teski jezik!“ Ali velí Goszpodin Bôg: „Sto je sztvôro vüszta cslovecsa? Sto je vcsíno csloveka glúhoga, nêmoga, gledécsega, ali szlêpoga? nej li Jasz, ki szem Goszpôd? Zátó idi, Jasz bom z vüsztami tvojimi, i navcsím

tebé kak más gúcsáti.“ Takáj velí Bôg: „Ovo, Áron lo
tvoj brat, kí je rêcsnik, ti prôti prídé. Dáj nyem dén
recsí vu vűszta, i on bode gúcsao meszto tébe.“ nyi

Tak sze je zgôdilo. Môses i Áron szta vkűp sziz
szpravila sztarise otrok Izraelszki, i oznanila nyim pri
ka je Goszpôd vő scsé szpelati z Egiptoma. Te szta
sla pred Faraona, govorécsa nyemi: „Tak velí Iz zer
raela Goszpodin Bôg: Odpűszti moje lűdsztvo, na ma
mi szvétek szvetí vu pűszcsávi.“ Kí je odgôvoro Bo
„Sto je Goszpôd, koga rêcs bi jasz poszlűno! Nika saj
neznam od Goszpodna, ni Izraela neodpűsztim. Ino tej
od toga dnéva mao je zapovedao Farao, na Izrae pri
litanče, escse teskěsa dela, kak prve nakládati no
i nyé trděse mantrati. „Tim 'zidovom je dobro Fa
nedávajte nyim od széga mao szlame k delanyi czi je
gla; naj szí jo szamí vkűp zbérajo, i dőnok te prvěs zr
racsun czigla na nyé navr'zte.“ Môses je toti csi sz
nío csűda z szvojov paliczov pred Faraonom, ali M
da szo egiptomszki vűveczi tá iszta csiníli, on je m
na nyá nej geno. Kak je 'ze Farao privoliti nikak cz
něsteo, csinío je Goszpodin Bôg nezrecsena csűda pr
po Môsesi v Egiptomi, pűsztivsi orszacske nevôle to
edno za drűgov na lűdsztvo ono. pr

Môses je vűvtégno paliczoz szvojo ober potoka
Nilusa, i ta voda sze je na krv premeníla. Szedem kl
dní je krváva tekla ta velika i bisztra voda, va
niscse nej mogao piti, i ribe, stere szo v nyé bilé, sz
vsze szpovesznole. Tô je bio te prvi bo'zi'zlak. pu

Áron je vűvtégno rokô szvojo ober ti vőd egip- sz
tomszki, i 'zabe szo oszipale vszo Egiptomszko k
zemlo, notri lazécse vu hi'ze, posztelnicze, posz- i
tele, v korita i tesztô. Te je proszo Farao: „Molte ti
sze Goszpodni, da odvrné od méne te 'zabe, i go-
tov szem odpűsztití to lűdsztvo.“ Môses sze je mo- n

ron lo Goszpodni, i te 'zabe szo vesznole vsze eden
yem dén, ka szo je grnoli na küpe i der'zéla szmrdêla od
be. nyi. Ali Farao je obrtdo szvoje szrcze, i nej pűszto
kűp szinov Izraelszki. Záto je mogao trétji vdárecz
yim. príditi.

sztá Te je vövtégno Áron paliczó szvojo, i vesz práh
í Iz zemle je obrnyeni na vűsí, stere szo lűdí i márho
na mantrale. Ti vűveczi szo pravili, ka je „to prszt
bro Bo'zi,“ ali Farao je obrtdo szrcze szvoje. Po vű-
Nika saj szo prisle drűge skodlive műhé na zemlo; po
Ino tej kűga, po kűgi csrni mejérje i pomor na lűdí;
rae pri vszákóm ti vdárczov je Môses naprê vö ozna-
lati no vöro, v steroj zacsétek ali konec z vze; ali
bro Farao je vszáki híp obrtdo szrcze szvoje. Potom
czi je vövtégno Môses paliczó prôti nebészam i z ne-
vêsi zrecsenov grmlanczov i szlápom sze neszmleno
csi szipávala tocsa na Egiptom. Zvao je teda Farao
ali Môsesa i Árona, govorêcsi nyima: „Pregrêso szem,
a je molta sze Goszpodni, naj ftisa to grozno grmlan-
kak czo i tocsó!“ I Môses vöidôcsi z meszta, je rasz-
űda prêsztro roke szvoje prôti nebészam, i henyala je
ôle tocsa; — ali Farao je obrtdo szrcze szvoje kak
prvle.

oka Prineszo je pá zdôcz kobilicze, stere szo za-
em krile zemlo, i poczerale vsze, ka je tocsa nej tá
je vdáрила, Farao je proszo Môsesa i Arona: „odpű-
ilê, sztita mi grêh moj escse etekrát!“ I Bôg je vedrnyek
pűszto, steri je te kobilicze v erdêcse môrje zno-
sip szo. Ali Farao je osztano v szrczi potűcsen i o-
ko koren.

sz Pozdigno je Môses rokê szvoje prôti nebészám,
lte i nasztánola je sztrasna kmicza v czêlom Egiptomi
go tri dní, ka je eden drűgoga nej vido, i niscse z
no meszta gori nej sztano. Ali v Goseni, gde szo Iz-

raelitanczi 'ziveli je szvetlo bilô. Farao je ni teda nej steo püsztití Izraela, nego erkao Môsesi: „Odídbráv od méne, i vari sze, da mi vecs pred ocsí neprídes, jó ár steri dén mi pred ocsíprídes, dén iszti vmerjés. szin se szta e sz eda vöid ezi vor z te bra szv szt liki kat

22. Vöidênnye z Egiptoma.

Da je Farao 'ze na teliko obtrdo szrcze szvoje, erkao je Bôg Môsesi: „Escse eden vdárecz püsz-tim nad Egiptom, i 'ze odpüszti vász Farao, escse i tirao bode vász. Ár poslem Angela vmoritela na szrêdi po Egiptomi, steri vmorí vszákoga prvo-rodjenoga szina!“ Izraelitanczi szo vzéli zapoved, naj sze na pôť gotovi dr'zíjo, i szebé po ednom veszélom goszcsênny pokrêpijo, k steromi je eden vszáki hí'zni goszpodár, ednoga ágneacza szpravi-ti meo. „Gda bodte jeli, velo nyim Bôg, bojdite opá-seni na ledevjáj, obüti na nogáj; i palicze pri rokaj

majôcsi, i jête, liki, kí szilno morejo odídti. Krv pa toga ágneacza naj znamenüje hí'ze vase, da vász te vdárecz netrápi.“

cz
vil

teda Na te odlocseni dén szo vszi Izraelitanczi pri-
 Odidbrávljeni bilí na pôť. Opôlnôcsi je Angel vmoritel po-
 ides,ólo vesz prvirod Egiptamczov, od prvorodjenoga
 es. szina Krála, do prvorodjenoga szína náj pozadnyê-
 se szlû'zbenicze, escse i te prviplod 'zivíne. Na-
 sztano je veliki jôcs, krics i czvil v Egiptomi, i bio
 e sztráh vu Faraovoj hi'zi. Taki vu noci je zapo-
 voje,vedao Môsesi ino Ároni: „Poberte sze, ino hit'ite
 üszvöldti, vidva i váj pokolênnye z 'zivínov.“ Egiptam-
 scsezi szo poganyali to lüdsztvo, naj híti z dr'zéle, go-
 a na vorécsi: „Vszi mo mrtvi.“ Tak szo vö sli Izraelitanczi
 rvo- z te szlû'zbene hi'ze, z szebom vzévsi doszta szre-
 ved, bra i zlata nad gvantom ino poszôdov na szvétke
 nom szvoje od Egiptamczov vöposzodjenov. I to lüd-
 den sztvo je z szebom neszlo szvoje prêsno tesztô, prvle
 avi- liki je bilo szkvaseno, ár szo nej vtégnoli pocsa-
 pá- kati, ino pecsti.
 kaj

Kak je pa zvedo Faraó, ka szo sze Izraelitan-
 czi pôbrali, i eden dén hoda vu püszsčsávi tá oprá-
 vili, 'ze sze premênilo nyemi szrcze, ino je po'za
 sz

lo, ka je odpúszto to lüdsztvo. Hitro je vküpe pri
 zvao vojszko szvojo, hito je za nyimi, i doisao
 je v ednom tesznom kolníki med gorami pri erde
 csem môrji. Z sztráhom i trepetanyem szo gléda
 Izraelitanczi to nad szébe idôcso vojszko Egiptom
 szko; ali Môses je je trôstao: „Nebojte sze! Bôg
 sze bode za vász vojszküvao; ví pa osztante pri
 gmáhi.“ Ali nyí sztáva je bíla pretú'zna, majôcs
 pred szebom globocsíno môrja, na dvá kraja sztrm
 ne neprehodne plamine, i odzaja oro'znáto vojszk
 egiptomszko. Erkao je teda Bôg Môsesi: „Ka krije
 csís k meni? Zapovej Izraeli napréidti!“ — „Ka
 ma? vu môrje?“ — „Kapa, Ovo, zdâ szkúszijo E
 giptamczi, ka szem jasz Goszpôd, csi sze odícsin
 nad Faraonom, kolíjami i konyenikaj nyegovi!“ T
 je zapovedao Goszpodin Bôg vetri pihati czêlo nôcs
 steri je nazázegno vodo i rázno razdêlo, i vszú
 môrje doli do kla. Med tiva tábora je pa posztav
 eden kmicsen oblák, steri z edne sztráni szvetli
 je Izraelitanczom szvéto, dokecs z ove sztráni tem
 nyé pred Egiptamczi zakrio. Tak szo Izraelitancz
 v nocsisnyem vrêmeni notri sli v môrje po szúhom
 i voda je sztála, kak zíd z dêszne i z léve sztráni
 Farao je pa nyé li naganyao, i gda sze je denílo
 szo Egiptomczi naszrêdi v môrji bíli, Izraelitancz
 szo pa 'ze po szúhom prêk nyega odísli. Te je po
 sztrasó Goszpodin Bôg Egiptomcze po ognýi z tog
 oblák-sztebra, ka szo trepetôcs krícsali: „Bè'zim
 od Izraela, Bôg sze za nyé vojszkúje prôti Egi
 ptomczom!“ Goszpôd je pa djao k Môsesi: „Vtê
 gni vö roko ober môrja!“ I szpreszünolo sze je vá
 lovje na Egiptamcze, kí prôti vodi idôcsi szo vto
 pleni od válov i vtonyeni, ka je nej gori osztant
 'z nyí ni eden.

23. Izraelitanczi vu pŭszcsávi.

Izraelitanczi szo z Egiptoma do Kanaána po ed-
noy velikoj pŭsztnoj pŭszcsávi meli pŭtnikŭvavati,
vu steroy je nêbilo ni rodnoga polá ni potoka, kak
v Egiptomi. Na vecs dnévov hoda nej bilo zvŭna
pêszka ni vretine, ni tráve, ni szlêdi cslovecese, ni
sztánka. Po trej dnévov potŭvanyi szo prisli k ed-
noy vretini, ali nyé voda je tak britka bíla, ka szo
krije piti nêmogli. Te je mrmralo lŭdsztvo prŭti Mô-
sesi, i Bôg je pokázao Môsesi k szebi zdŭhávajô-
o Esemi eden lês, steroga, gda ga je vrgao vu, vo-
do, grátala je szlatka. „Ár szem jasz Goszpôd,
T Vrácš tvoj!“ velí Bôg lŭdsztvi.

Naszkoriszo pá mrmrali nad zmenkanyem krŭ-
ha ino meszá. Te szo na zapoved Bo'zo veliki se-
rezje prepelícž prileteli, i na drŭgi dén Nika, na
kle le'zalo okrôglo ino drobnicsko, kako szlá-
na — i ka je bilo? — Izraelitanczi szo nyemi vu

szvojem jeziki, Man imé dáli, po nasem ka je, á od
szo nêznali ka bi bilo. Môses nyim je pa erkao Eti
„Tô je krúh, steroga vam je Bôg z nébe dao.“ Bicsi
lô je drôbno, okrôglo zrnye, szlatko, liki mêd lan
'zmâhno i nászicsno kak náj lepsa mela. gor

Pá szo harabuko pognali za volo zmenkany laj
vodé. Velí pa Bôg Môsesi molécsemi: „Vzemi pa pôc
liczo tvojo, i vdari po pecsini.“ Môses je vdar ár
pecsino, i ôdprle szo sze 'z nyé vretine. —

Teda je Amalek priso i vojsz küvao je prôt
Izraeli. Môses je Josua nad nyé poszlao, szam p
gori idôcsi na vrh bregá je raszpré sztro roké szvo
je k Bôgi. Dokecs je Moses prizdignyene dr'zac
roke szvoje, teccasz szo Izraelitanczi obládüvali
ali kak je poviszno rame, premágao je Amalek
Záto szta ga Áron i Hur podklimécs zmágala. Ital
je obládao Izrael Amaleka.

Ali kak je mogao Môses vu tak veliki püsztina
pôt náidti? — On oblák ino ogen, steri je nyé po
erdécsem môrji prêk szpelao je nikak nej odsztôp
od nyi; i po onoj czêloj pôti je Goszpodin Bôg
szam vodo to lüdsztvo vu dne po obláka sztebri
v nocsi po ogniasztebri.

24. Právda od Bogá dána.

V trétjem mészeczi po vöidênýi szo Izraelitanczi
prisli vu püscsávo Sinai. Pod ete gôle gore pe
csínaj bodôcsi nászladni doláj, bogati pásnikaj szo
z szvojimi vnôgimi csrêdami szkoro do leta osztá
noli. Tô je tüdi edno znamenito leto bilo. 'Zlájte i
pokolênýa szo tü zracsúnana, to lüdsztvo je prec
teto, i voji, szodeczi i zagovorniczke szo posztávle
ni nad nyimi; i bio je racsun mo'zov Izraelszki vise

e, á od 600,000, tak racsun vszej dūs blūzi trí millione. Etí szo vželi od Bogá právdó na réd hí'zni i obcsinszki. Za lūdsztvo Bo'ze szo náime eti osznávlaní. Kak szo tū sztan vdaríli, je Môses gori sô na goro Sinai. I erkao nyemi je Goszpôd: „Priprávlaj to lūdsztvo, ár za trétji dén doli sztôpi Goszpôd na to goro Sinai; zagrádi to goro vsze okôli, ár kâkoli sze nyé krajov dotekne, oszmrti sze.

I za trétji dén, kak sze je denílo, je zácsalo grmeti, ino sze blískati, ino je eden gôszti oblák bio na toj gori, ino preglaszen trôb trombônt. Czêla Sinaiszka gora sze ja kadíla, i trombôntanye csi du'ze, mocsnêse gratüvalo. Môses je sztao na gori pred Goszpodnom, lūdsztvo pa v sznâ'zni odêvkaj pod gorov z sztráhom i trepetanyem. I gúcsao je Bôg vsze ete recsí! „Jasz szem szam Tvoj Goszpodin Bôg, Kí szem te z Egiptoma, z hí'ze szlū'z-bene vô szpelao. Nemej drúgi Bogôv zvúna méne! Nerédi szebi kêpov, ní nikse priszpodobnoszti, ka ije molo! Tvojega Goszpodna Bogá Iména zaman

gori nevzemi. Szpòmeni sze da szobotni dén poszvetis! Sészt dní delaj i opravi vsze tvoje delo, ali te szédmi dén je Goszpodna Bogá tvojega Szobotta, nedelaj v tom níksega dela. Postúj ocsó tvojega i mater tvojo, da ti dobro bode i dugo 'zivés na zemli. Nevmôri. Nepraznúj. Nekradni. Prôti tvojemi bli'znyemi krívo neszvedocsi. Nepo'zeli bli'znyega tvojega hi'ze. Nopo'zeli bli'znyega tvojega 'zené, ni szlugo ni szlúzbenicze, ni nika ka je nyegovo."

Czêla vno'zina je na to grmlanczo ino blízka nye pobegnola, govorécsa Môsesi: „Gúcsi nam tí, naj nam negucsí Bôg nas, da neszpomerjémo. Vsze, kakoli Bôg tebi oznani, poszlúnemo i csiníli bomo!" Teda velí Bôg Môsesi: „Bár bi sze bojalo mené szrcze nyíhovo, i zdr'zalo vsze zapôvedi moje, naj bi dobro bilo nyim i deczi na veke!"

Môses je pa sô na szrêdi v oblák na gori i osztano je tám stirideszét dní i stirideszét nôcsi. I gda je szkoncsao Goszpodin Bôg z Môsesom, dao nyemi je dvê Tábli Zákona, sterivi szta bile kameni i sz prsztom Bo'zim napíszanivi. Tak je Môses doli sao z gore vu rokáj noszécsi Tábli Svedosztva sterivi je Bôg szam zgotovo. Ali ah! ka je mogao Môses szkúsziti do tábora pridôcsi! Zlejjali szo szízláto tela i plészeli szo okôli nyega med zmênov ino danajkanyem. I napnoli szo Môsesa csemérje, vu steri je z rôk lücsó tivi Tábli, ka szta sze sztrle pod gorov.

Ároni je pa erkao: „Ka ti je 'vesínílo to lüdsztvo, ka szí je v tak velíki, grêh zapelao?" Odgôvoro je Áron: „Naj sze neraszrdi goszpôd moj: znás ka je to lüdsztvo zlocsasztno. Oni szo k meni djáli: zgotovi nam bogé, kí bôdo pred nami hodili, ár nevêmo ka sze je zgôdilo Môsesi, kí je nász z E-

giptoma vö szpelao. Na to szem nyim erkao: Steri
zlato má, naj je proberé z szébe i prineszé meni.
I vküp szo mi szprineszli vszáki, zlata povisala z
vüh 'zén szvoji, i deczé szvoje, i vrgao szem je vu
ogen, i z toga je to tele zgotovleno.“ Ali Môses
je vzéo to tele, zé'zgao je na práh, zoszipao ga je
na vodo, i dao jo piti szinom Izraelszkim. Môses sze
potom k Gospodni molo: „Ah! eto lüdsztvo je pre-
vecs szpregrêсило! Zdâ, ali nyim odpüsztí grêh nyi-
hov; ali zbrisi vö i mené z Kníg tvoji.“ Velí Gosz-
podin Bôg: „Idi i pelaj to lüdsztvo, kama szem ti
zapovedao. Ovo! Angel moj pojde pred tehom. Vu
dnévi priglédanya mojega obiscsem grêhe nyihove.“
Takáj zapovedao nyemi: „Osznôvi dvê kameni Tá-
bli, szpodobnivi k prvêsim, da gori zápísem na nyi-
dvi one Recsí, stere szo bilé na prvêsi, i prineszi
mi je v gojdno na goro.“ I Môses je pá stirideszét dní
i stirideszét noci osztano pri Goszpodni, i nicseszá je
nej jo ni píó. I Bôg je gori zápíszao na tivi dvej Tábli
Recsí Zákona, to Deszétero Bo'zo Zapôved.

25. Szvetszka i Czérkevna Právda.

Právda, stero je Bôg lüdsztvi szvojemi vödao,
je szlísila na vesz nyihov obcsinszki zvünêsní i
domácsi 'zítek. Nezdrava hrána je pod iménom „ne-
csíszte“ prepovedaná; prepiszki gledôcs na 'zenítev
ôröküvauye, polszko delo i pasztérsztvo; kastiga
na tatíjo, lüdomorsztvo, drúgo grehôto nalo'zena;
právda na bojno sztran, takáj právda med rodítelmi
i deczov, vodvíc z sziroticz, sziromákov, szlepi i
glúhi i szlü'zécsi je vsze csísztó i razmeto zrende-
lúvana i popíszana; ni fticska gnêzda, szadovéno
drevje, prepiszek na gúncza mlatécsega gledôcs szo

nej vö pozáblena. Dam példo: „Günczi klacsécsemi nezavé'zi gôbcza.“ „Neopüszcsávaj drevja szado-venoga.“ „Gda naides ftícsje gnêzdo, neodneszi to sztáro z mládimi navküpe, nego püszti sztáro, da tebi dobro bode i dugo 'živés.“ „Gda vídis güncza ali oszla bremení szvojemi podlé'zti, gori ga pomori.“ „Nepszűj glúhoga, i temnomi nenalekűj zádev potikávanya, nego sze boj Goszpodna Bogá tvojega.

Levia pokolênyi, z steroga je bio Môses, je v tom nasztávlanyi lasztivna prednyôszt zagvüsana. Decza Môsesa je pred ovimi plemena szvojega, z niksov prednyôsztjov nej obtálana; brat nyegov je pa zadôbo Popôsztvo za szébe i odvêtek, i z czêloga toga pokolênya szo odebérani vucsitelje, vrácsje, poglavníccke, z recsjom ti prednyêsi lüdsztva.

Áron je takiza vísesnyega Popa goriposzvecseni i oblecseni, i k Szlű'zbi Bo'zoi je lêpa i drága hramba, na Bo'zo Zapoved gori posztávlena. Vu ednoj zlátoj Ladi, stera je vu znotrêsnym precsinki Satora, vu Szvétom Szvéti polo'zena, szta varvane od szamoga Bôga popiszanivi Tábli Zákona. V prvom Satori, vu Szvétom, je vísisnyi Pop vszák-dén szkoncsávao Bo'zo Szlű'zbo, zkadilom ino molítvami k Bôgi. Pred dverami je bio Oltár áldüvanya, gde szo Popevje lüdi áldove vmárjali. Ár sze je lüdsztvo trdno der'zalo k tém sztárim návadam, lepráj k prinásanyi áldovov. Té nyemi je Goszpodin Bôg nej steo prepovedati, dönok zasztávlati, i zapovedao: „Csi sto gorécsi áldov, ali zahválnosztí áldov, prinásati scsé, on ga naj pôleg zdásnye ob-szebne násztava na odlocsenom meszti prinása,“ naj sze pod vszákim drêvom, na vszákóm brêgi áldovi vecs necsiníjo. I na nistera pregresênya

szo áldovi naravnani. Zdásnyi 'Zidovje návade áldova gori nedr'zíjo.

Zapovedani szo cseresz leta trijé Szvétesnyi tjédni, vu steri szo vszi mo'zje du'zni bilí vküpe szpríditi: Szvétek Vüzenszki na szvecsenyé vöidénja z Egiptoma, Szvétek Riszálszki, na Szvecsenyé vödávanya Právde na gori Sinai, i zelénoga lísztja Satorszki Szvétki. Vu Szvétki Vüzenszki je te prvi dozreti gecsmeni sznop posztávlen na oltár, ár sze je po tej Szvétki zacsnola gecsména 'zétva vu Kanaáni. Szvétki Riszálszki, szo imenüvani Svétek prve 'zétve, ár je gecsména 'zétva 'ze minôla, i psenicsna zacsnyena, i hütisztánek je bio na zahválnoszt za brátvo. Li prvi i szlédnyi dén Szvétkov je szvecseni z pocsívanjem od dêl. Svétke ete Izraelitanczov osztanki i vezdâ szvetíjo. — „Szedem dní vu zelénoga lísztja hütaj 'zívte, i szedem dní sze veszélte pred Goszpodrom Bôgom vasim, naj zezvej odvêtek vas, ka szo szinovje Izraelszki vu satoraj sztáli, gda szem nyé z Egiptoma vö szpelao.“

26. Grobi ti zanderécsi.

Izraelitanczi szo szkoro czelo leto tam osztanolí pri gori Sinaiszkoj, i tü szo szvetíli dén vö oszlobodjenjá z Egiptoma. Té sze je pozdigno v ednom dnévi te oblákov szteber z Satora szvedosztva, i hitro sze je oprávlalo vsze lüdsztvo na pôť. Radüvali szo sze jáko, ár szo sze zdâ zdráven prôti onoj zemli napôtíli, gde je obílnoszt mlêka i medű. Ali komaj szo sli trí dní, 'ze je pomenkávala nyí vrêloszt. Tomi prôsztomi lüdsztvi med nyimi, sze je meszá zandrlo jeszti, ino sze je plakalo i sztaralo: „Sto nam dá meszo jeszti! Na pamet nam

káplejo ribe, ôgorke, dinye, lük csesztnek, stera szmo k senki vdáblali v Egiptomi. Zdâ ocsí nase nevídi jo zvúna Mane nicseszá. Te je velo Bôg: „Priprávlajte sze na dén útrásnyi k jèsztvini meszá. Za vasega mrmranya volo vam dá Bôg jeszti meszo, nej na eden dén, nej na dvá, nej pét, nej deszét, nej na dvajszeti dní, nego eden czéli mészecz, dokecs de vam vöslo na nôsz, ino sze vam grsztilo bode, zátó, ka szte Goszpodna zavrgli, ki je med vami i djáli: zaka szmo vösli z Egiptoma?“ — I Môses je erkao: „Sészt sztô jezér pèskoga lüdsztva je, med sterim szem jasz, i právis; dam nyim meszo, ka bodo jeli eden mészecz?“ — Ercsé Goszpodin Bôg: Jeli je okrácsena rama Bo'za?“ Teda je vküp szpravo Môses to sztarsztvo, i vöter je prineszo prepelicze od môrja k tábori, i puna szo bilá kla 'z nyimi na dén hoda dalecs od tábora okôli i okôli, na dvá singa visziko, stere je bralô to lüdsztvo dvá dní; ali to meszo szo escse med zobmí meli, kak sze je pomor pobúdo med nyimi! I tam je pokopano to zanderécse lüdsztvo, i zátó sze imenűje ono meszto grobi ti zanderécsi.

27. Naglejüvacske.

Gda szo Izraelitanczi vu pűszcsávo Párán prisli je Môses poszlao naglejüvácse, z vszákoga pokolénja ednoga mo'za, kí bi oglednoli zemlo Kanaán-szko. Steri idôcs szo obhodili czêlo der'zêlo od jüga do szevra. Bilo je pa to rávno v onom czajti, gda sze je grozje zorilo, zátó szo doli vrezali edno rozgo z ednim grozom, noszécsiva jo dvá na drôgi, i vzéli szo fige takáj i drúgi szád z szebom. Po stirideszét dnévi szo nazá prisli v tábor, pripo-

vedávajôcsi: „Hodili szmo v ono zemlo, kama szte nász poszlali, i z mlêkom i medóm tekôcsa zemla je ono, i eto je nyé szád. Ali veliko i mocsno lüdsztvo tam prebíva, i má velike i trde várasé. Várali szmo med nyimi nike goliáte, i zdílo sze nam, ka szmo prôti nyim, liki sáski, i táksi szmo sze vidili i vu ocsáj nyíhovi.“ Te sze je presztrasilo to lüdsztvo, i poreberíla sze czêla obcsina, govorécsi eden-drúgomi: „Posztavmo szebi ednoga voja i povrnmo sze nazá v Egiptom.“ Zaman szta sze trúdíla dvá z ti naglejüvczov, Josué i Káleb vtoliti to lüdsztvo, i na vüpazen Bo'zo odümlávati, to lüdsztvo je li krícsalo: naj sze kamenűjeta. Te sze je szkázala díka Bo'za, tô je mráka i ognya szteber vu nezgovornoj lészcsavi vszemi lüdsztvi i velí Bôg: „Kak dugo de drá'zd'zilo mené eto lüdsztvo, kak dugo nebode vervalo vu meni, pri vszê znamênaj, stera szem csinío med nyimi! Ali tak bom vam csinío, kak szem csúo vász gúcsati. Deczo vasó, od stera szte erkli, ka na porob príde, notri szpelam, naj

szpozna zemlo ono, stero szte ví odűrili. Têla vasa pa szpokáplejo vu pücsávi! ali vasi szinovje májo prvle pasztérje bidti vu püscsávi stirideszét lét.“ Tak szo zvúna Josuéa i Káleba pobitti vu püszcsávi vszi, kikoli szo bilí dvajszeti lét sztari, pri vöidènyi z Egiptoma, ino szo Izraelitanczi mogli escse devéttreszeti lét vandratí vu püscsávi. Glávni sztánek nyíhov je bio pri gori Sinai i püszcsáva Kádes v Páraní, gde szo sze vecs lét müdili, i vsze vküp szo v eti devét treszeti létaj meli dvajszeti sztánkov.

28. Izraelitanczov morjüvanya.

Izraelitanczi szo escse nej gori hênjali z mrmranyem. Eden ti vojov Levi plemena Koréh, sztrícics Môsesa, sze je z Ruben plemena vojmi Dáthánom i Ábirámom i dvêszto pétdeszét drügimi poglavitêsimi Izraelitanczi poreberío prôti Môsesi i Ároni. Po'zelênye goszpodsztva nyima na ôcsi metajôcs, szo proszili szlobodcsino i glíhnoszt za czêlo obcsino, i glíhno táljemánye vu vladársztvi i popovszkoj csészti. Môses nyim je pa erkao: „Prídite zaütra pred Goszpodna z kadilniczami i vö sze vjávi, koga zaberé szebi Bôg.“ Koréh je tak vküpe szpravo te szvoje pred dveri Satora Závezka. Teda velí Goszpôd: „Bê'zte od satorov Korah, Dáthána, i Abiráma, naj pontonijo. I zemla sze je rasztrgnola pod nyimi, i po'zrla nyé zevszem pohistvom, ti pôltretjesztô ji pa od ognya po'zrêto. Escse je morjüvala ta vno'zina prôti Môsesi i Ároni, liki da bí je nyidva pogúbila. Te je trápo nyé vdárecz Bo'zi i mrlo ji k ednomi 'zlaki 14,700 lüdi.

Vu Kádes püszcsávi sze je za volo zmenkanya

vodé kregalo to lüdsztvo z Môsesom. Ali Bôg velf Môsesi: „Vzemi tvojo paliczo, vküp szpravta z Áronom czêlo obcsino, i gúcsta z tov pecsinov nazôcsi pred Izraelom, i dá vodo szvojo. Môses i

Áron szta vküp szpravila Obcsino govorécsa: „Kebzűjte ví nepokorni, csi vam pripravimo z ete pecsíne vodo?“ Ali Môses je z tov pecsinov nêgúcsao, nego li prizdigno szvojo paliczo, i vdaro pecsíno dvakrat, z stere sze je vövlejála voda, ka sze je napíla czêla obcsina, i nyih 'zívína. Ali Môsesi i Ároni je Bôg erkao: „Da szta 'ze nej vadlűvala mené, i nej mené poszvétíla pred etim szpráviscsom, záto neszpelata vidva eto lüdsztvo vto obe csano zemlo, stero nyemi dam.“ I ta vretina je zvána voda drá'zd'zenyá.

V stirideszétom leti okôli hodécsi der'zéle Edo mitanczov je to lüdsztvo pá mrmralo, govorécse: „Nega eti ni krűha ni vodé, i dűsi nasoj sze grsztí od etoga nevolnoga krűha“ — Manne. Te je Bôg ognylene kacse pűszto med lüdsztvo, stere szo je

na teliko zgrizle, ka ga je vnogo szpômrlo. Zdâ szo prisli k Môsesi molécs: „Pregrêsili szmo, moli sze Bôgi za nász, naj odvrné od nász te kacse.“ Môses sze je molo, i Bôg nyemi je zapovedao: „Napravi edno medeno kacso, i zviszi jo na znamênje! Kí zgrízeni sze na nyô zglédne, bode 'zivo!“ Zgotovo je Môses to medeno kacso, zviszo jo, i vszâki od kacse zgrízeni, csi sze je zglédno na to medeno kacso, je osztano vu 'zítki.

29. Bálám.

Zdâ sze 'ze zacsinya oszvojávanye te obečsane zemle Kánaánszke. Pobili szo Sihona, Krála Amoreusov, i Oga, Krála v Básáni bívajocsega; potom szo sztán vdarili na poláj Moábszki pri Jordáni. Ali Bálák, Moabitanczov Král pozové ednoga vûvecza z Mesopotámie, Bálama, proszécsi ga: „Prídi i prekúni mi to lûdsztvo, stero le'zí prôti meni!“ Ali vello je Bôg Bálami: „Neidi 'z nyimi, niti neprekúni lûdsztva onoga, ár je blagoszlovleno.“ Ali Bálák je od ti prvi escse prednyése vlâdnike poszlao, od steri sze je Bálám dao narátati.

Teda sze je Angel Goszpodnov na pôť pred nyega posztavo, i ta oszelicza vidôcsa Angela sztojécsega z vö vtégnyenim mecsom vu rôki, sze je doli z pôti ognola. Bálám je pa nej vido Angela, i bío je to 'zivincse; ta oszelicza je vkleknola, Bálám jo pa li v ednom bío. Te je ôdpro Goszpôd gôbecz oszelicze, stera je gúcsala z cslovecsov recsjov: „Ka szem ti prekaczala, kâ me bíjes?“ I ôdpro je Goszpodin Bôg Bálami ocsí, i vido je Angela, steri je nyemi erkao: „Idi zdâ 'ze! ali nej drúgo, nego ka ti jasz povêm, gúcsi.“

Bálám pridôcsi k Bálaki, je aldüvao 'z nyim vrét na viszikoszti, i vö je gúcsao pripuveszt: „Kak bi preklinyao onoga, steroga Bôg nepreklinya! Kak bi pravo húdo na onoga, komi Goszpôd húda neve-lí! — Ovo na blagoszlávlanye szem eszi pripelan; blagoszlovim i drügacs preobrnôti nemorem!“ I blagoszlovo je szedemkrát. Bálak pa ercsé Bálami: „Ka csinís z menom! Jasz szem tebé prizvao, ka bi ti preklésztvo pravo, i ovo tí blagoszlávlas. Miszlo szem z postenyom szkázati tebi postenyé, ali vzéo je Bôg od tébe díko!“ Odisao je potom Bálám k sztáni szvojemi, Moabitanczi szo pa od Izraelitanczov obládani, i szpomorjeni je vesz mo'zki szpól.

30. M ô s e s a s z m r t.

Ze-vszê oni mo'zov, stere je Môses z Egiptoma vö szpelao szta 'ze szamo Káleb i Josué osztanola vu 'zítki, ár szo ti ovi szpômrlí. Réd je bio nad Môsesom. „Opasi ledevjé tvoje i gorisztôpí na goro Nebo, odnet tebi poká'zem zemlo Kanaán, stero

dam szinom Izraelszkim. Z ocsmí tvojimi jo bodes vido, ali szam notri neprídes.“ Te je Môses szlobô vzéo od lüdsztva szvojega. Szpômeno sze je zezszê dobrôt Bo'zi: pred nyé je posztavo blagoszlov i preklésztvo, i oblúbo nyim: „Proroka vam pobüdi Goszpodin Bôg vas, z brátov vasi, liki mené, tisztoza poslúsajte!“ Potom je gori odíso na goro Nebo i vmro je tam, pokopani od Goszpodna, i nej je zezvedo groba nyegovoga niscse. Sztô i dvajszeti lét je bio Môses sztar, gda je mro. Ocsi nyegove szo sze nej obkmicsale, i môcs nyegova je nej pomenkala. — Ali nej je sztano vecs v Izraeli priszpodoben k Môsesi Prorok.

31. J o s u é.

Kak je Bôg z Môsesom bio, tak je bio i z Josuom. Kak je Môses Izraelitancze po môrji prêk szpelao, tak je szpelao nyé Josué prêk Jordana. Vodé szo, sze, rasztrgnole, te szpôdnye szo odtekle

zgornje, pritekôcse szo nasztanole kak zidina, do-
kecs je lüdsztvo prêk slo. Jerikó váras je bio z
mocsnov zidínov obvzėti. „Ovo, velí Bôg, Jasz szem
v tvojo roko dao Jeriko 'z nyegovim Králom vrét.“
Popevje, z Ladov Závezka naprê, vojszka za nyi-
mi, szo krô'zili váras szedem dní. Te szédmi dén
szo tromböntali Popevje, i Josué je erkao lüdsztvi:

„Kricste, ár vam je Bôg v rôke dao te váras.“ I
zgôdilo sze je, gda je lüdsztvo trôb trombönt za-
szlísilo, i z velikim glászom krícsalo, podrla sze je
ta zidína okôli Jerika, i to lüdsztvo je notri slo vu
váras. Mesztancsarje szo szpomorjeni, i hi'ze nyí-
hove szo doli po'zgáne. — Tak je zmágao Bôg Jo-
sua, dokecs szo eden treszeti ménsi Králove, kí
szo v tom czajti v Kanaáni kralüvali, obládani i
szpomorjeni. Po mali lêtaj je ország na teliko pod-
zajėti, ka je Josué to zemlo Kanaánszko med dva-
nájszetera pokolênya razdeljávatí zácsao. Ruben,
Gád i pôl pokolênya Manasse szo prebívali z ovkraj
Jordana; ti ovi pôdleszêt pokolêny pa med Jorda-

nom i môrjom. Lêvi pekolênje nej dôbilo lasztivnoga tála zemle, nego li szvoje varasé vu ôroki ti ovi pokolênj. To Szvéto Szvétí, Sator z Ladov Zákoná, je v Silói goriposztávleni.

Gda je pa Josué sztô dvašzeti lét bio sztar, i prebe'zao czíl pozványa szvojega, vküp je pôzvaovsz Izrael na szpráviscse, ka bi od nyi szlobô vzéo. Opômenovsi nyé na preszámnye dobrôt Bo'zi, i na nevkleknyeno vernoszt prôti Nyemi. „Bogá sze bojte, velí nyim, i verno zdr'zte i vcsinte vsze, stero je popíszano vu Právdi Môsesovoj. Neszlú'zte, ni sze nemolte Bogom lüdsztva túhoga, nego sze dr'zte Goszpodna, Bôga vasega. Csi sze vam pa nedopádne szlú'ziti Goszpodni, zeberte szí dnesz, komi szlú'ziti scséte. Jasz pa i hi'za moja bomo szlú'zili Goszpodni.“ Odgovorí vszo lüdsztvo: „Tô bojdi dalecs od nász, ka bi mí osztávili Goszpodna, i szlú'zili túhim Bogom!“

32. S z o d c z i.

Po szmrí Josua szo sze Izraelitanczi szpozábili z oblúbe szvoje. Csesztôkrát szo sze pôdali. na csészt túhi bogôv, i te je je dao Bôg v rôke nepriátelom nyíhovim, gda szo sze pa povrnoli, zmággao je nyé Bôg po Voji i Szodezi, stere je med nyimi zbúdo. I eti szo ládali teda, nad ednim ali vecs pokolênjem, dônok nyim je fakílo jedínsztvo, i ocšivszna je grátala potrêbcsina za Krála v Izraeli.

Mídanitanczi szo z szvojimi csrêdami notri vdérali z püsztin v Kanaán, opüszcsávali szo polá i odegñali csrêde. Szedem lét po szpôlom szo oblegli i porobili der'zélo, brezi ka bi sto nyim prôti sztano. Te je zbúdo Bôg ednoga mladéncza, z po-

kolênya Manasse, steromi je Angel Bo'zi erkao:
 „Bôg z tebom zmo'zen junák!“ Odgovorí Gídeon:
 „Csí je Bog z nami, zaka doszegűje nász vsze
 eto! I gde szo csűda nyegova, od steri szo nam
 r, i nasi ocseve pravili?“ Pogledno ga je pa Gospôd
 vao erkôcsi nyemi: „Idi v etoj tvojoj môcsi i rêsis Iz-
 éo. raela z rôk Mídiána. Ovo! Jasz szem tebé posz-
 i, i lao.“ Na tô je Gídeon odgôvoro: „Kak morem jasz
 sze Izraela oszloboditi? jasz szem náj ménsi med mo-
 ze, jimi bráti, i 'zlájta moja náj ménsa vu pokolênýi
 te, Manasse!“ Erkao nyemi je Goszpôd: „Jasz bodem
 sze z tebom, ka pobíjes Míidianitancze, kak ednoga
 pa szamcza.“ Gídeon je náj prvle ocsé szvojega gumilo,
 sz, gde szo csesztíli Baála doli poszekao. Tô je edua
 mô prenágla bátrivoszt bíla, ár szo ga vszi verni bô-
 Tô gecza nakanoli zapraviti. Teda je Gídeon vkűp szpra-
 na, vojszko 32,000 mo'zov z pokolêný zgornýi kra-
 jov te der'zéle; kak je pa na povelénye Goszpod-
 na vő dao szkrícsati: „Kíkoli je szagliví, vrni sze
 nazá, da i ti ovi nesztrasűje“ (5Môs.20,8.); je oszta-
 vilo nyega 22 jezér. Potom je erkao Bôg Gídeoni:
 „escse je vnogo toga lűdsztva. Jasz ti je scsém szkű-
 sziti! Tak je je mogao Gídeon zodpűsztiti do trísztô
 mô'zov. „Drűgacs bí sze Izrael hválo i erkao: moja
 rama je mené rêsila.“

Zdâ je Gídeon té trísztô mô'ze na trí serege ra-
 zdêlo, dao je vszákomi edno gorécso szkalo szkrito
 vu ednom práznom lonczi, i trombônto v rôke; tak
 szo sze na trí kraje szkrivomá notri szkrilí v tábor
 mídianszki, i — „Mecs Goszpodna i Gídeon! z
 tém kricsom sze sztrasno zderéjo, kumez vtekne-
 jo gorécse szkale i z trôbom trombônt i neznanim
 ropászom vkűp sztrti lonczov szo na teliko zosza-
 gali z szna sztrobleno vojszko ka eta szmôtjena, eden

drúgoga za protivníka dr'zécsi, sze száma med szebom vmárjala. V bêg je vdárila czêla vojszka mîdianszka, i od mô'zov Efraimszki nyô nagányajôcsi z vékse sztráni dolipobitta, porobe nezracsúnane nihávsa Izraelitanczom.

Gda sze jê Gídeon vite'zno povrno, stelo ga je lüdsztvo za Krála posztaviti, ali Gídeon nyim je erkao: „Nikak nej, nego Goszpodin Bôg naj bode Král nad vami.“

33. R u t h.

Po vnôgi bojni prígodaj nam naszledúje edna hí'zna. Vu vrêmeni Szodczov je posztano glád vu zemli. Ino eden mo'z je odísao z Bethlehema z 'zenov szvojov i dvôma szinoma, da bí prebívao vu der'zéli Moábszkoj. Szína szta szi vzelá dvê moábszki devojki, Árho i Rúth. Te mo'z je mro, sziná szta tüdi obá szpômrla, i Naemi sze povrnôla, kak edna szirôta vdovicza, szprevájana od obôj sznehéo

vu domovino. Kak je pa rátala nyidvi vu lasztivnoj domovini osztánoti, nazá sze je obrnôla Árpa, Ruth pa právila: „Nerátaj tí mené; kama tí bodes sla, tá bom sla i jasz! Tvoj národ je moj národ, tvoj Bôg je moj Bôg. Gde tí merjés, tam scsém i jasz vmrêti, i tam pokopana bidti.“

Gda je pa Naemi v Bethlehem nazá prisla, komaj szo jo poznali, i lüdje szo pravili: „Jeli je tô Naemi?“ Ona pa erkla: „Nezovte mené vecs Naemi (ár Naemi Veszélo znamenúje) zovte mené Mára (t. j. 'Zaloszno); bogata szem odísla, ali szirôto me je Goszpôd nazá pripelao.“ Bilo je pa v gecsméno 'zétvo, i Ruth je sla na pôle vlatí brát. Bôg je pa tak ravnao, ka je prisla k 'znyeczom, gvüsnoga pré-mocsnoga mo'za, Boáza, kí je bío 'zlájta nyé pokoj-noga mo'zá. Boáz pridôcsi na pôle k 'znyeczom, je pítao, sto bi ta 'zena bíla? Szledka je gúcsao z Ruthom po priátelszkom erkôcsi: „Jasz vsze znam, ka szí vcsiníla z szvekrvov tvojov, po tvojegamo'zá szmrti. Bôg Izraela, k komi szí prisla, povrni tebi tô jákoszt.“ Zapovedao je tüdi szvojim delavczom naj sze priaznivo oponásajo prôti Moabitíni, i nyé vnôge vlatí na kle nihávajo.

Ruth je vsze eta vö zgúcsala materi szvojoj. Stera právila: „On je nas bli'zányi rod. Blagoszlovi nyega Bôg za miloszcso nad 'zívimi i nad mrtvimi.“

Vidôcsi Boáz cserez 'zétve to zdrzno oponásanye te szírotinszke Ruthe, polúbo jo je. Bíla je pa právda v Izraeli: csi je te o'zenyeni mo'z brezi deczé mro, náj bli'zányi rod je du'zen bio vdoviczo nyegovo szí vzéti, i ona je brezi szramôte szmêla nyega oprosziti. Od toga od szvekrve szvoje povcsena, sze je priblízala pôleg návade k Boázi, kí szí je nyô taki po 'zétvi za 'zeno vzéo.

Eta szírotinszka moabszka deklina je predbabica ednoga velikoga Krála grátala, od steroga bode meni doszta naprédávati. Bôg jo je blagoszlovo z edním színom, steroga je zvála Obed. Obed je pa porôdo Jesseá, kí je ocsa Dávid Krála.

34. Eli ino Sámuel.

Po oni Voji je Éli, vísisnyi Pop grátao Szodecz v Izraeli. Tak bí melo pôleg právde Môsesove bidti vszigdár. Sator Závezka je bío v Siloi, i tá szo vküp prihájali Izraelitanczi na Szvétke. Ednôk je Éli várao edno molécso 'zeno na tornáczi Satora. Vido jo borécso z szebom i lampe nyé gíbatí, ali ni edna rêcs je nej zísła z vűszt nyé, ár sze je vu szrczi szvojem molila. Éli jo z pianosztjov potvárjao, da je od obeda prisła. Ona sze je pa molila, da bi jo Bôg z edním színom blagoszlovo, da je 'ze dávno vu histvi 'zivêla, i escse deteta nej rodíla. Szlísavsi eta Éli, velí nyé: „Odídi vu míri! Izraela Goszpodin Bôg, dá tebi, ka szi proszila.“ Anna je odísla, i nej je bíla vecs tú'zna, ár je szrczá 'zelénye vö-vlejála pred Goszpodnom. Szpuno ji Bôg nyé prosnyo, dao ji sziná, steroga imé je zvála Sámuel, t. j. od Bôgá vö szprosenoga.

Po nisteri létaj szo roditelje tô szvoje dête z szebom prineszli v Sílo na Szvétke, i mati nyegova ga je zavűpala na szkrb visisnyega Popa. Gori-hodécsi vszákó leto na szvétke szo vszigdár li dobre glászi csűli od Sámuela; i nej dugo, tak je szam Goszpodin Bôg gűcsao z detetom, za proroka szvojega szi ga posztavivsi. Élia lasztivna szína Hofni i Pinehás szta bílá lèhkimíszel, kaj nej vrédna csloveka, steriva szta to szvéto Meszto po grêsnom

'zítki oszkrunyávala. Éli je szína szvojiva sztávno kárao za volo velikoga nyidva grêha prôti Bôgi i lüdém; ali pôleg trdoszti právde szi je 'z nyima nej djao, ár je nyidva jáko lübo. — Zgôdilo sze je: zvao je Bôg v noci: „Sámuel!“ Te mladénecz je gorisztano, mênivsi, ka ga Éli zové. Gda sze je pa tô obdrúgim i obtrêtim ponôvilo, na pamet vzévsi Éli, ka je Goszpôd, i erkao je nyemi: „Csi sze pá bodes zvao, odgôvori: Gúcsi Goszpodne, ár csúje szluga tvoj.“ Sztanovito sze zgodí pá glász Goszpodna, i zové: Sámuel!“ Sámuel odgovori: „Gúcsi, csúje szluga tvoj.“ Velí Bôg: „Ovo! csinó bodem znamênje v Izraeli, ka, kíkoli je bode csúo, vûha do nyemi czinkala. V ednom dnévi pokastigam Élia z szinmí vrét. Ár zná kak rú'zno szi deneta, i nej nyidva zasztávla.

Zaütra je opítao Éli Sámuela: „Ka je gúcsao tebi Goszpôd? nezamúcsi mi nika.“ Te je mogao Sámuel vsze vö zgúcsati, kaksté szi je britko nyemi szpadnolo. Éli pa na tô erkao: „On je Goszpôd, naj szi csiní, kak sze nyemi dobro dopádne.“ I tá

oblüblena kastiga je nej vö osztánola. Naszkori je bojna vö prisla, vu steroj szo Filisteusje obládali Izraelitancze. Voji Izraelszki szo na podpéranye bátrivnoszti lüdi zapovedali Lado Zákona v tábor prineszti. Tiva mládíva Popa szta bilá z tov Ládov. Éli pa 98 lét bodôcsi sztarecz je szedo pred vrátami, 'zelno csakajôcsi glászi. I prisao je eden 'zaloszen poszelnik vurazdrápanoj odêvki. Éli ga je pítá: „Kak je v tábori? Te poszelnik: „Izrael je v bég sztirani od Filiszteusov. Tvojiva dvá sziná szta mrtviva. I Lada Bo'za tüdi vkraj vzéta.“ Stera szlísavsi Éli, je od sztráha znák szpadno doli sztolcza ino szí je sinyek zvíno.

Lado Zákona szo Filiszteusje na szedem mészeczov pá szamí radi nazá poszlali, vdárcze po nyé trpécsi. Ali nad Izraelom szo goszpodüvali 20. lét, te'zécsi ete jáko. Kak je jepa Sámuel na csészt právoga Bogá nazá pripelao, dao nyim je Bôg szrecso próti Filiszteusom, i nazá szo szpravili várasé zgüblene. Na mejej zemle Filiszteuske je Sámuel eden kamen goriposztavo i gori zapíszao: „Eben Ezer“ t. j. „Doetímá nam je pomágao Goszpôd.“ Sámuel je szôdo Izraela vu pravicsnoszti i trdno, i bio je eden naj plemenitêsi Szodczov Izraela.

35. Sámuel i Saul.

Gda je Sámuel obsztarao, posztavo je színá szvojiva za Szodcze. Ali etiva prevecs nagájavsa szvojój szkopôszti szta nej naszledüvala sztopáje plemenitoga i od vsze ometlivoszti tühoga ocsé szvojega. Zátó szo sze sztarisi ze-vszej pokolêny Izraelszki eden dén vküp szpravili k Sámueli vu Rámi, 'zelejôcsi nej vecs od Szodczov, nego od Krála

i je sze ravnati dati. Tá rêcs sze je nêpovídila Sámueli, ali Bôg nyemi je erkao: „Poszlúni rêcs lüdsztva, ár szo nej tebé, nego mené zavrgli, najjasz nebi bio Král nad nyimi.

V tom vrêmeni je gvüsen mo'z z Benjaminovoga pokolênya z iménom Kis nistere oszelicze zgûbo, stere je színi Sauli z ednim szlugom navkûpe goriiszkati zapovedao. Iszkala szta je vecs dní po szpôlom gori doli. Pridôcsa v Rámo, je na pamet prislo szlugi, ka bi dobro bilo pri proroki zvedávati od oszelicz. I z ednim je proroki nazvêszcse-no: „ovo, eto je te mo'z od steroga szem ti pravo, ka bode kralüvao nad lüdsztvom mojiin.“ — Sámuel nyemi je preczi erkao: „Nesztaraj sze za oszelicze; ár szo náidene! i csido bode vsze to náj bôgse v Izraeli!“ Saul je nej razmo toga gucsa; na drúgi dén ga je pa szprevájao te prorok, vzéo ga je na pôti na sztran, vö je potégno olni rôg, vlejao ga je na glavô nyegovo, i kûsno ga je govorécsi: „Vídís li, ka te je Bôg namazao za poglavníka ober ôrocsíne szvoje!“ Saul sze je povrno domô, i nej sze je szméo vövjaviti nikomi, dokecs je Sámuel nej vö oznano. Potom je vküp prizvao Prorok lüdi na szpráviscse, i pred nyé je posztavo toga nôvoga Krála. Bio je pa Saul lêpi mo'z, viszikoga i plemenitoga zrásza. Vsze lüdsztvo ga je pozdrávlalo. Saul sze je naszkori vö szkázao vu bojnaj; oszlobodo je Gíleada od Ammonitanczov oblászti, i priszlú'zo szí je po vite'zti szvojem zahválnoszt vszega lüdsztva. Ali po bojni Amelekítanczov je prôti prepoveszti Bo'zoi milüvao lüdi i márho, i stéo je k áldovi zadr'zati, stero je Bôg na pogübel odlôcso. Sámuel nyemi je pa prôti sztano govorécsi: „Mênis, ka je Bôgi priétnêsi tvoj áldov,

kak poszlüsnoszt Rêcsi nyegove? Ovo! pokornoszt
vecs valá od áldovov, i okornoszt je rávno tak grêh,
kak bolvansztvo i vûvicsüvanye.“ Od toga mao je
Saul vszigdár okornêsi i nemirovnôsi bio, i nasz-
kori ga je dűh Goszpodnov vszegavêcs osztavo.

36. Dávid kak pasztér.

Sámuel je sao v Bethlehem k Issai, szinovi Obe-
da, i vnüki ove, vlatí pobérajôcse szirôte. „Ár szem
szi — velí Goszpôd, ednoga z színov Jessea zé-
brao za Krála.“ Pôzvao je Jessea z szinmí navküpe
k áldovi, ka bi nyé szkúszo, i odebránoga Gosz-
podnovoga vu tíhoti namazao. Issai sze je naprê
posztavo z szedmimi szinmí. Áli csi szo sze nyemi
bár vszi dopadnoli, pri ednom vszákóm je vzéo
glász: „Etoga szi je Bôg nej zvalo.“ Sámuel je
opítao Jessea, jeli bi vszi nyegovi szinovje tü na-
zôcsi bilí? Toga náj mlájsega je escse nej bilo tam.
On je bio pri ovczáj na passi, i niscse sze je nej
odomiszlo 'z nyega. Prizváni je, naprê je priso, eden
csrnkaszti mladénecz lêpi ôcsi, i sznaj'znoga zrá-
sza. I Bôg je velo: „Sztani, nama'zi ga, té je ti-
szti.“ Teda je vzéo Sámuel szvoj rôg z oliom i na-
mazao je Dávida med bratmi nyegovimi. Od toga
dnéva mao je priso dűh Goszpodna na nyega i o-
sztano je nad nyim. Saula je pa osztavo dűh Gosz-
podnov, i bio je prevecs nemiroven. Med tém je
Dávid osztano pri csrêdi, dokecs ga je Král nej
dao k szebi prizvati. Saul je 'zelo táksega, kí bi znao
na hárf igrati ino szpêvati, i nyega razveszeliti,
csi bi te dűh nyega trgao; i nazvêszcseni nyemi
je szin Jessea, eden dober vojszák, i szpameten
mladénecz i na hárf môder. Ednoga táksega mo'za

je Saul potrebuvaro, ki bi nej szamo pred nyim szpêvati ino igrati, nego i vu bojni kak vojüvács kre nyega vojszküvati szpodoben bio. Saul ga je vu znamenito csészt posztavo, kakti za szvoje oro'zjáka.

Naszkori kak je bila bojna prôti Filiszteusom sze je Dávid nazá povrno v Bethlehem, ti sztarêsi nyegovi bratje szo pa odísli z Saulom v bojno. Teda je poszlao ocsa Dávida v tábor brate glédat. Gda je priso k meszti, gde szo bilé szpicze vr'zene, je vido vojszko priprávléno na boj, i z serega Filiszteusov Goliáta z nezmernim pripravkom bojnim oprávlénoga naprê sztáplati, kí je Izraelitanczov náj jaksega vítéza na negvüšno szrecse bojno vöpozávao. Csüo je, ka je Král obecsao tomi, kí Goliáta premore, csér szvojo dati za 'zeno, i gori rêsiti bi'zo ocsé nyegovoga od vszákoga danyá. Nyemi je nej slo za té nájem; ali dreszelílo ga je, ka sze nebi naiso Izraelitánecz, telikáj se vüpazni vu Bôgi bodôcsi, ka bi sze na vküp bojüvanye podati szméo. Dao sze je tak zglásziti pri Králi, kâ on scsé oszmrtiti Goliáta. Král, kí ga je dobro poznao, ga je odratüvaro: „tí szí escse mladovicsen, te Goliát je pa vojszák od szvoje mladoszti.“ Odgôvoro je Dávid, ka je 'ze kak pasztér oroszlána i medvida bujo. „Bôg! — právi on, kí je mené z skramblov oroszlána i medvida vöftrgno, On mené oszlobodí i od etoga Filiszteusa.“ Saul ga je dao oblêcsti vu szvoje lasztivno oro'zje, dao nyemi szvojo lebko na glavô nyegovo, i opászao nyemi zászlobo. Ali Dávid sze je z oni vö szlêkao, ni nancs mecsa nej vzéo, nego vu lêhkoj pasztérszkoj szrakiczi, kak je bio, szí je ziszkao pét glatki kamnov v potôki, i tak je so z paliczov ino frecsov prôti tomi oro'znátomi Goliáti.

Te Goliát je preklinyao vidôcsi toga pasztarecsega pojbára nad szébe idti, govorécsi: „Jeli szem pesz, ka z botom ides nad méne! Li hodi, 'ze dam têlo tvoje na jêstvtino fticzam nebeszkim.“ Velí Dávid: „tí ides nad méne z mecsom szpíczov i zászlobov; jasz pa idem na tébe vu Iméni Goszpodna Bôga Izraela, steroga vojszkô szí tí ospotávao.“ Kak sze je pa Filiszteus Dávidi pribli'závao, hítivsi Dávid, je vő vzéo z turbe eden kamen, steroga polo'zecs vu frecso, je tak vdrô Goliáta v cselo, ka je ete na obráz szvoj doli szpadno. I prvle, kak sze je Fili-szteus mogao pá kumez opraviti, je vneszao Dávid nyemi nyegov mecs, i odszekao je 'z nyegovim lasztivnim mecsom glavô nyegovo.

Sztráh je obvzéo Filiszteuse, ka szo v bég vdarili, pregányani od Izraelitanczov notri do mésztszvoji. Saul je vőszpítao Dávida od nyegovoga roda. Ali Dávid je zamucsao szvoj vite'zni rod, i nej je imenüvao nikoga szvoji znameniti ocsákov (Boaz, Salma, Naasson), nego li erkao: „Jasz szem szin

ga szlugo tvojega Jessea Bethlehemszkoga.“ Ali zgôdilo sze je, kâ dokecs je Saul z Dávidom etak zgovárjao sze je zavézalo szrcze Jonátana z szrczom Dávida, i polúbo ga je Jonátan, kak szvoje lasztivno szrcze. Na ocsiveszno znamênje szvojega priátelsztva je darúvao szín Krála tomi vite'znomi pasztéri szvoj pláscs, pojász, lok, i mecs. Saul ga je pa nej odpúszto vecs od szébe, nego ga je posztavo med voje vojszké szvoje.

37. Pregányanye Dávida.

Nej je dugo trpêla szreca Dávida. Gda szo sze Izraelitanczi z bojne vu díki obládanya Filiszteusov domô povrnoli szo 'zene szpêvale; „Pobío ji Saul jezero, ali i Dávid deszét jezér.“ Z toga sze je Král szômlo, kak sze je i szledka zgôdilo: „Králevsztvo scsé nyegovo bidti“ govorécsi. Kém bole je na pamet jemao te Král, ka je lüdsztvo Dávida polúbilo, tém bole lúti je bio na nyega; na teliko ka ga je na szlêdnye vmoriti nakano. Gda je pred nyim na hárfi igrao za nyim je szmekno Saul szpiczo da bi ga k sztêni prebodno. Potom je vöodposzlao zaszedjávce, ki bi ga vu nyegovoj lasztivnoj hi'zi oszmrtili, ali Mikál, tüvarisicza nyegova, csér Saulova ga je szkôsz obloka püsztila doli po zídi, ka je vuisao. Zdâ je pobegno Dávid k Králi Filiszteusov z szebom noszécsi mecs Goliáta. Tô sze je tim poglavitêsim Filiszteusom nej povidilo, i komaj szí je mogao 'zítek rêsiti. Pá nazá pridôcsi vu dom, Jonátan, komi je 'ze ednôk szlú'zila szreca oco szvojega szrditoszt potísati, pá 'zelo nyidva zmiriti, ali zaman; Saul je z ôcsi vôcsi povedao színi szvojemi: „on more vmréti.“ Ali Jonátan je nyemi priátelsztva

závezek sz príszegom ponôvo , i szam ga je rátao naj odszkocsi. Zdâ sze je Dávid vu lûknyaj i prepasztáj gôr Judee zdr'záva, kama sze je z csaszoma 600 bojnikov, tûdi doszta sztarczov, 'zén i deczé k nyemi pridrû'zilo, ki szo vszi, kak Dávidova 'zlájta od Saula pregányani. Ár je tak dalecs poisao Saul vu zadomeszcsávanyi, ka je vísisnyega Popa, kí je Dávidi, neznajôcs ka je od Saula pregnan, krúh dao i mecs Goliáta, i zvûna nyega 84 nedû'zni popév szpomoriti dao. I ni z tém nej gorihênnyao zadomeszcsávanye pihati, nego je czêli popôvszki váras zrústiti, mo'ze ,zene i deczo vmoriti zapovedao. Eden jedíni je vuisao, pobegnovski k Dávidi: Abjatár, ki je szledka vísisnyi pop posztao. Na teliko je odblôdo od práve szteze eden plemeniti Král, potom , kak je dúh Goszpodna nyega zasztavo.

Dávid je i vu szvojem pregányanyi Jonátána szkûszo za szvojega náj vernêsega priátela, ali on szám sze je tûdi na Saula gledôcs verno i pobo'zno dr-

'zao, nêpozábivsi, ka je Saul nyegov Král, tészt i ocsa nyegovoga priátela. Naszkori kak je dao pope szpomoriti, je sũtao Saul z trí jezero vö prebráni-mi mo'zi za Dávidom vu goráj Judee. Te sze je zgôdilo, ka sze je Saul v edno prepaszt sztiszo na pocsinek, dokecs je Dávid v nyej globse bio szkriti. Teda szo erkli mô'zje Dávidovi: „ovo je dén, vu sterom ti je Bôg nepriátela tvojega v rôke dao.“ Dávid je pa gori sztano, i odrezao je eden kikél z plascsá Saulovoga. I gda sze je Saul odnet pôbrao za nyim je krícsao Dávid: „Goszpodne Král moj! ovo Bôg te je dnesz meni v rôke dao, ali zasônan szí. Ocsa moj! li glédaj te szkricz vu rôki mojoj.“ Na tô sze je jôkao Saul, govorécsi Dávidi: „pravicsnêsi szí od méne!“ Szram je obísao Saula i domô sze je povrno; ali nej dugo, pá je sũtao za nyim. Teda szta sze Dávid i Ábisai v nocsí notri szkřila naszřêdo v tábor králevszki, i odneszao je Dávid szpiczo Krála i pehár od gláve nyegove. Nazá pridôcsa na vrh te pecsíne je krícsao Dávid: „Ábner! Ábner!“ — Saula vojnik sze je sztegüvao z szna szvojega, i krícsao: „Sto szí, ka eszi prêk na Krála krícsís?“ Dávid je pa gúcsao Ábneri: „Nej li szí tí eden mo'z, i na tô naj poglavitêsi vu Izraeli! zaka szí nej bole sztrá'zo Krála tvojega? ár ti je eden tá hodo, kâ bi Goszpôda tvojega, toga Krála vmôro. Vís, glédaj eti jeszte szpicza i pehár, stera szo bilá pri glávi Krála.“ Pregôvoro je Saul: „Nej li je tô tvoj glász moj szin Dávid?“ Odgovorí Dávid: „Tô je moja stíma, Goszpodne, Král moj! ka me pregányas! ka szem ti prekaczao? ka zla je vu rokáj moji? — Jeli je Izraela Král nej vö sao z velikov oblasztjov edno jerébiczo lovít vu goráj.“ Saul je djao: „Pregrêso szem! Prídi nazá moj szin

Dávid! nikse obsálnoszti ti vecs nevesiním.“ Ali Dávid je dobro znao, ka tomi csűdnomí csloveki vervati neszmê, zátó li erkao: „Eti je szpicza Krála i vodeni pehár, naj príde szem eden ti otrok po nyega. Té krát je Dávid z Saulom obszlêdnyim gúcsao, ár je Saul potom nej dugo vecs 'zivo.

38. Szmrt Saulova. Dávid Král posztávlen.

Dávid je z szvojimi sészt sztô mô'zi presztôpo mejô, ár sze je bojao, kê bi Sauli v rôke szpadno. Ákis je dao Dávidi Siklág váras, gde je 'zivo z szvojimi 'zenámi i deczov pôldrűgo leto. Zdâ szo pa poglavníccke Filiszteuski vkűp szpravili szvoje serege prôti Izraeli, i erkao je Ákis Dávidi: „Poj i tí z nami!“ Ali ti ovi stirje voji szo nêmeli k nyemi práve vűpazni, i Dávid sze je mogao nazâ obrnôti. Ali, kak grozno vidênye, gda je Dávid na trétji dén do Siklága nazâ priso, i meszto várasa li 'zgalino naisao! Amalekitanczi szo Siklág z ognym pô'zgali, 'zene i deczo i vsze blago porobili. Zátó, csi bár szo od trűdavnoga potűvanya szkoro opesali, dônok szo sze mogli za tími rôpari pobrati, i nyé czêlo nôcs zganyati. V zôrje szo sze namerili na te razbojniké. I nedovêdno v szili na nyé vdarivsi szo vsze szvoje porobleno i nyí blágo vdôbili. Ali ka sze je godilo med tém vu zgornjoj zemli na gori Gilboa? Izraelitanczi szo od Filisteusov pobitti; Jonathan je z dvôma bratoma vmorjeni, Saul sze pa vu lasztiven szvoj mecs preszűnovsi, vmro. Komaj sze je Dávid z bojne Amalekitanczov povrno na czêla doli po'zgáno meszto Siklág, 'ze je vzéo glászi po ednom Amalekitanczi od Saula szpadája i szmrti. Té cslovek je na bojnom sztálisi mrtve szlekávao, i

têlo Krála, kí sze je szám od 'zítka szpravo, gori naisao. Doli nyemi je vzéo náramnicze z rôk nyegovi, i korôno z gláve nyegove, da bi obôje príneszo Dávidi. On nevolák sze je vüpaó za ono lá'z, liki da bi on vmôro Krála, dober nájem vzéti. Dávid je pa od sztrahá rasztrgao gvant szvoj i gori szkrícsao: „Ka! tí szi sze nej sztrszo rokô tvojo polo'ziti na poszvecsenoga Bo'zega! Tvoja krv bojdí na tvojoj glávi, ár tvoja lasztivna vűszta szvedo-esijo prôti tebi! Naprê! oszmrte ga!“ I te Amalekitánecz je taki bujti.

Dávid sze je potom povrno z lűdmí szvojimi vu domovino szvojo, i priso je do Hebrona. Z porob amalekitanszki je poszlao dáre vszem sztari-som v Judei. Pokolênje Juda, ga je pa odébralo za Krála szvojega. Ali Ábner je Isbosetha, sziná Saulovoga posztavo za Krála ober Izraela. Tak je to lűdsztvo dvá Krála melo: dônok nej dugo. Ár je poseszti lėti Isboseth od szvoji lasztivni lűdi vmorjeni, i Dávid je odebráni za Krála ober czêloga Izraela.

39. Uriás sze oszmrti.

Z toga pasztarecsega pojbára je Král vcsinyen; ali z szvoje hárfe sze je záto nej szpozábo, i do denésnyega dnéva je te koronüvani popêvecz k nászladnoszti vszem veszélím, i rászhládjenyey vszem 'zaloszním szrczam z szvojimi peszmami ino 'Zoltármi.

Náj prvêsa szkrb nyegova je bíla to nászladno Szlû'zbo Bo'zo vu Satori závezka, steri je zdâ v Jerusálem prelo'zeni, pá nazâ gori posztaviti, ár szo za Lado Zákona 'ze poredno vrêmena kaj nêmarali. Prvle je dônok mogao Jerusálem oszvojeni bidti, steroga szo Jebuseusje naszkori po szmrti Josua pá podzájili, i grád Siona Jebus imenüvali. Dávid je te váras z szílním vihérom vkraj vzéo, i povéksao, ino ga je posztavo za glávni váras országa szvojega.

Dávid je po vnôgi, veliki bojnaj razsíro králevsztvo szvoje od szrédnnyega môrja do Eufratesa, i od Damaskusa do Egiptoma. Pri tej vnogi bojnaj je to lüdsztvo pod nyegovim kralüvanyem dônok doszta szrecsnêse bilo, kak za vrêmena Szodczov, escse ti obládani národi: Syrianczi, Edomitanczi, Moabitanczi, Filiszteusje szo sze tüdi meli za szrecsne hváliti pod nyegovov králevszkov paliczov. Ali z timi Amoritanczi szí je nej djao, kak bi sze ednoga szmilenoga Krála na obládane gledôcs prisztájalo. Toga hípa je od edne necsíszte szrczá 'zelnoszti obládani, i náturnoszt csloveka szlêpoga, glúhoga i okornoga vcsiní. Dávid je od telovne lübézni k Báthsebi, Uriásovoj, vrloga voja 'zeni pod'zigani. Záto je zapovedao Joábi voji szvojemi, U-

riása vu bojni na tákse meszto posztaviti, gde bi sze od protivnikov le'zi vmôro. Bár bi Dávid mogao premisliti, ka je ednôk i nyemi od Saula té sors bio prilecseni, steroga je Bôg zasztavo. Ali na teliko je nej miszlo, ár ga je 'zelnoszt szlepila i Bôg je dopúszto, ka je Uriás vmorjeni. Dávid je szkoro edno czêlo leto zívo vu toj telovnoj batrivnoszti.

Teda je priso od Goszpodna poszláni Náthán prorok k Dávidi, govorécsi: „Bilá szta dvá csloveka vu ednom váraši eden bogat i eden szíromák. Te bogátecz je méo vnogo ovécz i márhe, te szíromák je pa zvúna jedínoga ágnecha nej méo niceszá, steri je 'z nyegovoga falata jo 'z nyegovoga pehára pio, i vu nyegovom kríli szpao. Gda je pak tomi bogácz i eden gôszt prisao, mílilo sze je nyemi vzéti z vno'zine ovécz i 'zivíne, i vzéo je ágnecha toga szíromáka, dao ga je szpraviti za gôszta szvojega.“

Dávid miszlivsi, ka Náthán szôdbo 'zelej, sze je razszrdo govorécsi: „Zivé Goszpôd, ka de szmrti szin, ki je eta vcsíno!“ Teda je erkao Náthán Dávidi: „Tí szí on cslovek!“ govorécsi nádale: „Eta velí Goszpodin Bôg Izraela. Jasz szem te za Krá-la namazao, i vöftrgno z rôk Saula. Zaka szí zavrgao. Rêcs Coszpodnovo, tak hüdô csinécshi? Uriása szí zapravo po mecsi szinov Ammona i 'zeno nyegovo szí szebi za 'zeno vzéo.“ Dávid je szpoznao grêsnoszt szvojo, dúsnavêszt nyegova sze je zbüdila, i 'zalüvajôcs je vadlüvao: „Pregrêso szem prôti Goszpodni!“ Náthán nyemi je glászo odpúszcsanye od Goszpodna, ali i z ednim pregresênya vöidénje za nyega i hízo nyegovo. — „Ovo! velí nyemi vu Iméni Goszpodnovom, pobüdim neszrecso ober tébe vu tvojoj lásztnoj hízi. — Tí szam nevmerjés, ali da szí po etom csinênyi nepriátelom

Goszpodnovim zrok dao na preklésztvo, szin, steri sze ti je narôdo, on bode szmrti!“ I Nâthán je odísao domô.

Tô szo 'ze pretú'zni glászi za ocsó, csi sze nyemi oznani kaj nyemi za volo nyegovoga zamre'zenyá vu 'zelnosztí, má mrêti dête nyegovo. Szedem dní je le'zao Dávid na zemli, sz' posztom, jocsom i molenyom zelejôcs szebi to dête od Bôga vö szprosziti. Vu sterom vrêmeni je szpêvao ali zdühávao pokôre-'Zoltáre, steri sze i zdâ na raszhladjenyé vszákomi 'zalosztnomi szrczi vu Biblii dájó csteti: „Bôg! bojdi meni milosztiven za volo dobrôte Tvoje; zbrisi doli grêhe moje z velike milosztivnosztí Tvoje. Operi me, od napravicsnosztí moje: ocsisztí me z grêhov moji. Ár znam moje pregresênye: i grêh moj sze mi sztálno pred ocsmí vrtí. Prôti Tebi li prôti Tebi szem pregrêso, zle szem csinío pred ocsmí Tvojimi! Sztvôri vu meni o Bôg, szrcze csíszto, i dúh te sztálen ponôvi vu meni!“

Kak je pa to dête mrlo, je gori sztano, mujo i namazao sze je, nihao je 'zaloszt, idôcsi vu Czerkev

Bo'zo z hválov íno díkov: „Dícsi Bogá dŭsa moja!
 i czêla szpráva moja Nyegovo szvéto Imé. Zvisá-
 vaj Goszpodna dŭsa moja, ni sze neszpozábi ka ti je
 dobra vcsíno. On odpŭszcsáva tebi vsze vgresênya
 tvoja, i vrácsi vsze rane tvoje. Kí resŭje od szmrti
 'zítek tvoj, i korunŭje tebé z miloszcsov i szmile-
 nosztjov. Cslovek je vu 'zítki szvojem, kako tráva
 czveté liki rô'za na pôli. Csi jo vöter obhodi, nega
 nye vecs, nyé meszto sze nedá znati. Miloszcsa Gosz-
 podna je pa od vek i vekôma do vek i vekôma
 nad onimi, kí sze Nyega bojíjo: i pravicsnoszt
 nyegova nad deczé deczov oni, kí Nyega závezek
 zdr'zijo, sze szpomenéjo z zapôved Nyegovi, pôleg
 tej 'živôcsi.“

'Ze vnogo jezero ocsév szi je 'zaloszt szvojo
 nad szmrtjom deteta z etim Dávidovim 'Zoltárom
 potisalo.

40. Prigod Absaloma.

Szmrt sziná je szamo zacsétek bíla neszrecse
 Dávidove. Véksa szo naszledüvala. Absalom, Dávi-
 da szin, jel bujo brata szvojega Ammona. Záto ga
 je v nemiloszcsi méo Dávid, na stero je Absalom
 namêno ocsó szvojega od thronusa szpraviti. Mre'ze
 szo k tomi dugo nabérane; Ahitofel, eden ti náj
 prednyêsi tanácsnikov Dávida je 'z nyim navküpe
 dr'zao, i kre nyega szopelo tüdi vnogo lŭdsztva, ár
 'ze z tém, ka je náj lepsi mo'z bio vu czêlom Iz-
 raeli, je priêten bio vnôgim, ali od toga ji vecs z
 szvojov kácskov jálnosztjov na szvoj sztran nagno.
 Gda je eden gvŭsen dén, té glász razneseni v Je-
 rusálemi: „Ze Absalom kralŭje v Hebron!“ pre-
 padnolo je tomi drŭgacs bátrivnomi Králi szrcze, i

krícsao je: „Sztanmo i pobegnimo, da nász eti ne
zatiszne, ár eti v Jerusálemi nebode mogôcse vujdti
pred Absalomom. Teda je Dávid bôsz sao prêk Kí
dron potoka, na oliveczko goro, plakajôcsi zevszê
mi, kí szo ga szprevájali. Gvüsen mo'z z roda Sau
lovoga z iménom Símei, ga je z kaményom lúcsao
za krvi'zelnoga psza nyega pszüvájôcsi, steromi je
Abisai stéo glavo odtrgnoti, ali Dávid je erkao
„Nihájte ga, ár nyemi je Bôg zapovedao.“ Dávid szo
je v gradics Mahanaim sztiszno; Absalom je pa
podzájao thronus v Jerusálemi, i tak batrivnogo
szebé stímao, da bi li jezerim vu Izraeli zapove
dávati méo, naj oceso nyegovoga, 'zívoga ali mrt
voga vö dájó. Ali ti verni vu der'zéli szo sze hi
tro okôli Dávída vküpe szpravili, i dokecs je na
bojno prislo, je Joab tüdi oprávléní bio z dobro oro
'znátov vojszkov tomi okornomi színi sze prôti po
sztaviti. Tomi sztáromi Králi szo nej dopúsztili, ka
bi 'z nyimi sao, govorécsi: „Tí szí szam, liki nász
deszét jezér, zátó je bôgse, da tí nász vö z meszt
pomágas.“ Zapovedao je pa vojom szvojem vu ny
hovom tá odhájanyi: „Lepô szí dente z színom mo
jim Absalomom.“ Vojszka tej, kí szo sze poreberili
je sztrasno pobitta. Absalom szam je vu szvojem
pobêgi za szvoje lêpe i dúge vlaszé obiszno na e
dnom rasztej, to 'zivincse — mezeg — pod nyim t
be'zécze. Tô vidôcsi eden boжник je povedao Joáb
kí nyemi erkao: „Zaka szí ga nej tam taki do
vdaro?“ On je pa odgôvoro Joabi: „Csi bi mi tak
jezero szrebrni pêne z v rôke moje zvágao, dönô
nebi polo'zo rôk moji na sziná Králevszkoga, — á
szem dobro csüo rêcs Krála: szmileno szí dente“ —
— „Nemrem sze tak dugo müdití z tehom, v rêc
nyemi vdári Joáb, i vzeme trí szpicze, i zmláti je

v s
rasz

dos
gor
bi j
lom
nes
veli
Dáv
je t
odp
pov
je b

tisa
pok

i ne v szrcze Absaloma, da je ete escse 'zív bio na
ujdti rasztej.

Obládanya glászi szo Králi zaprvá nêbili k ra-
doszti, za volo szmrti sziná nyegovoga. Csesztô je
gori szkrícsao: „Absalom, moj szin! moj szin! bár
bi jasz mro meszto tébe!“ V Jerusálemi pa i v czê-
lom Izraeli sze je vsze drügacs premênilo na pri-
nesene od Jordána glászi, ka je Izrael obládao. Z
velikov radosztjov szo prisli mo'zje Judee, ka bi
Dávida z szvétesnyim tálom nazá szprevodili. Simei
je tûdi vu globokoj poníznoszti prilazo, proszécsi
odpûszcsanye. Med veszélím szprevájanyem sze je
povrno Dávid v Jerusálem, i szvetlo, neobládano
je bilo králevsztvo Izraela, dokecskoli je Dávid 'zívo.

41. P o m o r v I z r a e l i.

Z Absaloma szmrtjom je zdúha reberíje nej po-
tisana. Náj prvle je gvúsen Seba, z Benjaminovoga
pokolènya nadigno posztanenyé med lûdsztvom, go-

vorécsi: „Ka nam ide z Dávida, vszako pokolênysze naj shamô ravna. Ali Joab je te razbojnik vředvzéo. Na tô je zdúha borjenjá v Dávida lasztivnoj hi'zi vdérala. Joab je stéo meszto Dávida sziná nyegovoga Adoniasa za Krála posztaviti. Ali i tô nakênnye je po szpametnoszti Dávida znicseno, i Salamon, te naj mlájsi szinov Dávida je za Krála vöszkricsani.

Pred Salamonovim kralüvanyem je pa escse eden krôto teski vdárecz doszégno Izraela. Za vologôszte reberíe, je 'zelo Dávid, v Králevsztví szoldacsko sztávo gori posztaviti, stera Nasztaví Môsesovoj z czêla prôti bíla. K tomí czíli je zapovedao Joabi to lüdsztvo v racsun vzéti. Joáb je szám prôti gúcsao Králi. Ali rêcs králevszka je premogla rêcs voja nyegovoga, i Joáb je z szvojimi vládníkmí devét mészeczov obhodjávo pokolênnya, ka bílúdsztvo v racsun vzéo; i niti je nej szkoncsao v racsún jemánya v tom dúgom czajti. Gda je pa Joáb tí edenájszet pokolênny dús racsún pred Krála prinszo, tesko je grátalo Dávidi pri szrczi, i 'zalüvao je etaksi sztopáj. Te je Bôg odposzlaó Gád proroka k Dávidi, kí nyemi erkao vu Iméni Goszpodnovom: „Trôja dam pred tébe, odeberi szí edno, stero ti bom csinio. Scsés szedem lét trpécsi glád, ali trí mészecze potepanye pred nepriátelmi tvojimi, ali trí dní pomor?“ Odgôvoro je Dávid: „prevelika je 'zaloszt moja, ali bole je naj szpádnemo vu roké Goszpodna, kak lüdi; ár je miloszcza nyegova velika.“ Tak je púszto Goszpodin Bôg pomor, ka je od Dána do Bersabe 70 jezér mo'zov szpômrlo. I gda je te Angel rokô szvojo vö vtégno ober Jerusálema, mílo je bilo Goszpodni, govorécsi Angeli vmoriteli: „zadoszta je, pohênnyaj!“ Dávid je pa vido toga Ange-

la sztojécsega na gori Sioni pri gümni Arafna, ednoga obladanoga Krála Jebuzensov. Na onom meszti je Dávid oltár zozídao Goszpodni, áldüvajúcsi áldov záhválnoszti, i te vdárecz je presztano.

Potom je Dávid posztavo vladnike ober lüdsztva z Levi pokolênya pôleg Právde 6 jezer. Ti ovi Levite szo za szlüzbo Czerkevno na stiri dvajszeti rédiv razdeljeni, po jezero mo'zi, i stiri jezero ji k peszmarczy posztávleno, vu stiridvajszeti rédaj z szinov Asafa, kej naprêhodécsi szo Zsoltáre szpêvajúcsi pobo'zen Jeduthun, i te precsesztiti hárfista Heman odlocseni.

42. Salamon.

Kak je to nászladno naravnanye okôli Bo'ze Csészti edna náj prvêsa králevszka szkrb bila Dávida, tak je k tomí vísnyemi czíli bilo i szlêdnýe hotênýe nyegovo. Pred vládníkmi králevsztva, i timi plemenitêsimi lüdsztva je Dávid vladársztvo prêk dao színi szvojemi Salamoni, i zapovedao nyemi predevszêm Hi'zo Bo'zo, stero je 'ze on zídati namêno, goriposztačiti. Pred nyega je polo'zo obrázke i szpodobe, stero je szam málao, prêk nyemi je dao krôto vno'zino kincsov vu zláti, i szrebrí, brunczi, 'zelezi, stero je on szpravo, vno'zino zláte i szrebrne poszôde, stero je on dao zgotoviti, veliko vno'zino leszá za czimper, i vö zoszêkanoga mramora, i oproszo je vsze lüdsztvo, naime te plemenite i prémocsne na dobrovolno zbériczo vu zláti szrebrí i drágom kaményi. — Salamon je med vszêmi szvoje vrszti Králmi náj bogatêsi bio, lüdsztvo je pod nyegovim kralüvanyem v'zívalo blázensztvo mirovnoga i pokojécsega vrêmena, ka je Izrael bátrivno

prebívao pod trszom szvojom, i pod figovim drêvom szvojom, dokecs je on 'zivo. Ali od bogátsztva je véksa bila modrôszt nyegova. Kak je Král poszta-

no, szkázao sze je nyemi Bôg vu szne, erkôcsi nyemi: „Proszi, ka 'zelês, i dam tebi.“ Salamon proszi: „Mládi szem, i malo szem escse szkúszo, i tak veliko lüdsztvo mam ravnati; dáj meni môdroszt i szrcze pokorno, naj znam szôditi lüdsztvo tvoje, i razlôcsiti með dobrim ino hűdim.“ Tô sze je dopadnolo Bôgi i ercsi nyemi: „Da tô prôszis, i neproszis dúgogoga 'zítka, ni bogátsztva, niti dús nepriátelov tvoji, ovo, vcsíno szem ti pôleg rêcsi tvoje. Ovo, dao szem ti modrôszt, ka k tebi glihnoga nebode na szvétí; k tomi i tô, stero szí nej proszo ti dam, kakti bogátsztvo i postenyé pred vszêmi Králmi vrêmena tvojega.“ Salamon je po szvojoj modrôszti, po szvojem bogátsztvi, i szvojoj díki tak vörazgláseni kak ni eden Král nej. Ládje nyegove szo hodile po erdecsem môrji v zhodno Indio, i okôli Afrike pri Spanyolskom országi szo sze po-

om vrnoľe domô. Zdaleki krajín szo prihájali Kráľove
je nyega glédat, i modrôszť nyegovo poszlúsat. Prí-
ta- licsne recsí nyegove obiljávjajo vu dobri návukaj tak,
kâ i dén denésnyi tim prôszťim i tim náj modrêsim
na dobro povcsenyé szlísijo.

Dônok je ni táksa modrôszť nêmogla Salamona
od grêha obarvati. Vu nyegovom kráľevszkom dvo-
ri je bilo vecse szťô Kralicz, z roda kráľevszkoga,
i med nyimi kánaninszke, sidonszke, tyruske, egi-
ptomszke, i drúge, stere szo v Jerusáľem z sze-
bom prineszle bolvanszťvo, i k nyemi nagnole tûdi
szrcze Kráľa Salamona. Tak je i te velike modrô-
szťi Kráľ z ednim hábajôcsa pêľda globokoga szpa-
dája, ki je szam dao pêľdo na prelomľenyé závezka,
storoga je vcsínô Bôg z Izraelom.

43. Kráľevcsine razdêľjenyé.

si Po szmrťi Salamona szo sze vkûp szpravili Iz-
o- raelitanczi, ka bi szí nôvoga Kráľa odêbrali. Rehá-
ak beám, te náj starêsi szin Salamona sze je zdíio vszêľ
t i bidťi te náj prednyêsi k tomi. Ár je nej bilo právde,
i sťera zravnajôcsa rêľ ôrokûvanya, bi krátíľa szľo-
o- bodno odebêranye. Eťo szpráviscse je v Síchemi
e- dr'záno. Rehábeam, sze je tá posztavo, i dr'zao sze
e- je liki da bi 'ze Kráľ bio. Ali nej sze je oponásao
o- liki Kráľ, kí ľűdszťvi szvojemi scsê ocsa bidťi, nego,
ra kak káksi nemíľ tyran, kí z szťrasûvanyem 'zeľej
o kralûvati. To ľűdszťvo ga dá proszťi po poszľni-
kaj szvoji: „Tvoj ocsa je krôťo po'zmêcsao jářem
nas, tí nam to tesko szľű'zbo zľêhkôťi i scsêľmo tebi
k podľo'zni bidťi!“ Rehábeám pa nej pôľeg tanácsa
e szťarczov, nego na rêľcs mladenczov odgôľvoro ľűd-
sťvi: „Ocsa moj je po'zmêcsao jářem vas, jaz
- vam ga vcsiním teskêsega! náj mênľi prszť moj

vász bode trse te'zo, kak ocsé mojega czêlo bre-
men. Ocsa moj je z bicsom scsukao vász; jasz
vász bodem z skorpioní treszkao“ (na vnogo vrê-
kov trnavi-olovnatí korbács) z tém trdim odgovo-
rom je mênô môdroga Salamona blázen szin Izra-
elitancze posztrasiti, ali oni szo szí 'ze nacsí zvolili,
govorécsi: „Ka nam ide z Isaiove hí'ze! Má Izrael
í vecs pokolêný!“ Tak sze odrgnolo deszét po-
kolêný od Judo, í szvoje nôvo králevsztvo je ime-
nüvalo Králevcsino Izraelszko. Odébrali szo szí Je-
robeáma, ednoga náj znamenitêsega Voja za Krála,
stero zvolênýe je szam Goszpodin Bôg potrho po
proroki k nyim poszlánom. Ali Jerobeám je nej o-
sztano veren Bôgi Izraela, nego je dao zgotoviti dvej
zláti teleti k molenýej, í edno v Bêtheli, drûgo v
Dáni vö djati, ni nej pûszto vecs lûdsztva hoditi na
Szvétke v Jerusálem. Teda je poszlao Bôg z Judee
gvûsnoga mo'za, kí je prôti oltári od Jerobeáma
posztávlenomi krícsao: „oltár! oltár! Eta velí Gosz-
podin Bôg! ovo, szin bode rojen z hí'ze Dávidove,
z iménom Josia, té bode áldüvao na tebi pope ti
viszikoszt, í 'zgao kôszti cslovecse.“ Szlisavsi eta
Jerobeám, je vö vtégno rokô szvojo, í velo: „prim-
te ga!“ Ali rôka nyegova je poszêhnola, oltár je
pocso, í pepél je raszípani. Proszo je teda te Král
toga mo'za Bo'zega: „Moli sze Goszpodni za mé-
ne!“ í kak sze je molo, grátala je rôka nyegova na-
zá kak prvle. Szkoncsávsi pa te mo'z bo'zí eto za-
poved, sze je nazá domô povrno, kak je nyemi Bôg
zapovedao. Ali eden sztári prorok z Bêthela sze pa-
scsi za nyim, ino z szvojimi jálnimi recsmí naráta
nyega nazá k szebi, ka je jo pri nyem prôti pre-
poveszti Bo'zój. Záto gda sze potom domô pôbrao,
ga je vmôro eden oroslán, dônok ga je nej pocze-

rao, nego je osztano — na znamênýe pokastigane neposztlüsnoszti — pri nyega mrtvom têli, i oszel pôleg nyega, dokecs te sztári prorok z Bêthela pridôcsi, pokopao toga vkanyenoga proroka.

Ali Jerobeám sze ni na tá znamênýa nej povrno z hűde szvoje pôti. Od toga vrêmena mao je malo szrecse i blagoszlova bilo v Izraeli. Edna rebería lűdsztva naszledűvala za drűgov. Komaj szí je eden nôvi Král szeo na thronus, 'ze ga je ov doli vrgao, i 'z nyegovim czêlim rodóm prepravo, naj escse hűsi naszledűje. Nej li szamo je vszáki nászledníkov Jerobeáma vu nyegovi grêhi osztano, nego vszomi poganov bolvansztvi i áldűvanyi bole i bole narájano, i vráta i dveri szo na sztê'ze dr'zána vszoj szkvarjenoszti.

44. Eliás.

Achab je med vszêmi pred nyim bodôcsimi izraelszkimi Králmi naj hűsi bolvancsar bio, i Jeza-bel tűvárísicza nyegova, csér Krála Sidonszkoga, je sidonszkim bolvanom lêpe Czérkvi dala gori posztáviti v Samárii, i dr'zála je 450 popév szuncza bôgeczí Baáli, i 400 popév Astarothi, bogíczi mészecza, steroj je vu kmicsmi doláj z gnűsznov 'zelnosztjov z rű'znim tálom szlű'zeno. Vszi verni molitvárje Bôga Izraela szo pregányani, proroczke bô'zi szo szpokláni; bár sze je naisao escse eden med Achaba lasztivnimi vládnikmi, ki je szkrivomá csesztío Bôga, i sztô prorokom dao príliko odszkocsiti, odszkocsene szkrío vu edno prepaszt, i nyim szkrivomá krűh i vodô noszo.

Te je prisztôpo Eliás prorok pred Krála, erkôcsi nyemi: „Zivé Izraela Goszpodin Bôg pred

sterim jasz sztojim: nebode v tom leti ni roszé ni de'zd'za, dokecs ga pá neoznanim.“ I posztáno-la je velika drágocsa, te prorok sze je pa szkrío pri Krit potoki, gde szo ga vrane hránili z krúhom i meszom, pío je pa z potoka.

Gda je pa te potok preszêno, velí nyemi Bôg: „Idi v Sarepto, tam szem zapovedao ednoj vdoviczi tebé hrániti.“ Pridôcsi k vrátam toga meszta, ovo, edna vdovicza je drva pobérala. Te prorok je pro-szo od nyé vodô. Tá idôcsoj pa velí: „prineszi mi tûdi eden salácsecz krúha.“ 'Ta 'zena nyemi odgo-vorí: „Pri 'zívom Bôgi! nemam ni od prgíscsicze mele vecs v csebri, ni od malo olia vu vrcsi mojem, tô pa scsém szebi i szvojemi színi szpraviti, da jê-va i potom vmerjéva.“ — „Neboj sze, trôsta jo Eliás, idi i szpravi, dônok náj prvle meni szpecsi edno málo pogacso, i prineszi mi jo, i potom szebi i szini szvojemi. Ár eta velí Izraela Goszpodin Bôg: ta mela sze z csebra nepotrosi, i v tom olicsnom vrcsi sze nezmenka, notri do onoga dnéva, dokecs

Bôg de'zd'z dá na zemlo.“ I Eliás je jo prí toj szirôti vdoviczi, i osztano je tam du'ze od leta. Ta mela v lágvi je nej potrosena, i oli je nej zmenkao. I kak je néba szkoro trí lêta i sészt mészeczov zaprta bila, je velo Bôg Eliási: „Idi i poká'zi sze Achabi, naj dam pá de'zd'z na zemlo. Acháb zaglednovsi Eliása je krícsao nyemi prôti: „Tí szio v razbijács Izraela?“ „Nej szem jasz zrok té neszrecse, velí Eliás, nego tí i ocsé tvojega hi'za; z tém, kaszte zavrgli zapôvedi Goszpodna, i pôdali szte sze na csészt bolvanov.“ Na 'zelênýe proroka je pôzvao Král szpraviscse na goro Kármel, kama szemelo nazôcsi posztávití náime i 450 popév Baála.

„Kak dugo vklekate na obá sztrána?“ oberkao je Eliás to lüdsztvo; „Csi je Goszpôd, Bôg, naszledújte nyega, csi je pa Baál, dr'zte sze toga.“ Ali to lüdsztvo nyemi je nej dalô niksega odgovora. Erkao teda Eliás: „Jasz szem szam, ali tí prorokov Baála je 450. Dájte nam dvê govedi. Edno naj oni polo'zijo na drva, to drúgo jasz; ali ni eden nenalo'zi ognya pod drva. Teda zezávajte ví Imé Bogá vasega, jasz pa scsém zezávati Imé Goszpodnovo. Steri Bôg odgovorí z ognjom, té naj bode Bôg. Lüdtztvo je pa odgovorilo: „tô je prav.“

Popevje Baála szo vmôrili telcsícsa szvojega, polo'zécsi ga na oltár. Plészali szo pôleg szvoje návade okôli oltára, krícsécsi od ütre do poldnéva: „Baál poszlúni nász!“ Ali nej je szlísan glász, ni odgovor. Eliás je je spôtao: „bole glasžno krícste, ár je Bôg! ali globoke mészli má ali delo, ali je na pôti, ali szpí!“ Teda szo krícsali ze-vsze môcsi, prászkali szo sze z no'zi po nyí segi, ka je je krv polêvala; — ali dônok je nej bilo niksega glásza ni odgovora.

Gda je pa bilô, o Rôli vecserásnyega áldova, (kak je návada bila v Czêrkvi áldüvati) zozídao je Eliás oltár, dao je szkopati okôli oltára sancz, i na drva i gorécsi áldov tak dugo vodô polêvati, dokecs sze je graba napunila z vodov. Potom je molo: „Goszpodne! Bôg Ábraháma, I'záka, i Jakoba, dáj szpoznati dnesz, ka szi ti Bôg vu Izraeli, i ka szem jasz tvoj szluga!“ I doli je szpadno ogen Goszpodna, i pô'zro je áldov, i gori je polízao vodô v grabi. I doli je szpadnolo vsze lüdsztvo na obráz kricsécse: „Goszpôd je právi Bôg! Goszpod je právi Bôg!“ Eliás je pa zapovedao pope Baálove szpoloviti i szpoklati. Na tô sze je molo Eliás k Bôgi za de'z'd'z szedemkrát, i zapovedao szlugi szvojemi glédati prôti môrji, jeli bi sze de'zd'z szka'züvao. I na szédmi krát ercsé: „vídím eden máli oblák sze prizdigávati z môrja liki edna dlan.“ I dao je na znánye Achábi: „Dáj précati, naj te de'zd'z nezavrné. I med tém sze je zamrácsila néba od oblákov, i prisao je de'zd'z veliki.

Acházia, szin Achába je obete'zo, i dao je pí-tati Baal-Zebula, bôgecza Filiszteusov, jeli pá na-zá ozdrávi, ali nej. I szrécsao je Eliás te poszel-nike, govorécsi nyim: „Jeli pa nega Bôga vu Izraeli ka tá v Ekron idete Bôga szpitávat? Záto, etak velí Goszpod: z szmrți szmrtjom vmerjés.“ Nazáj sze povrnovsi ti poszelniczke, szo erkli: „Pred nász je prisao eden mo'z, vu szrsznoj odeteli, govorécsi: povejte Králi, kâ szmrți szmrtjom vmerjés.“ On je pa odgôvoro: „Tô je Eliás;“ i vö je poszlao ed-noga kapitána z 50 mo'zi, naj bi ga vlôvili i pri-pelali. Oberkao je te kapitan toga proroka: „mô'z bo'zi! vu iméni Krála zapovedávam tebi doli pridti.“ Eliás je odgôvoro: „csi szem jasz mo'z bo'zi, naj

szpádne ogen z nébe, i po'zr tebé i tvoji pétde-
szét.“ I tak sze je zgôdilo. Te Král je vò poszlao
drúgoga, i ogen z nébe je zaprávo i toga z timi 50
nyegovimi. Te je priso tetrétji, té je naklekno kôli-
na, govorécsi: „Mô'z bo'zi! bojdi moja dúsa drága
pred tebom.“ Te je dolisao Eliás 'z nyim k Králi,
govorécsi nyemi: „Eta velí Goszpôd, Záto, ka szi
doli poszlao szpitávat Baál-Zebula bôgecza ekron-
szkoga, liki da nebi bilo Bôga vu Izraeli, koga rêcs
bi szpitávati mogao, nezhodis vecs z posztele tvo-
je nego z szmrtili szmrtjom vmerjés.“ Tak je vmro
Achazia i nej je nihao za szebom szinov.

45. Elizeus.

Na zapoved Bo'zo je Eliás, Elizeusa naravnao
za szvojega naszledníka. Elizeus je vido, kak je
Bôg proroka Eliása vu vihéri na ognjeni kôlaj vu
nébo gori vzéo, i zadôbo je dűh i môcs Eliása. V

Bêtheli, gde szo to zlato tele molili, je szprevêdna decza tomi proroki czône dávala: „pislívecz! pislívecz! hodi gori.“ Elizeus, kí je mogao znati, gda je to právo vrêmen trplivoszti, i gda híp kastiganya, jo je prekúno vu iméni Goszpodnovom i taki dvá medveda pridôcsa z gôscse, szta raszprászkala ti poj bárov stirideszét i dvá.

V ednom meszti, gde je býla proroczka sôla, sze nyemi je molila ednoga proroka vdovicza: „mô'z mi je mro, 'ze pa ide veritel, i scsé mojivá obádvá szína vzéti za szvoje robszluže.“ Odgôvoro je Elizeus: „povej mi, ka más v hí'zi tvojoj?“ Právi ona: „nema szlű'zbenicza tvoja nicseszá, zvüna ednoga vrcsa olía.“ — I ercsé nyê: Idi vzemi na pôszodo od vszej tvoji szôszedov prázne poszôde, kak náj vecs. Potom sze zakleni z szinmí tvojimi vu hí'zo tvojo, i nalejj to poszôdo z toga vrcsa.“ I napunila jo je. Erkla pa színi szvojemi: „prineszi mi escse edno poszôdo.“ Szin pa odgôvoro: „nega vecs.“ I presztano je oli. Te mo'z Bo'zi ji pa erkao: „odáj te oli, i vö plácsaj poszodníka tvojega, tí sze pa z szinmí hráni z ovoga, ka vise osztáne.

Naeman, voj Krála Syrianszkoga je grátao go-bavi. Mêla je pa 'zena nyegova edno izraelitanszko szlű'zbeniczó. Tá je erkla: „Ah! da bi sze goszpôd moj szkázao proroki vu Samárii, tiszti bi ga zvráco od gôb.“ I na pôt sze je vzéo Naeman z konyí i kolíami, i bogatimi dêrmi, idôcsi v Izrael, i prisao je do dvér proroka. Elizeus nyemi je dao povedati: „Idi i szkôpaj sze v Jordáni szedemkrát.“ Razszrdo sze je Naeman, govorécsi: „Jasz szem mênó, kâ szám príde vu Iméni Bogá szvoje-ga, i z szvojov rokôv sze dotekne gobe, i tak jo zvrácsi. Jeli szo Damaskusa vodé nej bogse od Iz-

raelszki?“ Szlugi nyegovi szo ga pa rátali, gucsécsi nyemi: „Ocsa! kakkoli velikoga bi velo tebi te prorok, tô bi ti vcsíno; kak pa nebi csinio, esi ti velí: „szkôpli sze, i bodes csísztí.“ Doli idôcsi pogrozio sze je szedemkrát v Jordáni, i csísztó je grátalo têlo nyegovo, kák káksega pojbara. Zdâ sze e povrno k proroki, ka bi nyemi zahválo. Ponúdo nyemi je dâre, govorécsi: „Znam, ka nega Bôga, nego vu Izraeli. Vzemí tak ete blagoszlov.“ Elizeus je pa odgôvoro: 'Zivé Bôg, pred sterim sztojim, kâ ga nevzemem. Odídi vu méri!“ Ali Geházi, szluga Elizeusa je po'zelo to szrebro ino zlâto, i to lêpo oblecsalo; steroga je Goszpôd nyegov vzéti nej steo, i púsztó sze je za Naemanom, govorécsi nyemi: „Goszpôd moj me je poszlao, da bi ti povedao: „ovo, rávno szta prisla k meni dvá vbôga proroka; dáj nyima eden czent szrebra, i dvôjo szvétesnyo odêvko.“ Naeman je odgôvoro: „Lübléni, vzemi dvá czenta!“ Tüdi i dvojo szvétesnyo odêvko nyemi je podêlo. Ali kak je nazá priso k Goszpôdi, erkao nyemi je Elizeus: „Odkud, Geházi?“ Geházi je erkao, ka je nikam nej hodo. Ali te prorok je velo: „Nej li szem te vido vu dúhi, gda je te mô'z z szvoji kôl tebi prôti sao? Jeli je tô bio czajt szrebro i odevalo jemati, vinograde i olivove vrti küpivati? Zâto goba Naemana sze te zgrábi na vesz 'zítek!“ I vö je sao od nyega gobavi, likisznêg. Vu ednoj bojni, stero je Král Izraelszki prôti Syriancom dr'zao, je Elizeus oznano Králi vsze, ka sze je v Syrianszkom tábori godílo. Te je Král Syrianszki obszeo váras Dothan, gde je 'zívo te prorok, ka bi nyega vlôvo. Syriancki szo prisli v nocsi i oblegli váras, i gda je szluga mo'za bo'zega rano goristano; ovo, le'zála je vojszka okôli várasa z

konyí i kolíami. I gori je szkrícsao te szluga: „Jaj goszpôd moj, ka zacsneho?“ Odgôvoro je prorok: „Neboj sze: ár je oni vecs, ki szo pri nasz, kak tej, kí szo pri nyi.“ I molo je Elizeus: „Goszpodne odpri nyemi ocsí, da bode vido.“ Te je ôdpro Bôg ocsí szlugo, i ovo vido je edno goro, oblezeno od ognjeni konyév ino kolij okôli Elizeusa.

„Jeli szo nej vszi navküp szlû'zevni dûhovje, na szlû'zbo vöposzláni za oni volo, kí bodo ôroküvali zvelicsanye.“

46. Assyriánszko szeljenyé.

Po Achába szmrti je dvanájszet Králov kralüvalo vu králevcsini ti deszét pokolény. Ali krátko je bilo vrêmen kralüvanya nyíhovoga. Eden je toga drûgoga od 'zítka szpravo, i pôsztao Král meszto nyega, — jaj pa králevcsini, stere vladársztvo sze telikájkrát premenyáva. Syriancki szo opüszcsávali i porobili der'zélo. Lûdsztvo sze je nej zasztôpilo ni rêcsi opomínajôcsi, ni niksega drasznoga káranya prorokov; nego je vszigdár globse i globse prepajüvao v bolvansztvo i zlocsasztnoszt. Naszlêdnye szo prisli Assyrianczi, edno mocsno, bojüvájôcse lûdsztvo, i podvrgli szo szí der'zélo pod dácsó. Hozeás Král je Salmanassar Králi z prísze-gov oblúbo vernoszt, ali závezek ete prelomo. Te je priso Sálmánassár, kak eden pogübelen vihér na Izrael, opüszto je Samário, i vö odpelao mesztancsare dr'zéle ti deszét pokolény z te obezsane zemle vu Armenio, i drûge daleke krajíne szvojega sirôkoga vladársztva. I tô sze zové Assyriánszko szeljenyé. Li eden máli tál lûdi je szmelo nazá osztánoti, med stere je Salmanassar v to opüszcseno

der'zélo poszlao Syriancze, Mesopotamiancze, i drůge pogane, i dao nyim popa, kí je nyé vcsio na bogábojaznoszt. Té konec z je vzelo králevszto ti deszét pokolêny, i z toga zmêsanya ti nazá osztányeni mesztancsarov z timi poganskimi prísavczy je posztano národ Samaritanszki.

47. Jonás prorok.

Bôg je tüdi i k Assyrianczom poszlao proroka z Izraela. Ninive je bio Krála Assyrianszkoga glávni, bogáti i lêpi váras, steroga krô'ziti sze potrebüvalo trí dní hoda. I velo je Bôg Jonasi: „Sztani ino idi vu te veliki váras Ninive, i predgaj vu nyem, ár je hüdôba nyihova eszi pred mé prisla.“ Jonás je nej bôgao, nego je v drůgi kraj be'zao, pôdávsi sze na môrje. Teda je pűszto Bôg eden veliki vihér, ka szo vszi mênili, ka sze ládja od válov raztrêszka. Vu sztiszkávanyaj szvoji szo zézavali vszáki Bogá szvojega, blágo szvoje szo pa vö zmetali v morje, da bi ládja le'zêsa grátala. Med tém je Jonás zdolaj v ládji szpao. Tô vidôcsi te vísisi ober ládje, je nyemi erkao: „Zaka tí szpís? Sztani i moli Boga tvojega!“ I erkao je eden k drůgomi: „Vr'zmo sors, da zezvêmo, za steroga volo sze nam tak zle godí.“ I sors je na Jonasa szpadno, kí je erkao: „vr'zte mené v môrje, tak sze vam zmore.“ Molili szo pa Bôgá, govorécsi: „Nepogúbí nász za etoga csloveka dűse volo, i neracsúnaj nam gori krvi nedu'zne!“ Potom szo Jonasa vö vrgli v môrje, stero hênnyalo sze boriti. Ti lűdjé szo sze pa bojali Goszpodna, i áldovei oblűbe csinécsi. Jonasa je pa po'zrla edna velika ri-

ba, ali Bôg ga je pri 'zitki obdr'zao, i po trej dnévi i trej nocsáj ga je riba vö vrgla na szúho. Odpo-

szlao ga je pa Bôg i drügôcs, govorécsi: „Idi v Ninive váras, i predgaj, kakti bodem gúcsao.“ Bôgajôcsi zdâ, je krícsao po viliczaj „Escse je stírideszét dní odzajaj, i funda sze eto meszto.“ Tí lüdje szo pa vervali rêcsi proroka, szpokôrili i bojali szo sze. Posztíli szo sze, i ogrnoli szo okôli szébe oblecsala pokôre, Král je doli szlêkao szvoj skarlat, i dao vö szkrícsati: „Naj sze poszti cslovek i govedo; naj sze zezáva Bôg, i vszáki sze naj povrné z szvoje hüde pôti, da neszpuni nad nami Bôg to prtídev.“ I pomilüvao je Bôg te váras, ni nej púsztó te pogübelnoszti ober nyega. Jonasi sze je pa mrzílo od dugotrplivoszti Bo'ze, na telíko, ka je erkao: „Jasz bí rájse mrtev bio, kak 'zív.“ Odísao je zvüna várasa, napravo szí je tam edno hüto, naj bí vido to pogüblenyé várasa. Dao je pa Bôg zrászti v nocsí edno csüdno zelenyé, stereo je zaütra z szvojím lépím lísztjom jáko szen-

lnévi
dpo- czo dr'zalo. Jonás sze je veszelio nad tov szénczov,
ali na drúgi dén je pripravo Bôg csrvá, steri je zgrí-
zo to bilje, ka je lísztje vu prigori szuncza povêhno-
lo. Kak je pa szuncze szpeklo glavo Jonasa, pá szi
je szmrt 'zelo. Ercsê nyemi Bôg: „Miszlis, ka prav
más, ka sze szrdis?“ Právi Jonas: „Prav mam ka
sze szrdim do szmrti.“ Teda velí nyemi Bôg: „Te-
bi sze míli te bilo, za stero szi nika nej delao, ste-
ro je v ednoj noci pôsztalo, i v ednoj noci ko-
necz vzelo; i meni sze nebi meo militi, Ninive, te
veliki váras, vu sterom vecs kak 120 jezér dús 'zi-
vé, kí ni tô neznájo razlôcsiti, ka je na deszni ali
lêvi sztran, i k tomi tûdi telikáj 'zivíne!“ —

48. Poszlédnyi Králove Judee.

li v
Bô- Na Dávidovom králevszkom sztolczi v Jerusá-
sti- lemi je po razdêljenyej králevcsine vu 372 létaj dvaj-
Ti- szeti Králov kralüvalo, i králevszto Judee je od krá-
bo- levsztva ti deszét pokolêny, vise od sztô lét du'ze
kôli sztaló. Ali i med osztanki Dávidovimi je vecs zlo-
voj csaszi i bolvanszki Králov bilô, kak pobo'zni, ino
slo- ta iména Josafat, Hiskiás, i Joziás sze vu prigodaj
sze etí szvétijo kak szvetle svêzde.

ad Akház je vu viliczaj Jerusálema, Baáli oltáre
vá- gori posztavo, dveri Czérkvi dao zaklenoti, ka je
Jo- Hi'za Bo'za bíla pûsztna, liki kákسا zaosztávléna.
na Hiskiás toga nepobo'znoga Akháza pobo'zen szin,
ak je dveri Hi'ze Bo'ze pá ôdpro, dao je ocsisztiti vi-
am licze Jerusálema od bolvanov, i ta deszétera poko-
ao lênya pozvao k Bôgi ocsév nyíhovi, ino na vküp
te- szvecsényé Vüzma. Vu hípi nyegovoga kralüvanya
n- szo odpelana ta deszétera pokolênya v Assyrio, i
vno go jezér Izraelitanczov, kí szo pred onov vôzov

prêk odszkocsili v Judeo, je mocsnêso vcsînilo králevcsino nyegovo. Sanherib, Král v Assyrii za Salmanassarom je vö poszlao voja szvojega z vojszkôv, ki je podzájao vsze mocsna mészta Judee, i Jerusálem obszeo. Ali gda je prôti 'zivomi Bôgi hûdo gúcsao, rasztrgao je Hiskiás gvant szvoj, i molo sze je k Bôgi Izraela; i vö je sao Angel Goszpodnov i pobío je v tábori Assyrianszkom 185 jezérmo'zov, i ovo, zaütra je vsze puno mrtvi têt bilo. Potom sze je povrno Sanherib nazá v Ninive. V tom czajti je Hiskiás obete'zao na szmrt, i prisao je k nyemi Esaiás prorok, erkôcsi nyemi: „Szpravi v réd hi'zo tvojo, ár bodes mérao!“ Hiskiás sze je z britkim placsom molo za podú'zanye 'zítka szvojega. Te je erkao Bôg Esaiási 'ze domô idôcsemi: „Povrni sze nazá k Hiskiási, i ercsi nyemi: „Etak velí Goszpôd: Jasz szem molítve tvoje poszlúno, i szkuze tvoje szem vido, dosztávim 'zítek z petnájszetimi létí. Esaiás je teda naravnao fige goridjáti na nyegovo rano, i po trej dnévi je král ozdravo, i sao v Czérkev, i hválo je dao Bôgi za ozdrávenyé.

Manasses, Hiskiása, neporedno hodécsi szin, je vu vise, kak pétdezét létnom kralüvanyi szkváro i zapravo vsze delo pobo'znoga ocsé szvojega, nagnovsi to lüdsztvo na bolvansztvo. Na konczi 'zítka nyegovoga szo ga zvézanoga odpelali v Epiptom. Tam sze je szpokôro, i poszlúno ga je Bôg, ka je nazá posztávléni za Krála, na stero je v Jerusále-mi bolvansztvo prepovedao. Amon, Manassesa szin je hûsi bio od vszej ti prvêsi, ali nej je dugo 'z nyim trpelo, ár ga je 'ze na dvê leti naszledüvao vu vladársztvi szin nyegov Josiás, oszem lét sztar. Té je pa bio na thronusi Dávidovom eden mô'z pôleg Bô-

'ze vôle. Vu prvi oszmi lèti je pod vodjenyom vísisnyega popa bio, ali 'ze vu dvajszetom leti sztaroszti szvoje je ocsiszto Jerusálem i vszo Judeo od bolvanov, i dao je Hi'zo Bo'zo pá gori osznâ'ziti. Ovo, náidene szo pri csíscsenyej Czérkvi edne Knige, stere szo 'ze od Manassesa mao zatepene i pozáblene bilé, i tô szo bilé Biblie, t. j. Knige Môsesove. Knige ete szo pred Králom cstete, i na teli-ko sze je sztrszno i trepetao nad prténym vu eti knigaj, ka je rasztrgao gvant szvoj. I Bôg nyemi je oznano po ednoj prorokojczi: „Záto, ka je szrcze tvoje méhko grátalo na recsí ete, stere szí csüo, sze vu míri pokopas vu grob tvoj, ka ocsi tvoje nebodo vidile pogübelnoszti, stero püsztim na me-szto eto.“ I Josiás je tém bole vrêli grátao, vsze vu Izraeli, pôleg právde Môsesove zrendelüvati. Pô-zvao je lüdsztvo na Szpráviscse, i cstete szo Knige one od rêcsi do rêcsi, i te Král je vcsíno závezek z Goszpodnom ze-vszem lüdsztvom navküpe. Vrê-loszt nyegva je telikájsa bíla, ka je i zvüna Judee vu Betheli te oltár porüso, i mrtve kôszti je dao z grobov vöszkopati, i na nyem ze'zgati, pôleg rêcsi Goszpodna stero je mô'z Bo'zi prôti oltári vö szkrí-csao. Ali po szmrí Josiása sze je hitro vsze k kon-czovi pribli'závalo. Dvá nyegovi szinov i dvá nye-govi vnükov szo vu krátkom vrêmeni eden za drú-gim poszajeni na králevszki sztolec v Jerusálemi, ali pá vszi stirje doli djáni, i z jezero znamêny sze je dalo szpoznati, ka sze dén szôdbe szilno pribli'záva.

49. Proroczi.

Eti znamêny nazveszcsávczi i tolmacsje szo bílí Proroczi, steri vcsenyá sze nahájajo vu Biblii. Poz-

ványe nyihovo je bilô szpoznanje Bôga med lüdmí razsirjávati, i to hüdübo, stera csesztôkrát od Králov i popév szhájala zasztávlati. Zbüdo je Bôg tákse vu králevcsini ti deszét pokolêny rávno tak, kak v Judei i Jerusálemi, i z ti náj nísisi, kak z ti vísesnyi. Esaiás i Dániel szta bilá sz králevszkoga roda; Jeremiás i Ezekiel z popovszkoga: Eliás, Elizeus, Jonás, Mikeás z sztáve ti prôszti mesztancsarov; Ámos je pasztér bio. V onom czajti, gda je králevsztvo Babilonszko escse málo, i nej znamenito bilo, je Esaiás prorok, 'ze proroküvao nyega hitro rasztécso velikôcso i obládnoszt, kak i tüdi szpadáj po ednom vnogo zmo'znêsem, steroga je 'z nyegovim perzuskim iménom Koresa imenüvao. Jeremiás je proroküvao opüscsenyé Jerusálema po Káldeusi, i nazvêszto, keliko lét bi Jerusálem zrúsenij osztánoti méo. Ali nej je to pridôcso kastigo, kak tákso oznanyüvao, stere sze ognoti nebi mogli, nego opominao na pokôro, naj bi mogli vujdti, nyim sze prtécsoj pogübelnoszti. Ezekiel prorok je kárao te vu Árménii bívajôcse, kí szo 'ze pred 100 létü vö zoszeleni z domovine szvoje, i kí szo z 'zidovmi navküpe csakali pogüblenyé králevcsine Babilonszke, po szôdbi Bo'zoj: „naj escse nebi miszlili na nazáposztávle nyé králevsztva Izraelszkoga, nego i to ovo lüdsztvo nyé bode naszledüvalo vu vôzo.“ Ali Izraelitanczi szo nyemi ravno tak nej vervali, kak 'Zidovje Jeremiás proroki.

Znamenita je prorokov szrcsna rêcs, z sterov szo gúcsali vu prílikaj. Edna od Jeremiása vecskrát naprêdána szpodobnoszt je od loncsára. „Kak sziz necsísztov szkledov denejo: — z vodov sze oplávne, ino sze podvezne; tak sze szprevr'ze Jerusálem.“ Drúgacs naprêdáva: „Vido szem loncsára de-

lati na sáibi szvojoj, i te lonecz sze je raszkásao med rokami nyegovimi: omêszo ga je, i drúgo ga je narédo 'z nyega: — jeli nemrem i jasz tak csi-niti z vami o hi'za Izraelszka, velí Goszpôd! Ovo, kak je to blato vu rôki loncsárszkoj, tak szte ví z hi'ze Izraelszke vu rôki mojoj.“ Drúgoga hípa je pá eden lêpi lonecz küpo pri loncsári, i potro ga je pred timi starisi lüdsztva i náj prednyêsimi popi na csrepnyé, erkôcsi: „Eta velí Goszpôd vszej seregov; rávno tak liki sze rasztere poszôda loncsárszka, i nazá czêla napraviti nemore, tak scsém i lüdsztvo eto i váras ete razvr'zti, i hi'ze i palacse v Jerusálemi sze porúsijo, záto, ka je na nyí sztrêhi bolvanom áldüvano.

50. B a b i l o n s z k a v ô z a.

Ali szo vervali 'Zidovje prorokom, ali nej, mogli szo szkúsziti, ka szo sze ona proroküvanya do szlêdnye rêcsi vsze szpuni'a. Prisli szo Kaldeuske, národ divji, v bojni neszmleni, obszeli szo te lêpi váras Jerusálem, i z zemlov szo ga zravnali. Szôd-ba Bo'za sze je dônok i eti z vö szkoncsanim ré-dom pribli'závala. Nebukadnezar, Káldeusov Král, je Judeo náj prvle pod dácso vrgao, odpelao Krála Jekoniása z deszét jezér vitézmi, i znamenitimi mo'zi i vsze kovácse i teszacse v Babilon, országi je pa dao drúgoga Krála. I tak je sztalo králevsztvo Jude escse deszét lét. Gda je pa Zedekiás pomôcs i obrambo iszkao pri Egíptamczi, prôti Nebukádnézári, prisli szo Káldeuske, kak povôden na nyega. Dvé leti szo bránili 'Zidovje szvoj váras; v sterom czajti je tak veliki glád posztano med nyimi, ka szo matere szvojo málo deczo vmárjale i jele.

Na szlêdnye je nepriátel podzájao váras. Zedekiás je na pobêgi vu rôke protivníkov szpadno, i szpu-
nila sze je nad nyim rêcs proroka Ezekiela: „kâ v
Bábel príde i tam merjé, ali zemle one vido nebo-
de.“ Káldeuske szo nyemi ocsí vö szkopali, i to
szlêdnye, ka je nyemi viditi dopüszszeno, je bíla
szmrt színov nyegovi, steri szo pred ocsmí nyego-
vimi szpomorjeni; potom je odpelani v Babilon. Vá-
ras pa i Czerkev szo poroblana, i z zemlov zgliha-
na, vsze je doli po'zgáno, i ta drága poszôda czer-
kevna je zracsúnana i v Bela Czerkev Babilonszko
odnesena. Kama je prêsla Lada Zákona je niscse
nej zvedo. To lüdsztvo je pa zvúna nisteri zname-
niíi mô'zov, k sterim je Nebukádnezár dobro vüpa-
zen meo, i vno'zine szíromaski lüdi, od steri sze
je ni húdo ni dobro csakati nej dalo je vu râzlocsne
krajíne Babilonie raszposzlano, tak, liki pleve od ve-
tra raznosene, kak szo proroczke nazvêsztíli.

Med timi nisterimi nazá osztányenimi je bio Je-
remiás, kí je zdâ pod zrúsenosztjom Jerusálema
szvoje placsnosztí szpêvao.

51. D á n i e l.

Ono vôzo szi neszmemo tak miszliti, liki da bi 'Zidovje z czêla hûdoj vôli szvoji obládnikov podvr'zeni, li nyíhovi robszlugi bilí. Sztáva nyíhova je nej bíla bole vbôga, kak vu zdányi nisteri krajínaj. Z Káldeusi szo glíhno szlobodcsino i k náj vísisoj csészti prisztóp meli. Szam Nebukádnezár je dao 'zidovszke mladéncze gori hrániti ino vcsiti. Med têmei szo bilí Dániel, Sadrák, Mesák, Abednego, stere je szledka Nebukádnezár v náj vísiso csészti posztavo, vu steroj szo zemlákom szvojim na postenyé i haszek bilí, i z ednim szvetloszt szpoznanya od Bôga med poganmi razsirjávali. Ali tak nisteri teski boj szo meli vö presztáti.

Za grêh szo dr'zali jeszti z hráne, stero szo z sztola Nebukádnezárovođa vdáblali, i 'zeleli szo od kamurnika, da bi nyim bilo dopüszceno szocsébo jeszti, i meszto vína, vodô piti. Tô je Bôg nad nyimi tak blagoszlovo, ka szo od ti ovi doszta csrsztvési i mocsnési bilí i gda je prislo vrêmen, naj bi sze pred Krála posztavili na, modrôst i znánye gledôcs je nej bilo nyim glíhnoga ni ednoga. I zraesúnani szo med szluge králevszke.

Z ti vnôgi porobov, stere je Nebukádnezár z rázlocsni országoť vküpe szpravo, je zapovedao eden 60 singov vizikoszti zláti kêp zlejáti. Na goriposzveccsüvnye toga kêpa szo vküp szprisli vszi vládniczke. I vö je szkrícsano: „Tô sze vam velí, narodom, lüdém, i jezikom: csi bodte csüli glász rôga, trombönt, hárfe, czitare, szpêvanye i vszáko igranye, nanízte sze pred tim zlátim kêpom, steroga je dao Nebukádnezár posztaviti, molécsi ga. Kí pa nena-

klekne kôlin, taki sze vu ognjeno pécš vr'ze.“ Komaj je minôlo poszvecsüvanye, kak szo Sádrák, Mesák Ábednego, kí szo pôleg csészti meli pri poszvecsüvanyi nazôcsi bidti, pri Králi obto'zeni, ka szo szamí sztáli, gda je vsze na obráz szpadnolo. Nebukádnezár je nyé pred szébe zapovedao, govorecsi: „Kako? ví nescsete csesztiti Bogá mojega? 'Ze bomo vidili, gde je Bôg, steri vász vö ftrgne z rôke moje.“ Odgôvorili szo: „ovo, Bôg nas, steroga mí molimo zmo'zen nász i z te ognjene pécsi, i z recsjov, z rôk tvoji vö ftrgnoti, i csi nász nerêsi, znáj, ka toga zlátoga kêpa, steroga szí dao posztaviti, dônok nescsemo moliti.“ I krôto sze je raszrdo Nebukádnezár, i zapovedao je to pécš szedemkrát vrocšêse zakûriti, kak drûgacs. Tak szo ti mo'zje vu szvoji pláscsáj, obüteli' klübúkaj i vszój odêvki zvézani, v to ognjeno pécš zmetani. Ogen je na teliko ráseni, ka szo ti mo'zje, kí szo je ze'zgati meli, vmorjeni od ognya plámna; ali ti trijé mô'zje szo zvézani szpadnoli na szrêdo v pécš. Te sze je krôto presztraso Král, govorécsi szvojím tanácsnikom: „Jeli szmo nej szamo trí mô'ze dáli v ogen vr'zti? dônok stiri mô'ze vídim v ognji hoditi prôszte i neszkršene, i te strti je rávno, kako szin Bo'zi.“ I prisztôpo je Nebukádnezár k gesztjam pécsi ognjene, ino je erkao: „Sádrák, Mesák, i Ábednego, szlugi Bôga náj vísesnyega hodte vö!“ I vö szo prisli, i ni vlász nyí je nej pricsvrkno, i nika oszmójénoga nej obdíšano na nyi. Král je pa erkao: „Blagoszlovleni je Bôg! kí je odposzlaó Angela szvojega, i oszlôbodo szluge szvoje, kí szo sze vu Nyem vúpali.“ Vu czêlom králevsztvi szvojem je dao zapovedati: „Kí bode Bôgi Sadráka, Mesáka i Ábednegoa hüdô gúcsao, má prêdti.“ Potom je ve-

liko oblászt dao tém trêm mo'zom vu czêlom szvojem králevsztvi.

Csi je 'ze Nebukádnezár toga mládoga Dániela za veliko méo, naszledník nyegov Belsáczár ga je escse za v kse prestímao; náj víse je pa nyega posztavo Dárius, Král Medie, kí je toga sztarcza, namesztníka posztavo nad trétjim tálom králevcsine szvoje, i'zelo takáj posztávití nyega ober czêle králevcsine. Za té szrecse volo szo pa ti veliki v tak groznoj náviszti meli Dániela, ka szo ga podkopati priszég-noli. Nej je pa bilo mogôcse prôti nyemi gori náidti kaj, zvúna nyegove Bo'ze szlú'zbe. Nepriatelje nyegovi szo doprineszli pri Králi, ka je vödao zapoved: „Kí sze vu treszeti dnévi bode, k Bôgi, ali csloveki molo, zvúna Krála, vr'ze sze pred orosz-láne.“ Dániel sze je pa li nej hén Yao moliti cseresz dnéva tríkrát, pôleg szvoje návade pri odprtom obloki, k Bôgi szvojemi. Nepriatelje nyegovi szo nej bilí zámüdni, Králi eta nazvêsztití. Král bi nyega rad mülüvao, ali pôleg nyegove králevszke dáne rêcsi, szo ga i na tô nagnoli, ka je Dániela v jamo orozslánov dáo vr'zti. „Bôg tvoj, je erkao te Král, komi sze tí nepresztanoma molis, naj zmore tebi!“ Dveri jame je Král z szvojim lasztivnim prsztanom zapecsato; nika je nej jo, i czêlo nôcs nej mogao szpati. Za ütra sze je pri czájti pascso k jami, ino je krícsao: Dániel, szluga 'zívoga Bôga, jeli te je Bôg tvoj i od orozslánov rêso?“ Odgôvoro je Dániel: „Bôg moj je odposzlao Angela szvojega, steri je zápro grlo, orozslánov ka szo me nej mogli obsálití.“ Te sze je jáko obêszelo Král, i zapovedao je Dániela z jame vö potégnoti, te mo'ze pa nyega to'zécse notri zmetati, kí szo prvle, kak bi do téo prisli, od orozslánov raszpráskani. Dárius je pa dao vö szpíszati: „Vu

mojem czêlom králevsztví sze Bôga Danielovoga bojte ár je on Oszloboditel, i vu nevôli pomocník, i csiní znamênya, obôje, na Nebi i na Zemli.“

52. Jerusálem znôvics nazá goriposztávlen.

Z szedemdeszetimi lêti szledka po opûszcsênyi Jerusálema je Kôres, Persie vladár, posztano Král nad Assyriov, Mediov, ino Babyloniov. Taki to prvo leto szvojega kralüvanya je dao vszêm vu nyegovom dr'zányi bívajôcsim Izraelitanczom oznaniti, ka sze szlobodno vu domovino szvojo nazá povrnêjo, i szmêjo váras i Czerkev nazá gori posztaviti. „Nebész Gospodin Bôg! je bila zapôved, je meni zapovedao, naj nyemi v Jerusálemi Hi'zo nazá gori posztávím; záto kí je med vami z národa nyegovoga, nyegov Goszpodin Bôg bojdi 'z nyim, i odhájj vu domovino szvojo.“ Zapovedao je tûdi 5400 zláte poszôde, stera je z Czerkvi v Babilon prinesena Izraelitanczom nazá dati. Ki sze je z Jerusálema escse nej szpozábo, oprávlao sze je k domô idênyi. Ali

náj véksi tál Izraelitanczov i 'Zidovov szo v Assyrii i Babilonii sztan vdarili i obogatili, i szamo stirideszét dvê jezero hí'zni — ocsév na vékse z Judevoga i Levia pokolênya, je pod Josuom vísesnyim popom, i Dávidovim osztáňkom Serubábelom poiszkalo gori zrúsenoszti Jerusálema.

Náj prvêsa szkrb nyíhova je bíla Oltár Goszpodna gori zozídati, i Hi'zi Bo'zój grünt poloziti. Popevje szo naprê sztanoli z trombôntami, ka bi dícsili Goszpodna. Ali vnôgi ti sztarczov, kí szo to prvêso Czérkev dobro znali, szo sze na glász jôkali, vidôcsi on nevolen zacsétek te nôve, na teliko, ka sze je placs ti sztarczov, i veszélo szpêvanye ti mládi, vu velikoj vno'zini nej moglo raszpoznati.

Med vnôgimi teskôcsami, stere szo deli podmetávane, szo nyim na znamenito pomôcs bíli Haggeus i Zakariás proroczke z tanácsom, trôstom i odûmlávanyem szvojim. Samaritánuske, kí szo 'z nyimi vrét zídati steli, ali od 'Zidovov nej k czoj püszeneni, szo sze krepíli to delo vszáko dôb zasztávlati; potvárjali szo je pred Králom, nad nyé szo vdarili z ro'zjom, tak, ka je med zídanyem polojno mo'zov moglo z ro'zjom vö sztánoti, i ti zidárje tüdi zvüna 'zlicze i lopate mecs opászani noszili. Tô sze je godílo pod Králmi za Cyrusom, Dáriusom i Artaxerxesom. Dárius Král je odposzlao Esro, pismoznancza z Persie domô, kí je tüdi z szebom vzéo z Bábelá escse to ovo poszôdo Czérkevno, i Csészt Bo'zo, i vesz szvetszki réd pôleg Násztave sztári ocsákov nazá posztavo. Artaxerxes ali szi Ahasverus (Arthasastha) je pa Nehemiása, pehárnika, i prêdnyega oládnika, na nyega lasztivno molbo v Jerusálem za poglavára odposzlao, naj bi to porúseno sztêno okôli Jerusálema nazá gori zozí-

dao. Ár szo zozídali Czerkev i hi'ze, ali te váras
je escse bio liki odprta vész.

Z recsjom Královè Persie szo 'Zidovom jáko
nagnyeni bili. Szam Xerxes, náj gizdavêcsi Král, je
edno 'zidovszko deklino, Esther, za 'zeno vzéo, po
steroj je 'Zidovom doszta dobra prikázao. I kak je
Mardokeus nyé sztrícž, prôti 'zitki Xerxesa vcsi-
nyeno vküp priszéganye zezvedo, i Kralíczi nazvê-
szto, je zaprvá li szamo imé nyegovo zapíszano vu
Kroniko; nadale je nej oblônani. Ali po nisteri létí
je Mardokeus, te 'zidov, na národa szvojega veliki
haszek, za prvoga vládnika persiskoga zvíseni.

Kak dugo je Nehemiás poglavár Persiszki bio v
Jerusálemi, je nej jemao plácse csészti szvoje, nego
ober toga vszáki dén po sztópétdeszét pôzvao k
sztoli szvojemi. Z szvojega lasztivnoga pa po-
szôdo i zmogao vszákomí, gde je prevüpaó, zvü-
na ka bi gda koga oberkao za volo dugá. Nej
sze je z niksega dela ali teskôcse vö jemao. Pri-
sztêne okôli Jerusálema zídanyi, je szlugom szvo-
jim z ovimi vrét zapovedao delati. Z szvojov pél-

dov teliko doprineszo pri sztarêsi i prémocsnêsi lüdsztva, ka szo i eti tim szíromákóm i zalo'zeno zemlo nazá prékpüsztili, tüdi i dúg tá senkali.

Tákse mo'ze je potrebüvalo za szébe lüdsztvo Izraelszko k szvojemi do csasza gori zmáganyi, ali od toga právoga Oszloboditela gucsi Goszpôd po Malakiás proroki: Ovo jasz poslem Angela mo-jega, kí pripravi pôt pred menom. I taki príde vu Czerkev szvojo Goszpôd, koga ví iscsete, Angel Zákona, koga 'zelête. Ovo, ide, veli vszej seregôv Goszpodin Bôg.

„Szprávlaj sze!

Lüdsztvo Bo'ze zídat Hi'zo

Jehovi!“ tak velí Kores Král.

I z vere i vüpazni szo

Vzéli vszi vu tom závezki tál

Radoszt v Vísnyem je nyé bátrivíla

I nyim k deli môcs delíla

Nasztáne

Tak ta drüga Hi'za Svéta,

I rümi 'ze vu nyé kríli

Na díko Gospôda szvéta

Vísni pèszem glász veszéli. —

Ali ka nyô bole zvísziti má,

Tô ji Jezus Krisztus szám dá!

Prídavek

k Prígodam z Stzároga Zákona vö zebránim.

Pôleg proroküvanya Dánielovoga, je melo stiri sztô oszemdeszét trí lét, od nazá posztávlenyá Czerk-vi, do Krisztusa pretecsti. I vu etom császi szo meli 'Zidovje znamenite szrecsne i neszrecsne prígode.

Sándor te Veliki sze je na vnogo csüdüvanye szvoji Vojov zasztôpo Czerkvi, i Popév Ednoga

Bôga, i vesíno je z lüdsztvom doszta dobra. Po nyegovoj szmrti je Ptolomaeus, eden nyegovi Vojov, steri je Král pôsztao v Egiptomi, podzájao 'Zidovszki ország, i vnogo jezér 'zidovov zvézani odpelao v Egiptom. Szin nyegov i naszledník vu vladársztvi je 'zidovom vnogo dobra szkázao, i dao je Svêto Píszmo z velikim sztroskom na greski jezik dolí obrnôti.

Potom, kak szo du'ze od sztô lét pôd Egiptomszkimi Králmi bilí, szo prisli pod oblászt Antiokusa Krála Syrie. Ete je z rátanyem i sztrasüvanyem vnogo jezér 'Zidovov na prelámlanye Závezka i bolvansztvo zapelao. Vnôgi szo sze paráj dáli na szmrt zmantrati, naj bi li, k gori sztanênyi na eden bôgsi 'zitek prídti mogli. Te jáko vite'zni rod Makkabeusov sze je pred-evszêm vö szkázao. Tej szo oszlôbodili ország od vsze tühe oblászti. Ali poszebi obsztáti szo nêpre-vüпали, nego szo mogli iszkati závezek z Rimlanczi, kí ponüczavsi prílicsno vrêmen szo szí der'zêlo pod dácso vrgli, i 'zidovszkomi országi poglaváre dáli. Pod ravnanyem Rimlanszkim szo meli 'zidovje Herodesa Edomitanszkoga za Krála, kí je lí z iménom bio táksi. Bio je bár mo'z velike pá-meti, vite'zni, bátriven, ali pri tom krví'zelen tyrán.

Za Malakiásom je vecs nej sztano prorok, kí bi 'zaloszna szrczá z bo'zim trôstom o'živáao. Tém bole 'zelno je csákani Szin Dávida, te Obečsani, te Szvéti Bo'zi, kí bi nazá posztavo králevszki sztolec Dávidov, i odbíó Rimlancze z der'zêle. Ali drügacs szo meli szkúsziti! Vem je 'ze Esaiás prorok szvedocso: „Bo'ze mészli sze nej vase mészli, i cslovece potí szo nej Bo'ze potí; nego, kak dalecs je néba od zemle, tak szo vísise tüdi Bo'ze potí od lüdi pôti, i Nyegove mészli od cslovecsi mészli.“

Pr í g o d e

z Nôvoga Zákona vözebráne.

1. Gábriel Angel k Zakariási i Márii odposzlan.

Zivelo je vu vrêmeni Herodesa, Krála Judee, vu Judee bre'zni krajínaj eden pár pobo'zni popovszkoga réda lúdi, kakti Zakariás i O'zébet. Obsztarala szta obá, i nej szta mela deczé, stero je za neszrecso stímáno. Prigôdilo sze je, gda je nyega doszégno réd vu popovszkoj szlű'zbi, i bio bi vu Szvétom Czerkvi Jerusálemszke, ka bi ogen prineszo na oltár, kâ sze je szkázao nyemi tam Angel Goszpodna i nazvêszto, ka sze nyemi porodí

szin, steroga imé má zvati' Ivan. Té obrné vnôge z'szinov Izraelszki k ryíhovomi Goszpodni Bôgi,

i bode naprê so pred Messiásom vu Dŭhi i môcsi Eliásovoj. Zakariás dvojécsi je znamênje prôszo Ercsé nyemi Angel: „Jasz szem Gábriel, kí sztojm pred líczo Bo'zim, i poszláni szem k tebi, naj ti eta nazvêsztim. I ovo, bodes nêmi, notri do onoga dnêva, v sterom sze tá szpunijo, zâto ka szi ne vervao recsam mojim.“ — Tak sze je tŭdi zgôdilo. Zakariás je od toga megnenýa mao nej mogao gúcsati ni edne rêcsi, i gda je vŭ sao k lŭdsztv nej je bio szpodoben ono blagoszloviti.

V sêsztom mêszeczi za têm je pá poszláni tŭ iszti Angel od Goszpodna k ednoj deviczi, z imênom Márii v Názaret i pozdravo nyô z etimi recsamí: „Zdrava bojdi, stera szi miloszcso dobíla Goszpôd je z tebom, blá'zena szi tí med 'zenámi!“ — Ta

pobo'zna Mária sze je szászila nad táksov recsjov, ali te Angel ji ercsé: „Neboj sze Mária! ár szi miloszcso naisla pri Bôgi. Ovo porodís színá, i zvála bos imé nyegovo Jezus. Té bode veliki, i szin toga vísisnyega sze bode zvao, i dá nyemi Goszpodin

Bôg sztoleczech Dávida, ôcsé nyegovoga. I bode kralüvao nad hí'zov Jákovov na veke!“ — Gda je Mária pitala: „kakda bode tô, ercsé nyê Gábiel: „Dúh szvéti príde na tébe, i môcs toga vísisnyega te obszécza; záto i to porodjeno Szvéto sze zvalobode Szin Bo'zi. Ár je nej nemogôcsa pri Bôgi ni edna rêcs.“ — Mária je ponízno vzéla to milosztlivo obeesanye Bo'ze, i odísao je od nyé Angel. Naszkori je slá Mária vu bre'zno krajíno Judee k O'zébeti, Zakariásovoj tüvárísiczi. Pri prvom pokloní je napunyena O'zébet z Dúhom szvétim, ino je imenüvála Mário za mater Goszpodna szvojega. Mária pa ercsé: „Zvisáva dúsa moja Goszpodna, i vészelt sze dúh moj vu Bôgi Zvelicsiteli mojem. Ár sze je zgledno na poníznoszt szlüzbenicze szvoje. Ár ovo od etimao me blá'zeno bodo pravili vszi národje, ár je vcsíno meni velika, kí je zmo'zen, i koga Imé je szvéto!

Po trej mêszeczi sze je Mária povrnôla nazá domô v Názaret. O'zébet je pa porodíla sziná, kak je nazvészto Angel Zakariási. Vu ôszmom dnévi sze melo to dête obrezati ino imé zadobiti. Rodbina ga je stela Zakariása imenüvati, mati pa Ivana. Kak szo pa opítali ocso, kí je itak nêznao gúcsati proszo je tábliczo. Med píszyanyem sze je pa szilno odvezalo vezalo jezika nyegovoga, i gúcsao je: „Ivan je imé nyegovo.“ I pá je gúcsao od toga mao, i vszáki, kíkoli je od té csüdne prígode csüo, csüdüvao sze je. „Kakoli bode z toga deteta?“ szo szí gúcsali lüdjé. Zakariás je pa napunyen z Dúhom szvétim i proroküvao je, govorécsi: „Blá'zeni je Bôg, Goszpôd Izraela; ár je prigledno i odküpo lüdsztvo szvoje, liki je gúcsao po vúsztaj ti szvéti prorokôv szvoji od vekôma, i szpômeno sze z szvojega

szvétoga Zákona, i z príszege, stero je priszégno Ábrahâmi, ocsi nasemi. I tí dête sze bodes prorok toga Vísisnyega zvalo. Ar bos hodo pred Goszpodnom, naj priprávas potí nyegove, i dás szpoznanye zvelicsanya lüdsztvi nyegovomi, na odpúszczanye grêhov nyíhovi!“

Ivan je pa rászo, i krêpo sze je v dúhi i bio je vu szamôszti vu püsztinaj, notri do vrêmena vu sterom sze je méo szkázati Izraeli.

2. Krisztus Jezusa narodjênye.

Vu oni dnévi je zísła zapoved Augustus Cza-szara, da bi sze szpíszao vesz szvét, vszáki pôleg szvojega pokolênya, sztaroszti ino sztáve, záto szo i vu Kanaáni mogli idti vszi, da bi sze zapíszali, vszáki vu szvoje lasztivno meszto, gde je nyegov rod od nigda mao bívao. Mária je bíla z králevszkoga roda Dávidovoga, steri rod je 'ze bole na ménse prisao i obszirmato, rávno tak i Jo'zef nyé zárocsnik i teszács v Názaleti bívajôcsi. Tomi sze je szkázao Angel vu szne, erkôcsi, Mária porodi sziná, i zvao bos imé nyegovo Je z u s (Odküpitel) ár on odküpi lüdsztvo szvoje od grêhov nyíhovi. Bilo takáj nyemi zapovêdano, naj bi Mário k szebi vzéo. São je tak 'z nyôv do Bethlehema, gde 'zívo rod Dávida od nigda mao, i szpunilo sze je pro-rokúvanye Mikeása, kí je erkao, kâ sze vu tom málom Bethlehemi more naroditi Messiás Král Izraela. Pridôcsa v Bethlehem, nej szamo hi'ze szo 'ze vsze pune bilé z tühénczi, nego ni v ostarí szta 'ze nêmogla meszta dobiti, i mogla szta sze v stalo na sztan vzéti. Tü je porodíla Mária sziná szvojega prvorodjenoga, povíla ga je v plenícze i poló'zila ga je v jaszli. Na táksem meszti je lé'zao,

gno kak szlabo vbôgo dête On, kí szedí zdâ na náj víssem vszej thronusov! Niscse ga je nej znao zvúna Jo'zefa i Márie, niscse je nej márao za Nyega.

Ali tô je znano melo grátati. Na pôli szo bilí pasztérje, sztrá'zo dr'zécsi v noci nad csrêdov szvojov. K nyim prisztôpi Angel Goszpodna, díka Goszpodnova je nyé okôli vzéla, i ercsé nyim Angel: „Ovo nazvescsávam vam veliko radoszt, stera bode vszemi lüdsztvi: ár sze je narôdo vam dnesz Zvelicsitel, kí je Goszpon Krisztus vu Dávidovom meszti. Tam náidete to dête v plenícze povito, polo'zeno v jaszli.“ I na nágli posztáne z Angelom vno'zino vojszké nebeszke, hvalécse Bogá i govorécse: „Díka na viszíni Bôgi, mír na zemli, vu lüdí pa dopádnenyé.“ — Po etom z jezero jezér vűszt szháajôcsem zvisávanyi Bôga szo ti Angelje odísli vu nebeszá; ti pasztérje szo pa v onoj noci tá sli v Bethlehem i naisli szo pôleg pripuveszti angelszke i vö szo razglászili te recsí, stere szo nyim povêdane. Vszi kí szo csüli szo sze csüdüvali; Mária je pa zdr'zála vsze ete recsí premetávajôcsa je vu szrczi szvojem.

Vu ôszmom dnévi po narodjênyi je obrêzano to dête, i dano nyemi je imé Jezus.

Stirideszêti dén po rodstvi je to dête pôleg Právde Môsesove v Jerusálem v Czerkev prineseno. Bio je vu Czerkvi eden pobo'zen sztarecz z iménom Símeon, komi je bilo oznanyeno od Dühá szvétoga, kâ pred szvojom szmrtjom bode vido Krisztusa Goszpodnovoga. Té dén je prisao z nadignenyá Dühá szvétoga vu Czerkev, vzéo je to dête na nárocsa szvoja, i erkao je: „Zdâ odpŭszcsávas szlugo tvojeja Goszpodne pôleg rêcsi Tvoje vu míri: ár szo vidile ocsí moje zvelicsanye tvoje!“ — Márii je pa erkao: „Ovo ete je polo'zen na szpádnenyé i gorisztánenyé vnôgim vu Izraeli, i na znamênye, komi bodo prôti gúcsali: eto tvojo dúso tüdi mecs preszmekne, naj sze vö vjávijo vnôgi szrecz premislávanya!“

Prisztôpila je i edna obsztarana prorokojcza, Anna, vadlüvala je Goszpodna i gúcsala od nyega vszêm csákajôcsim odküplený v Jerusálemi.

3. Môdri od krajín zhodni.

Ka je nagnolo Jo'zefa i Mário na tô, naj sze i potom v Bethlehemi zdr'ávata, neznamo; zadoszta, ka szta tam bilá, gda szo nika szledka Môdri prisli od szuncsenoga zhoda, ino Messiása zvedávali. „Gde je te porodjeni Král 'zidovszki? ár szmo vidili negovo zvêzdo na szuncsenom zhodi, i prisli szmo ga molit.“ Z tém pítanyem szo prisli v Jerusálem; ár bi sze tam, kak szo stímali, tô náj bole moglo znati. Od stiri jezero lét mao je csákani Messiás, zdâ je na nágli prineseni glász, ka sze je narôdo. Ali Herôdes, meszto ka bi sze jáko veszelío, sze

je zburkao, i 'z nyim vesz Jerusálem, — nemajôcsi dobre dÛsnevêszti. Herodes je vkÛp prizvao te Veliki Tanács, szpitávavsi od nyi, gde bi sze méo Krisztus poroditi. Nyim szo Píszma Prorokôv zadoszta znána bilá, i taki szo odgôvorili: „v Bethlehemi, ár je tak píszano po Proroki Míkeási.“

Herodes pun hÛde zdÛhe, je zvao te Môdre i szkrblivo je zvedávao od nyi ono vrêmen, v kom sze je szkázala ta zvêzda, odposzlaó je te Môdre v Bethlehem i erkao: „idôcsi, szkrblivo szpitávajte od deteta, gda je pa náidete, nazvêszтите mi, da je i jasz, tá idôcsi molim.“ Ali on je nácsiso pamet méo.

Ti môdri szo on iszti vecsér dale pôtnikÛvali, i zvêzda, stero szo vidili na zhodi, nyim je pokázala pôtk deteti. Pokleknoli szo pred nyim, i molili szo je, ôdprli szo kincse szvoje, i darÛvali szo nyemi zláto, i kadilo i myrho. Ali opômenyeni od Bogá vu szne, najsze nevrnéjo nazá v Jerusálem, szo po drÛgoj pôti sli vu szvoje domovine. Nad tém sze je Herôdes krôto

razsizrdo, ár bi toga znôvics narodjenoga Krála rad z Szvêta prepravo, i nej je znao, kak nyega gori náidti. Naj ga gvüsno preprávi, je zapovedao szpomoriti vszo deczo v Bethlehemi, i vu vszej krajínaj nyegovi od dvej lêt i ni'ze sztaro. I szlísani je placs, jocs, i czvíl vnôgi! Ali Bôg sze je poszkrbo, naj Herodes czílanya szvojega nedoszégne. Ár kak szo odísli ti môdri sze je szkázao Angel Goszpodnov vu szne Jo'zefi, erkôcsi: „Sztani gori, vzemi to dête i mater nyegovo, i bê'zi v Egiptom, i boj tam dokecs ti povêm; ár je Herôdes iscse na pogübel.“ I sztanovsi Jo'zef v onoj noci, je vzéo to

dête, i mater nyegovo, i odísao je v Égiptom. Po szmrći Herodesovej sze je pá szkázao Angel Jo'zefi, govorécsi: „idi v Izraelszko zemlo, ár szo szpômrlí, kí szo iszkali dûso deteta.“ — Tak szo sze povrnoli pá nazá, i prisli szo do Názareta i prebívali szo tam.

4. Jezusa detinsztvo.

Jeli lübléna decza, zdâ bi radi poszlúsali kákسا pripuvedávanya z detinsztva Jezusovoga, kak sze je oponásao na roditele i drúgo deczo gledôcs, kak i ka sze je vcsio, delao, z kém sze je lôdo? Ali od toga malo sztojí vu Biblii. Nyega dvanájszet lét sztaroszt detinsztva sze naprêdáva z etimi recsmí: „To dête Jezus je raszlo i krêpilo sze je v dûhi, napunyeno z modrosztjom, i miloszcса bo'za je bila nad nyim.“ Ali vu tej mali recsájvecs povêdano jeszte, kak vu ednom dúgom 'zitka be'záji; ah! da bi sze ednomi vszákomi krszcsanszkomí deteti tákse szvedosztvo dati znalo. I on je, csi je bár Bôg bio vu nyem, dônok dête bio, kak tí. I on je lacsen, 'zéden, trüden, sznen grátao. Szvavolnoszt, lêhkomíszelnoszt, ni hüdôba je nigdár nej szpoznana nad nyím, i nej je méo niksega grêha vu szrczi, kak mí vu nasem. Z znamenítim tálom je lübo Rêcs Bo'zo, ono nej szamo pascslivo cstéo, nego od nyé szí tüdi premislávao. Tô sze dá vidíti z ete prígođe stero nam Szvétí Lükács Evangelista naprêdáva.

Roditelje Jezusovi szo sli vszáko leto v Jerusálem na Szvétek Vüzenszki. I gda je bio dvanájszet lét sztar gori szo sli pôleg návade Szvétka. I szpunivsi sze tí dnévi, gda bi sze nazá povrnoli oni, to dête Jêzus je osztanolo v Jerusálemi, i nej je znao Jo'zef i mati nyegova. Stímala szta pa, ka je med pôtnikmi. Sli szo pa eden dén pôti, i iszkali szo ga med rodbinov i med znánimi. I gda bi ga nej naisli povrnoli szo sze v Jerusálem, iszkajôcsi ga.

Prigôdilo sze je po trej dnévi, ka szo ga naisli vu Czérkvi szedécsega naszrêdi med vucsíteli, po-

szlūsajôcsega nyé i szpitávajôcsega nyé. Csüdivali szo sze pa vszi, kí szo ga poszlūsali, nad rázumom i odgovárjanyem nyegovim. I vidôcsi ga roditelje nyegovi, léknoli szo sze. I ercsé nyemi mati nyegova: „Szinek zaka szí nam tak vsíno? ovo ocsa tvoji i jasz szva te z boleznosztjom iszkala.“ I ercsé nyima: „ka je, ka szta me iszkala? neznate ka je meni potrebno biddi vu oni, stera szo ocsé mojega.“ (i tak csiniti kak mi je zapovedao ocsa moj) Duh Bo'zi ga nadigno, naj vu Czerkev ide. — Ali onedva szta nej razmela to rêcs, stero je nyima pravo.

I doli je sao 'z nyima v Názaret, i bio je podlo-
'zen nyima. I mati nyegova je zdr'žala vsze ete
recsi vu szrczi szvojem. I Jezus je gorijemao vu
modrôszti i viszikoszti i miloszesi pri Bôgi i lüdi.

**5. Jezus sze od Ivana okrszti, i od vrága
szküsáva.**

Z toga deteta Ivana je veliki mô'z grátao: Gda
je bio vu püszcsávi sze je zgodíla k nyemi Rêcs
Bo'za, naj naprê sztôpi pred lüdsztvo Izraelszko. I

hodécsi po vszej okôli bodôcsi dr'zélaj Jordana, je predgao krszt povrnenjá na odpüszcsanye grêhov, i erkao: „Povrnte sze, ár sze je priblí'zalo Králevsztvo nebeszko.“ Bio je pa Ivan odeti z szrsztmi kumile, i remeni pojász je noszo okôli ledevjá, i jo je kobilicze ino méd polszki.

I vö je sla k nyemi vsza Judee der'zéla i Jerusálemczi; i krszcseni szo vszi v Jordánszkom potôki od nyega, vadlûvajôcsi grêhe szvoje. I da szo ga vnôgi za toga obecsanoga Messiása dr'zali, erkao nyim je Ivan: „Jasz isztina krszcsávam vász vu vodi na pokôro; kí pa za menom pride mocsnêsi je od méne, steroga sôlinczov reménye odvézati szem nej vrêden: On bode vász krszcsávao vu Svêtom Dúhi i v ognji.“

V tom czajti je sztôpo Jezus v treszeto leto. I prisao je od Galilee k Jordani k Ivani, da bi sze okrszto od nyega. Ali Ivan sze je odgovárjao, erkôcsi: „meni sze je potrêbno od tébe krsztiti, i tí k meni prihásas?“ Jezus je pa odgôvoro: niháj zdâ ár sze tak dosztája náj szpuniti vszo praviczô.“ Teda ga je püszto.

Jezus okrszcsen je preczi gori sao od vodé, i molo sze je; i ovo Nebésza szo sze ôdprla ober Nyega. I vido je Ivan Dühá Bo'zega v telovnom obrázi doli idôcsega liki golôba, i idôcsega na Nyega. I vcsinyen je glász z nebész govorécsi: „Ete je Szin moj lübléni, v kom sze mi je dobro dopadnolo!“

I Jezus je odneseni od Dühá vu püszcsávo, da bi sze szküsávao stirideszét dní od vrága, i bio je z divjácsinov, i nika je nej jo vu oni dnévi. I gda bi sze oni szpunili, na szlêdnye je ogládo. I prisztôpivsi k nyemi te szküsávecz je erkao: „Csi szí Szin Bo'zi, ercsi naj eta kaménja krúh bodo!“ Jezus je pa odgôvoro: „Píszano je, cslovek ne'zivé z szamim krúhom, nego z vszákov recsjov, stera z vűszt Bo'zi szhája.“ Te ga je vzéo vrág vu szvéto meszto, i posztavo ga je na perotniczo Czérkvi, i erkao nyemi je: „Csi szí Szin Bo'zi, vr'zi sze doli! ár je píszano, kaj Angelom szvojim zapovej od tébe, naj te varjejo, i na roké te vzemejo, da kak nev-dáris vu kamen nogé tvoje.“ Erkao nyemi je Jezus: „Pá je píszano: neszkušávaj, Goszpodna Bogá tvojega.“

Pá ga je vzéo vrág na edno jáko viszoko gorô, pokazao nyemi je vsze králevcsine toga Szvétá i nyí díko, vu ednoj piknyiczi vrêmena, i erkao Nyemi: „Tebi dam vszo eto oblászt, csi doli szpadnovsi me molo bodes; ár je meni dáno, i komi jo scsém, tomi jo dam.“ Teda nyemi velí Jezus: „Odídi kraj od méne satan! ár je píszano: Goszpodnoga Bogá tvojea moli, i nyemi szamomi szlú'zi!“

I gda bi szkoncsao vsze szküsávanye te vrág, odíso je od nyega do csasza, i ovo Angelje szo prístôpili, ino szo Nyemi szlú'zili.

6. Pozványe vucseníkov Jezusovi. Szvád-ba v Káni.

Ivan je sztao pri Jordáni, i 'z nyim dvá vucseníkov nyegovi. I gda je vido Jezusa hodécsega, ercsé: „Ovo Ágnecz Bo'zi! I naszledüvala szta Jezusa. Obrnovsi sze pa Jezus, velí nyima: „Ka iscseta? Odgôvorila szta: „Rabbi (Vucsitel) gde sztojís?“ Ercsé nyima: „Hodta i poglednita!“ Sla szta záto i osztanola szta tisztí dén pri nyem. Bilá szta pa János i András. András náide náj prvle brata szvojega Simona, i ercsé nyemi: „naisli szmo Messiása,“ i pelao ga je k Jezusi. Gda bi ga pa Jezus vido ercsé: „Tí szí Simon, szín Jonasov, tí bos sze zvao Kefas (t. j. Peter, pecsína). Te drúgi dén je naisao Jezus Filippa i velí nyemi: „Naszledűj me!“ Filip je naisao Náthanaela i velí nyemi: „Od steroga je píszaó Môses vu Právdí i Proroccke, naisli szmo ga, Jezusa, Színá Jo'zefovoga od Názareta.“ I ercsé nyemi Náthánael: „Z Názareta more ka dobroga bidti?“ Velí nyemi Filip: „hodi i pogledni!“ — Vido je Jezus Náthanaela idôcsega k szebi i ercsé k nyemi: „Ovo právi Izraelita vu

kom jálnosztí nega!“ Ercsé nyemi Nathánael: „od-
kud me znás?“ Odgôvoro je Jezus: „Prvle, liki te
je Filip zvao, gda szi pod figov bio, szem te vido.“
Odgôvoro je Nathánael: „Rabbi, tí szi Szin Bo'zi,
tí szi Král Izraelszki.“ Odgôvoro je Jezus: „Ká
szem erkao tebi: vido szem te pod figov, verjes:
véksa bodes od eti vido.“

I na trétji dén je bilo gosztüvanye vu Káni Ga-
lilee, i bíla je tam Mária, mati Jezusova. Zváni je
pa bio i Jezus i vucseníczke nyegovi na gosztüva-
nye. I gda bi sze zmenkávalo víno, ercsé Mária Je-
zusi: „nemajo vína.“ Ercsé ji Jezus: nê je escse
prisla vóra moja.“ Ercsé mati nyegova szlugom:
„Kakoli bode vam velo, vcsinte.“

Bilo je pa tam sészt kameni vêder. I ercsé Je-
zus szlugom: „napunte ta vêdra z vodom!“ I napunili
szo je strihoma. I velí nyim: „zajímlite 'ze i ne-
szte sztarisíni!“ Med tém sze je pa ta voda na ví-
no obrnôla, Gda bi pa kôstao sztarisína to na víno
obrnýeno vo lô, i nej znao odkecz bi bilo, zové
'zenina, kí je tüdi nej znao, i ercsé nyemi: vszáki

cslovek oprvics dobro víno polo'zi pred gosztí i gda szo sze napôjili, teda to lagovêse. Tí szi pa zadr'zao to dobro víno notri do etimao.“ — Eto je to prvo csüdo, stero je vesíno Jezus i vö je vjavo diko szvojo, i vervali szo vu nyem vucseníczke nyegovi.

7. Samaritanszka 'zena.

Jezus bodôcsi na Szvétek Vüzenszki v Jerusále-mi, je odísao nazá prêk po Samárii v Galileo. Teda je priso v edno meszto Samárie, Sichár zdenyeno. Bio je pa tam sztüdenecz Jákovov. Obtrüdivsi na pôti, szi je doli szeo pri sztüdeneczi. Vucseníczke nyegovi szo pa odísli vu meszto, ka bi kâ hráne kû-pili. Príde pa edna 'zena z Samarie zajímat vodô. Velí nyej Jezus: „dáj mi piti.“ Da szo 'Zidovje z Samaritanczi nikaksega obcsinsztva meti nej steli, csüdivala sze je ta 'zena nad onov prosnyôv govoré-csa: „Kakda tí 'Zidov bodôcsi, od méne piti proszis, da szem jasz Samaritanszka 'zena?“ Odgôvoro ji Jezus: „Da bi znála sto je té, kí te vodô proszi, tí

bi proszila nyega, i on bi ti dao 'zivo vodô. Kí pijé z vodé, stero nyemi jasz dam, neo'zija na veke.“ Ta 'zena je nej zarazmila, kâ Jezus od koj nevidôcsega gucsi, kakti od szpoznanya isztine, i záto veli nyemi: „Goszpodne, dáj mi to vodô, naj ne'zijam, niti nehodim eszi zajímat.“ Velí nyej Jezus: „Idi, zovi mo'zá tvojega!“ Odgovorí ta 'zena: nemam mo'zá.“ Ercsé nyej Jezus: „Dobro velis. Ár szi pét mo'zov mēla, i steroga zdâ más, je nej tvoj mô'z.“ — Vidôcsa ta 'zena, kak csüdno zná Jezus vesz nyé szkroven násztaj, taki je mészla, ka je tô nej prôszti cslovek, i té nyô gvüsno povcsi od té rêcsne bojne, jeli je vadlűványe 'Zidovov to právo, ali pa ono ti Samaritánusov. Právila je záto Jezusi: „Goszpodne, vídim, ka szi ti prorok. Ocsevje nasi szo na etom brêgi (Gari-zim) molili Bogá, i ví velíte, ka je v Jerusálemi meszto, gde trebej moliti: kí má isztino?“ — Velí nyé Jezus: „Veri meni, ka príde vōra, gda ti isztinszki molitvárje ('Zidovje ali Samaritanczi) molili bodo Oco vu dűhi, vu isztini. Bôg je Dűh, i kí nyega molijo, vu dűhi i vu isztini ga morejo moliti.“ Ercsé ta 'zena: „Znam ka Messiás príde, kí nam vsza nazvêszti.“ Velí Jezus: „Jasz szem, kí z tebom gucsim.“

Szlísavsa eta ta 'zena, nihála je szvoj vrcs, bē'zala je vu meszto, i velí lűdém: „Pojdite, poglednite csloveka, kí mi je vsza povedao, kakoli szem vcsiníla, jeli je nej on Krisztus?“ Vō szo sli záto z meszta, i prisli szo k nyemi. I osztano je na nyihovo prosnyo dvá dní pri nyi, i vcsio je je. I vno-go ji je vervalo, i pravilo toj 'zeni: „Zdâ 'ze nej vecs szamo za tvojega gucsa volo verjemo; ár szmo szamí csűli i známo, ka je ete zaisztino te Zvelicsitel Szvêta, te Krisztus.“

8. Petrovo riblovlenýé i stater.

Jezus je prebívao v Kapernaumi, v tom pri môr-
ji Galileánszkom bodôcsem meszti. Prigôdilo sze je,
gda bi on sztao pôleg te jezere, vnogo lüdsztva
sze je tiszkaló k nyemi za poszlúsanye Rêcsi Bo'ze.
Sztôpivsi vu ládjo, vesio je z te ládje to lüdsztvo.
Potom je erkao Simóni: „Pelaj na globocsino (t. j.
dale kraj od broda) i püszttite vlaké vase na lovle-
nyé!“ Ercsé Peter: „Mester, czêlo nôcs szmo de-
lali, i nika szmo nej zgrabili, ali na rêcs Tvojo rász-
presztrém te vlák.“ I veliko vno'zino ríb szo zgra-
bili, ka sze je trgao vlák nyíhov. I kívali szo tûvá-
risom, vu drúgom ládji bodôcsim, da bi prisli i po-
mágali nyim. I napunili szo obej ládji tak, da bi
sze pográzale. Vidôcsi eta Simon Peter, szpadno
je k kolenam Jezusovim, govorécsi: „odídi od mé-
ne Goszpodne, ár szem jasz grêsní cslovek!“ Ár
ga je groza obvzêla, i vsze kí szo 'z nyim bilí nad
lovlényem ríb, stere szo zgrabili. I erkao nyím je
Jezus: „Naszledújte me i vcsiním vász lúdi ríbicse!“
I pelavsi te ládje k zemli, nihávsi vsza, naszledü-
vali szo nyega.

Szledka ednôk je prisao Jezus z vucseníkmi szvojimi z Galilee v Kapernaum. I prisztôpili szo oni, kí Czerkevno dácso beréjo, na stero dácso je eden vszáki Izraelita od szvojega 20-toga leta mao zavézan, i pitali szo Petra: „Vucsitel vas nedá didrakme?“ Velí Peter: „Kapa“ I gda bi v hi'zo prisao, prêsao ga je Jezus, erkôcsi: „Kasze ti zdí, Simon? Králove ete zemlé od steri jemléjo vámo ali dácso? Od szinov szvoji, ali od tühénczov?“ Odgôvoro je Peter: „od tühénczov.“ Ercsé nyemi Jezus: „Tak szo szinovje szlobodni. (Záto Jezus, kak Szin Bozi, nebi bio du'zen dácse placšuvati k Czerkvi Bo'zov „Naj ji panneszpácsimo: idôcsi vr'zi vodiczov v môrje, i gori pridôcso to prvo ribo vö potégri, i odpri ji laloko, i náides v nyê edno statero (eden raniski) vzemi jo, i dáj jo nyim za méne i tébe.“ I Peter je vcsíno tak. Jezus je pa v ednom hípi poszvedocso, ka je pokoren Právdí i goszpôd nad Natúrov.

9. Bre'zna Predga.

Vno'zina lüdsztva je prihájala k Jezusi, ka bi ga poszlúsalí. Teda szí je doli szez na ednoj gori, i vcsio je je, stero szez imenúje „Bre'zna Predga.“ Vu toj Predgi velí: „Blá'zeni szo, kí szo szíromáczke vu dűhi, kí szez 'zaloszťijo, ti krotki, kí gladűjejo i 'zűjajo praviczov, ti miloszťivni, kí szo csísz-toga szrczá, ti mirovni, kí szez za volo praviczov, kí szez za mojo volo pregányajo.“ Vucseníkom szvo-jim je erkao: „Vű szte szol zemle, ino szvetloszt Szvêta.“ Vadlűvao je, kak je nej prisao razve-

'züvat právdo, nego réd pokázati, kak jo pôleg vô-
le Bo'ze potrébno szpuniti. Vcsio je, kak je potré-
bno álmostvo dávati, Bogá moliti ino sze posztiti,
nej pred lüdmí, naj sze od nyi vídi, nego vu szkri-
vnom, gde li ocsa nebeszki viditi more. Vucseníke
szvoje je opomínao, naj szi neszprávlajo kincsov
na zemli, ár gde je kincs, tam je i szrcze, i dönok
niscse nemre na ednôk dvöma goszpôdoma szlú-
'ziti. Rávno za toga volo naj ni szrczá szvojega ne-
po'zmécsajo z szkrblivosztjov za hráno i oblecsalo,
nego na Ocsa nebeszkoga zavüpajo potrébsine
szvoje. „Glédajte fticze nebeszke, velí Jezus, one
neszejajo, ni ne'zenyajo, niti neszprávlajo vu skeg-
nye, i dönok Ocsa vas nebeszki nyé hráni. Nej szte
ví vnogo poglavitêsi od nyi? — I za oblecsalo ka
sze szkrbíte? vcsite sze: líliomi polszki kakda ra-
sztéjo: nedelajo, ni nepredéjo. Velim pa vam, ka
sze je ni Salamon vu vszój díki szvojój nej tak o-
blácsao, kak edno z eti. Csi pa trávo polszko, ste-
ra dnesz jeszte, a vütro sze pa v pécs vr'ze, Bôg
tak oblácsa: nej li vász z vnôgim bole maloverczy?
— Iscsite prede — vszêm Králevszтво Bo'ze, i nye-
ga praviczó, i vsza eta sze vam pridájo.“ — Nada-
le escse hába Jezus v toj predgi vucseníke od ne-
szmilenoga oszodjávanya bli'znyí, porácsa szkrbno
varvanye miloszcse dárov, stere od Bogá vdáblajo
i бүдi prosziti, naj escse vecs dobíjo. „Ár, kí je med
vami té cslovek, steroga csi bode proszo szin nye-
gov krúha, jeli nyemi kamen dá? Ali csi ga bode
ribo proszo, ka bi nyemi kacso ponúdo? Csi záto ví
hüdi bodôcsi, znáte dobre dári dávati deczi vasioj,
od koga bole Ocsa vas, steri je vu nebészaj, dá
dobra onim, kí ga proszijo?“ — Vsza sterakoli scsé-
te, naj vam vcsiníjo lüdjé, tak i ví vcsinte nyim.“

— Potom hába Jezus od sirôke czeszte te nemar-
livoszti, stera pela na szkvarjênje, od krívi vuči-
telov, kí zvůna dober obráz-jáljo, i od toga szamo
gôlo vűsztvadtűvanya, sterô escse nepripomore v
Králevszto nebeszko. Potrêbno je (i na tô keb-
kebzűjte decza) nej li szamo poszlűsanye, i na
pametznánye, nego tűdi csinênje. I eto je za-
prtek nyegove Predge: „Záto sterikoli csűje ete
moje Recsí, i csini nyé, priglihávao bom ga k cse-
dnomi môtzi, steri szű je hi'zo na pecsíni poczim-
prao. I doli je prisla ploha, i sli szo potoczke, i
pihalo je vôtrovje, i szpadnoli szo k onoj hi'zi, i
nej sze je podrla; ár je na pecsíni fundálivana. I
vszáki, kí csűje ete moje Recsí i necsini je, prigli-
hávani bode k blá'znomi môtzi, steri je szvojo hi-
'zo na pêszek poczimprao. I doli je prisla ploha, i
tekli szo potoczke, i pihalo je vôtrovje, i vdarili szo
v hi'zo ono, szpádnola je, i bio je szpadáj nyé veliki.“

10. Csűda Jezusova.

Jezus je bio v Jerusálemi na Szvétki. Bűla je pa
tam jezera, stere imé bilo Bethesda, i mēla pēt
trnácšov, vu tiszti je le'zalo velike vno'zine bete-
'zníkov i szlepcšov, plantavi i szűhi, csákajôcsi vo-
dé gűbanye. Ár je Angel pôleg vrēmēna doli sao vu
jezero i zmôto je nyé vodô. Záto kí je prvi notri
sao po zmôtanyi te vodé, ozdravo je, kaksté beteg-
szű je méo. Bio je pa tam niki cslovek, kí je 38 lét
bio bete'zen. Toga, gda bi vido Jezus le'zécsega i
szpoznavsi, ka je 'ze dugo bete'zen, ercsé nyemi:
„Scsés zdrav bidti?“ — Odgôvoro je te nemocsen:
„Goszpodne! csloveka nemam, kí bi me, gda sze

voda zmôti, vu jezero vrgao; dokecs pa jasz idem, drůgi pred menom ide doli.“ Velí nyemi Jezus: „Sztani gori, vzemi posztelo tvojo i hodi!“ I preczi je zdrav grátao te cslovek, i vzéo je posztelo szvojo, i hodo je.

Jezus je sao v Kapernaum. Bio je pa tam eden rimszki Sztotnik, kí je méo szlugo, steri nyemi je bio drági, i steri je v szmrtnom betégi le'zao. Szlísavsi Sztotnik od Jezusa, poszlao je k nyemi te Sztarise 'Zidovov, proszécsi ga, da pridôcsi, zvrácsi szlugo nyegovoga. Oni pridôcsi k Jezusi, proszili szo ga jedrno, goverécsi: „Vrêden je komi tô vcsinís, ár lůbi nas národ, i szpráviscse nam je on poczimprao.“ Jezus je pa sao 'z nyimi. Gda szo pa 'ze nêbili dalecs od hîze, poszlao je k Nyemi te Sztotnik priátele szvoje, govorécsi nyemi: „Goszpodne! netrůdi sze, ár szem nej vrêden, ka bi notri sao pod sztrêho mojo; záto szem i szamoga szebé nevrêdnoga dr'zao, ka bi k tebi sao: nego ercsi z recsjom i ozdrávi szluga moj. Ár szem i jasz pod oblászt posztávleni cslovek, i mam pod me-

nom vítéze, i csi ercsém etomi: „idi!“ — i ide; i drúgomi: „prídi!“ — i príde; i szlugi mojemi: „csíni tó!“ i csíni. Tí pa, znamenüvao je z tém, vékso oblászt más od cslovecse, i tém bole gvü-sno je ka sze zgodí pôleg rêcsi tvoje. — Gda bi pa eta Jezus csüo, csüdüvao sze je nad nyim, i obrné sze k naszledüvajúcssemi nyega lüdsztvi, i ercsé: „Velim vam ni vu Izraeli szem tákso veró nej naisao.“ — I gda szo sze povrnoli ti poszláni nazá vu hi'zo, naísli szo toga beté'znoga szlugo ozdrá-vlenoga.

Jezus je notri sao vu ládjo z vucseníkmi szvojimi, i erkao nyim je: „hodmo prêk jezere!“ Púsztili szo sze od broda. Plavajúcsi pa oni, zászpaó je. I ovo, veliko zburkanye je posztanolo vu môrji tak, da bi sze ládja pokrívála od válovja. I prisztôpivsi vucseníczke nyegovi, obúdili szo ga, goverécsi: „Goszpodne, zdr'zi nász, pogíbamo!“ I velí nyim: „ka sze bojíte? maloverczi!“ Teda gorisztanovski, poprêto sze je vetrom i môrji, i vcsinyeno je veliko ftisanye. Lüdjé szo sze pa csüdüváli, goverécsi: „kaksi je ete, ka szo nyemi i vetrovje i môrje pokorni. — Szrecsno szo preplavali prêk na drúgi sztran, vu Gergezenusov dr'zélo, i potom, kak je Jezus tam dvá vrágometna od vnôgi (legio) húdi dühov zvrácsó, pá sze je nazâ povrno na môrji v Kapernaum. I razgláseno je, ka je vu hi'zi domá. I preczi sze ji je vnogo vküp szpravilo, tak da szo vecs nej meli presztora ni pri dveraj, i gúcsao nyim je to Rêcs. I prisli szo k nyemi z Bo'zim 'zlakom vdárjenoga noszécsi, nesenoga od stiraj. I da szo nej mogli k Nyemi pridti, za volo lüdsztva, odkrili szo pokriv tam, gde je bio, i prédrli szo mosznicze, i tak szo doli púsztili to posztelo, na steróje je te

ide; 'zlakom vdárjeni lé'zao. Vidôcsi pa Jezus vero nyi-
hovo, ercsé tomi 'zlakom vdárjenomi: „Szinek,
émi: odpüszczeni szo tebi tvoji grêhi. Tebi velim: sztani
ém, i vzemi posztelo tvojo, ino idi vu hi'zo tvojo.“ I sztano
vü- je taki, i vzéo je posztelo, i vö je sao prede — vszêmi
bi tak, da szo sze csüdivali vszi, i dicsili szo Bogá,
o- govorecsi: „Nigdar szmo nej táksega dela vidili!“
er- nej
azá
rá-

11. Csúda Jezusova.

Prigôdilo sze je, ka je Jezus so vu meszto, ste-
ro ze zové Nain, i sli szo 'z nyim vucsenícske nye-
govi vnôgi, i doszta lüdsztva. Gda sze je pa pribli-
zao k vrátam toga meszta, ovo nesen je vö eden
mrtvi, kí je bio materé szvoje jedinorodjeni szin, i
ona je vdovicza bíla. i vnogo lüdsztva toga meszta
je bilo 'z nyôv. I gda jo vido Goszpôd, szmilüvao
sze je nad nyôv, i erkao je nyê: „Nejôcsi sze!“ —
I prisztôpivsi dotekno sze je skrinje, (kí szo ga pa
neszli, sztanolí szo) i ercsé: „mladénecz, tebi ve-
lim, sztani gori!“ I gori sze je opravo te mrtvecz,

i zácsao je gúcsati. I dao ga je materi nyegovoj. Vzéo je pa sztrâh vsze, i dícsili szo Bogá, govorecsi: „Prorok veliki je sztano med nami, i prigledno je Bôg lüdsztvo szvoje!“

Naszkori je pá v Kapernaumi prisao eden môž k Jezusi, komi je imé Jairus kí je bio vládnik Szpráviscsa. Té szpadnovsi k nogam Jezusovim ga je proszo, naj bi notri sao vu hi'zo nyegovo, ár je méo jednorodjeno csér, okôli dvanájszet lét sztaro, stera je bila na szkrádnjoj vöri. Gda je pa Jezus so, lüdsztvo ga je sztiszkávalo, ár je vszáki 'zelo náj bli'ze pri nyem biddi. Med nyimi je bila i edna 'zena, v krvávom otôki bodôcsa 'ze dvanájszet lét, stera je czêlo szvoje 'zivlêne na vrácse potrosila, i nej sze je mogla od nikoga zvrácsiti. Prisztôpivsa odzajaj k Jezusi, doteknola sze je robá gventa nyegovoga, z tém mócsnim vüpanyem kâ sze tak zvrácsi. Tak veliko vüpazen je mêla k Jezusi, i ozdrávila je taki. Jezus pa ercsé: „Sto sze me je dotekno?“ Odgôvorili szo vucseníčke: „Mester, lüdsztvo te psé i sztiszkáva, i právis, sto sze me je dotekno?“ Jezus pa ercsé: „Dotekno sze me je nikák. Ár szem jasz szpoznao, ka je môcs vösła od méne.“ Vidôcsa ta 'zena, trepetôcs je szpádnola pred Nyega i vadlüvala je vszo isztino. On ji pa erkao: „Vüpaj sze, csí moja, Vera tvoja je tebê zvrácsila; idi vu míri!“ Gda je pa escse gúcsao, prisao je niki od Jajrusa, govorecsi: „mrla je 'ze csí tvoja, netrúdi Vucsitelá.“ Jezus pa szlisavsi eta, je odgôvoro nyemi: „Neboj sze, li veri, zdr'zi sze csí tvoja.“ Notri idôcsi vu hi'zo, nej je dopúszto notri idti nikomi, nego Petri, Jakubi, i Jánosi i ocsi te deklícske ino materi. Jôkali szo sze pa vszii plakali szo. Jezus je pa erkao: „Nejôcste sze; nej je mrla, nego szpí!“ I

I oszmejiali szo ga, ár szo znali, ka je mrla. On pa geto je vsze vō vrgao, príjao je nyé rokô i krícsao je govorécsi: „deklicska tebi velim, sztani gorri!“ I povrno sze je dūh nyé, i taki je gori sztánola.

12. Csüda Jezusova.

Edna velika vno'zina lüdi sze je vküp szprávilá okôli Jezusa, i szmilüvao sze je nad nyimi: ár szo bílí liki ovczé, stere nemajo pasztéra. I zácsao je je vsiti vnôga. Gda je dén 'ze szkoro odtekao, prístôpili szo k nyemi vucseníccke nyegovi, govorécsi: „Púsztó je to mészto, i 'ze je vōra vnôga, odpúsztí je, da idôcsi vu okôli bodôcse vesznicze i mészta, kúpijo szí krúha, ár ka bi jeli nemajo.“ Odgovorécsi pa Jezus, erkao nyim je: „dájte nyim ví jeszti.“ Právijo nyemi: „jeli idôcsi, kúpimo za dvêsztó szôdov krúha i dámo nyim jeszti?“ On nyim pa velí: „keliko lêbov maté? idte i poglednite.“ I gda bi szpoznali povedali szo: pét i dvej ribiczi.“ I zapovedao nyim je, ka bi vsze doli poszádili po rédi na zeléno trávo. I doli szo szeli po rédi po sztó

i po pétdeszét. I vzéo je ti pét lêbov krúha i dvej ribiczi, zglednovsi vu nebésza, blagoszlovo je je, i vlomo je te krúh, i dao ga je vucseníkom szvo-
jim, da bi ga lüdsztvi dáli, i tivi dvej ribiczi je tüdi vszêm razdêlo. I jeli szo vszi, ino szo sze naszi-
tili. Jezus je pa velo vucseníkom szvojem: „vküp poberte to drobtinye, stero je gori osztanolo, naj kaj neprêde.“ I nábrali szo dvanájszet kosárov pu-
ni. I bilo ji je, kí szo jeli, liki pétjezero mô'zov zvú-
na 'zén i otrók.

I Vucseníczke nyegovi szo sli vu ládjo, da bi plavali na drúgi sztran; On je pa nazâ osztano, i gori je so na goro szam molit, i bilo je v nocsis-
nyem vrêmeni. Ládja je pa 'ze na szrêdi morja bila, i premetávala sze je ed válov, ár nyim je vöter bio protiven. Ob strtoj sztrá'zi te nôcsi (v gojldno rano) je pa prisao k nyim Jezus, hodécsi po môrji. I vi-
dôcsi ga vucseniczke po môrji hodécsega, pre-
sztrasili szo sze govorécsi: „szküsnyáva je!“ i od sztrahá szo krícsali. Preczi nyim je pa gúcsao Je-
zus govorécsi: „Vúpajte sze, jasz szem; nebojte sze!“ Odgôvoro je pa Peter! „Goszpodne csi szí Ti, zapovej naj jasz k tebi idem po vodáj.“ On je pa erkao: „Poj!“ I vöidôcsi Peter z ládje, hodo je po vodáj idôcsi k Jezusi. Vidôcsi pa vöter mocsni, zbojao sze je, i zácsao sze je ftáplati. Krícsao je záto govorécsi: „Goszpodne, zdr'zi me!“ Preczi pa Jezus vö ftégnovsi rokô, ga je príjao i nyemi erkao: „maloverecz, zaka szí dvojío?“ — I idôcsa v ládjo, ftisao je vöter.

Z csúd Jezusovi bi escse vnoga meli naprêdávati, da bi presztor znásao. Lak je szlêpe, glúhe nême, plantave, i gobavcze zvrácso, vragé zmetávao, i v

kaks
Ster

13

ni i

nyí
bála
vu
ma
kaj
i z
gé
us,
da
ste
réo

kaksté nevoláj i medlovnosztaj bodôcsim zmogao.
Stera sze vu Nôvom Zákoní gori náidejo.

13. Ta velika grêsnicza i Kananeanszka 'zena.

Szlísajte zdâ dvej prigodi, od edne velike lübéz-
ni i od edne velike Vere.

Simon, eden Farizeus je proszo Jezusa, naj 'z
nyim jej. I ovo edna 'zena vu onom meszti, stera je
bila grêsnicza, gda bi zvêdla, ka je Jezus doli szeo
vu hi'zi Farizeusovoj, je prineszla eden alabastrom
mazala, i stojécsa pri nogáj Jezusovi odzajaj, i pla-
kajôcsa zacsne skropiti nogé nyegove z szkuzami,
i z vlászmi gláve szvoje je bríszala, i kûsüvala no-
gé nyegove, i mázala mazalom. Vidôcsi pa eto Farize-
us, kí ga je zvao, ercsé vu szebi govorécsi: „Ete,
da bi prorok bio, bi znao, sto i kaksá je eta 'zena,
stera sze ga dotícse, ár je grêsnicza.“ I odgovo-
récsi Jezus, ercsé nyemi: „Simon, mam ti nika po-

vedati.“ On pa velí: „Vucsitel povej.“ Velí Jezus: „Dvá du'zníka je méo níki poszodník: eden nyemi je du'zen bio pét sztô szôdov, te drůgi pa pétde-szét. Da szta pa nej mela nazâ dati, obôma je tá darůvao. Povej mi záto, steri ga bode med nyima bole lůbo?“ Odgovori Simon: „Stímam, ka ov, komi je vecs darůvao.“ Jezus velí: „prav szí szô-do.“ I obrné sze k toj 'zeni i ercsé Simoni: „Vi-dis eto 'zeno? Notri szem prisao vu tvojo hí'zo, vodô za nogé moje szí mi nej dao, eta je pa z szkuzami szkrôpíla nogé moje, i z vlászmi gláve szvoje je je bríszala. Kűs szí mi nej dao; eta pa kak szem notri prisao nej hênýala kűsűvati nogé moje. Z oliom glavo mojo szí mi nej namazao; eta je pa z drágim mazalom mázala nogé moje. Záto velim tebi, odpűszcseni szo nyé vnôgi grêhi, ka je vnogo lůbila; komi sze pa malo odpűsztí, malo lů-bi.“ Ercsé pa nyê: „Odpűszcseni szo ti grêhi; idi vu míri.“

Ta drůga prígoda.

Jezus je odísao na krajine Tyrusa i Sidona. Stéo sze je vu szamôsztí zdr'zavati, ali nej je mogao szkrivomá bidti. Edna Sirofenicsanka, stere csi je mela necsísztoga dűhá, kak je zacsűla, pridôcsa je szpádnola pred nogé nyegove, i proszila ga je, ka bi toga vrága vő vrgao 'z nyé cséri. Jezus pa ercsé nyê: „Niháj, naj sze prvle naszitijo otroczi, ár je nej dobro vzéti krűh deczé, i vrcsti scsenczom.“ Z tém je stéo nyô szkűsziti. Ona je pa odgovoríla: „tak, Goszpodne, ár i scsenczi pod sztolom jejjo z drobtinya otrôk.“ Teda erkao nyé Jezus: „o 'ze-na, velika je tvoja vera; bojdi ti kak scsés!“ I oz-drávila je csi nyé od tiszte vőre.

14. Szmrt Ivana Krsztitela.

Ivan je dokoncsao szvoje veliko delo, i pribli-
zavao sze je k konczovi 'zitka szvojega. Méo je pa
mantrnik grátati za volo isztine. Stero sze je etak
zgódilo.

Herodes Král je Herodiásójczó, brata szvojega
Filippa 'zeno, prôti právdi k szebi vzéo, ino je od
Ivana, koga drúgacs rad poszlúsao, szrcsno poká-
rani za toga grêha volo. Zátó ga je Herodes v te-
mniczo dao djáti. Szprevájôcsi pa Herodes szvojega
narodjenyá dén, plészala je csí Herodiásójczé, i do-
pádnola sze je Herodesi, kí ji je z priszegom obe-
csao dati, kakoli ga bode proszila. Ona pa naprej
navcsena od materé szvoje, erkla: „dáj mi eti vu
szkledi glavô Ivana Krsztitela.“ I razdrészelo sze
je Král, ali za volo priszége i vküp szedécsi je za-
povedao dati. I poszlao je ednoga, kí je vzéo gla-
vô Ivana v temniczi. I prinesena je gláva nyegova
vu szkledi, i dána je toj devojki, i neszla jo je ma-
teri svojoj. I pridôcsi vucseníczke nyegovi, vzéli
szo têlo nyegovo, i pokopali szo je, ino idôcsi naz-
vêsztili szo Jezusi.

15. Priszpodobnoszti Jezusove.

Jezus je vu priszpodobnosztaj ino prlílikaj szvoja
vcsenyá naprêdávao, naj ona poszlúsávczi le'zi ob-
dr'zijo, stera vucseníkom vszigdár obilnej vözlo'zo.
Nistera z ti znamenitêsi eszi prilo'zimo.

„Vô je sao szejács szejat szemen szvoje. I vu
szejanyi je nistero szpadnolo kre pôti, i zaklácseno

je, i fticze nebeszke szo je pozobale. I drůgo je szpadnolo na pecsino, i vő zidőcse je poszēhnolo, da je nej melo vlage. I drůgo je szpadnolo na szrēdo med trnye, i gda bi z trnyom vrēt gori raszlo, zadīsilo je je trnye. I drůgo je szpadnolo na dobro zemlo, i vő zidőcse je prineszlo száda sztō teliko. Eta gda bi povedao je gori szkricsao: „Kí má vűha na poszlūsanye, naj poszlůsa!“

Pítali szo ga pa vucsenícze nyegovi, govorēcsi, kaksa je tá príluka? On je pa erkao: „Szemen jē Rēcs Bo'za. Stero szemen je kre pōti szpadnolo, tō szo ti poszlūsávczi, potom prīde vrág i vzeme Rēcs od szrczá nyihovoga, naj neverjejo, ino sze nezvelicsajo. Stero je pa na pecsino; szo oni: kí, gda csűjejo, z radosztjom gori vzemejo Rēcs, i tej korenyá nemájo, kí do csasza verjejo, i vu vrēmeni szkūsávanya odsztōpijo. Stero je pa v trnye szpadnolo, tej szo, kí poszlůsajo, i od szkrblivoszti ino bogátsztva i nászladnoszti 'sítka időcsi, sze zadávľajo, i zrēloga száda neprinásajo. Stero je pa v dobro zemlo szpadnolo, tej szo: kí vu

szrczi
jo jo
Dr
podob
mi do
szpáli
kol m
la trá
kőkol
erkli
mena
On ny
ne.“
időcsi
naj ka
nyim
'zétve
berte
nyé;
Prisz
récsi
Odgo
men
To do
kol s
je eta
ta. 'Z
kőkol
csáva
szvoj
szpák
v péc
nye.

szrczi lèpom, dobrom, szlísavsi to Rêcs obdr'záva-
jo jo i szád prinásajo vu trplivoszti.“

Drúgo príliko je pred nyé djao erkôcsi: „Prisz-
podobno je králevsztvo nebeszko csloveki szejajôcse-
mi dobro szemen vu nyivo szvojo. Gda bi pa lüdjé
szpáli, prisao je nyegov nepriátel i poszêjao je kô-
kol med pseniczo, i odísao je. Gda je pa gori zrász-
la tráva, i szád je prineszla, teda sze je szkázao i
kôkol. Prisztôpivsi pa szlugi toga goszpodára szo
erkli nyemi: „Goszpodne, jeli szí nej dobroga sze-
mena szejao vu tvojo nyivo, odkud je pa kôkol?“
On nyim je pa erkao: „Nepriátel cslovek je tô vcsí-
ne.“ Ti szlugi szo pa erkli nyemi: „scsés zátó, da
idôcsi ga vö szplevémo?“ On je pa erkao: „Nej!
naj kak pobérajôcsi kôkol, nesztrgate vö navküp 'z
nyim i pseniczo. Nihájte naj vküp raszté obôje do
'zétve, i vu vrêmeni 'zétve povêm 'znyeczom: po-
berte prvo kôkol, i zvé'zte ga vu sznopje na 'zga-
nyé; pseniczo pa vküp szpravte vu moj skegen.“
Prisztôpili szo k nyemi vucseníczke nyegovi, govo-
récsi: „prelo'zi nam tô príliko od kôkola nyive.“
Odgovorécsi Jezus je erkao nyim: „Kí to dobro sze-
men szejja, je Szín Cslovecsi. Nyíva je pa ete szvét.
To dobro szemen szo pa ti szinovje Králevsztva; kô-
kol szo pa szinovje toga húdoga. Nepriátel pa, steri
je eta szejao, je vrág. 'Zétva je szkoncsanye Szvét-
ta. 'Znyeczí szo pa Angelje. Liki sze pa szpoberé te
kôkol i z ognym sze za'zgé: tak bode vu szkon-
csávanyi etoga szvétá. Posle szín cslovecsi Angele
szvoje i szpoberéjo z Králevsztva nyegovoga vsze
szpáke, i one, kí csiníjo neprávdenoszt. I vr'zejo je
v pécs ognýeno, tam bode jôkanye i zobno skrípa-
nye. Teda sze ti pravicsni szvétíli bodo, liki szun-

cze, vu Králevsztví Ocsé mojega. Steri ma vúha na poszlúsanye, naj poszlúsa!“

16. Drúge prílike Jezusa.

Drúgo príliko je dao pred nyé, govorécsi: „Priszpodobno je Králevsztvó nebeszko k Zrni horcsicnómi, stero je vzéo eden cslovek, i poszejiao je vu nyivo szvojo; stero je isztina náj ménse med vszém szeményem: gda pa gori zraszté, vékse je od kaksté zelenjá, i bode tak veliko drêvo, da pridôcse fticze nebeszke szí gnêzda naprávlajo na vej-kaj nyegóvi.“

Drúgo príliko je nyim gúcsao: „Priszpodobno je Králevsztvó nebeszko k Kvászi, steroga je vzéla 'zena, ino ga je zmêszila vu trí mericze mele, dokecs sze je czelô szkvászila.“

„Pá je priszpodobno Králevsztvó nebeszko k Kincsi szkritómi vu nyivi, steroga je eden cslovek naisao, ino ga je szkrió, i od radoszti nyega je odlísao, i vsze ka je méo, je ôdao, i kúpo szí je nyivo ono.“

„Pa je priszpodobno Králevsztvó nebeszko k Csloveki tr'zczi, iszkajôcsemi dober d'zünd'z. Steri gda je naisao eden drági d'zünd'z, odidôcs je ôdao vsza, ka je méo, i kúpo ga je.“

„Pá je priszpodobno Králevsztvó nebeszko k Vr'si vr'zenoj vu môrje, i ze-vszakoga ploda ribe vkúpszprávlajôcsoj. Stero, gda sze je napunila, vó poté gnovsi ríbicske na brêg, i szedécsi, ta dobra szo vó szpôbrali vu poszôdo, ta húda szo pa vó zmetali. Tak bode vu szkoncsávanyi etoga szvétá: vó bode sli Angelje, i odlôcsijo te húde na szrêdi med pra-

ha na vicsnimi, ino je vr'zejo vu pécs ognjeno. Tam bode jôkanye i zobno skrípanye.“

Drúgo príliko je nyim erkao:

„Priszpodobno je Králevsztvo nebeszko k csloveki goszpodári, kí je vö sao v gojdno rano najímat delavcze vu goricze szvoje. Pogôdo sze je pa z delavczmi na dén za eden 'zukavecz (15—18 kr.) i poszlao jo nyé vu goricze szvoje. I vöidôcsi okôli trétje vöre (v gojdno ob devetoj) vido je drúge sztojécse na pláczí manyüküvajôcse. I onim ercsé: „Idite i ví vu goricze moje, i ka bode pravicsno, dam vam.“ Oni szo pa odísli. Pá vöidôcsi okôli sészte i devéte (dvanájszete i trétje) vöre priszpodobnim tálom je vcsíno. Okôli edenájszete (péte) vöre pa vöidôcsi, naisao je drúge manyüküvajôcs szlojécse, i ercsé nyim: „Ka eti sztojíte czêli dén manyüküvajôcsi? Velijo nyemi: „záto, ka nász je niscse nej nája.“ Velí nyim: „idite i ví vu goricze moje, i ka bode pravicsno, vzemete.“ Gda bi pa vecsér grátao, velí goszpôd ti goricz vanczari szvojemi: „zovi te delavcze i dáj nyim nyíhov nájem, zacsni sze pa od szlêdnyega do prvoga.“ I pridôcsi oni, kí szo ob edenájszetoj vöri najéti bílí, vzéli szo vszáki po 'zukavczí. Pridôcsi pa ti prvi, stímali szo, ka vecs vzemejo, ali i oni szo vzéli vszáki po 'zukavczí. Gda bi pa vzéli, mrmrali szo prôti Goszpodári, govorécsi: „eti poszlêdnyi szo li edno vöro delali, i k nam szí je priglíhne vcsíno, kí szmo noszili czêloga dnéva bremen i vrocšíno.“ Odgovorécsi pa ercsé ednomi 'z nyí: „priátel necsiním ti kriviczo. Nej szí sze za eden 'zukavecz pogôdo z menom? Vzemi ka je tvoje, ino idi; jasz pa scsém etomi szlêdnyemi teli-ko dati, liki tebi. Ali nej je szlobodno meni csiniti, stero scsém z mojim? ali je tvoje okô húdo, ka szem

jasz dober? Tak bodo ti szlédnyi prêdnyi, i ti prêdnyi bodo szlédnyi. Ár doszta ji je pozváni, malo ji je pa odebráni!“

17. Priszpodobnoszti Jezusove.

Pribli'závali szo sze k Jezusi publikánuske i rálócsni grêsniczke, da bi ga poszlúsali. I mrmrali szo Farizeuske i pizácske, govorécsi: „Ete grêsnike k szebi prijímle i jej 'z nyimi. Ercsé pa nyim eto prílíko, govorécsi: „Sto je táksi cslovek z vász, kí má sztô ovécz, i csi edno z nyí zgübí, nenihá ti devétdeszét i devét vu püszsávi, i ide za tov zgüblenov, dokecs jo nenáide. I gda jo náide, gori jo de ne na plécsa szvoja radüvajôcsi sze, i pridôcsi vu hi'zo, vküp zezové priátele i szôszide, govorécsi nyim: „radűjte sze z menov, kâ szem naisao ovezo mojo to zgübleno!“ Velim vam, tak bode radoszt vu nébi nad ednim grêsnikom pokôro csinécsm bole, liki nad devétdeszét devét pravicsnimi, sterim je nej potrêbno pokôre.“

„Ali stera je tá 'zena, stera má deszét grosôv, csi zgübí eden gros, jeli nevu'zgé szvécsse i pomécse hi'zo, ino ga iscse szkrblivo, dokecs ga nenáide? I gda ga náide, vküp zezové priátelice i szôszide, govorécsa: „radűjte sze z menov, kâ szem naisla te gros steroga szem zgübíla!“ Tak velim vam, radoszt bode pred Angelmi Bo'zim nad ednim grêsnikom pokôro csinécsm.“ Erkao je pá: „Niki cslovek je méo dvá sziná, i ercsé te mlájsi szvojemi ocsi: ocsa dáj mi vö tál blága, ki sze mené dosztája. I razdêlo nyima je vsze 'zivlênye. I po nej vnôgi dnévi vküp szpravivsi vsza te mlájsi szin, je odísao vu daleko dér'zelo, i tam je zapra-

vo bl
potro
on je
'zo k
poszl
punit
szvin
csi e
má k
si, s
preg
nej v
ki e
je k
vido
szpa
pa n
i pre
tvoj
„pri
ta p

vo blágo szvoje 'zivôcsi obloszüno. Gda bi pa vsza potroso, grátao je mocsen glád po der'zéli onoj, i on je zácsao pomenkávati, ino idôcsi sze je pridrúzo k ednomi mesztancsari one der'zéli, steri ga je poszlao na pôle szvoje szvinyé pászt. I'zelo je napuniti trbúh szvoj z rogacsiczami, stere szo jele szvinyé, i niscse nyemi ji nej dao. Vu szébe pa idôcsi ercsé: „keliko nájimnikov ocsé mojega obilno má krúha, jasz pa od gláda pogíbam. Gorisztanovsi, sao bom k ocsi mojemi, i ercsém nyemi: „Ocsa pregrêso szem prôti nébi i pred tebom, i vecs szem nej vrêden, ka bi sze tvoj szin zvao; vcsíni me, liki ednoga nájimnikov tvoji!“ I gori sztánovsi sao je k ocsi szvojemi. Gda bi pa escse on dalecs bio, vido ga je ocsa nyegov, i szmilüvao sze je i bi'zécsi szpadno je na sinyek nyegov, kúsno ga je. Ercsé pa nyemi te szin: „Ocsa, pregrêso szem prôti nébi i pred tebom; i vecs szem nej vrêden, ka bi sze tvoj szin zvao.“ Ercsé pa te ocsa szlugom szvojim: „prineszte to prvo szüknyo i oblêcste nyemi jo, i dájta prsztan na rokô nyegovo, i csrêvle na nogé, i

prineszte to krmleno tele, i zare'zte je, i jedôcsi veszelmo sze! Ár je ete moj szin mrtev bio, i o'zivo je; i zgüblen je bio, i náiden je.“ I zácsali szo sze veszeliti.

18. Te bogátec i Lázár.

Pri toj prílíki je pripuvedávo Jezus naszledüvájôcso prígodo:

„Bio je niki bogat cslovek, kí sze je oblácsao vu skarlat i kment, i gosztío sze je vszáki dén szvetlo. Bio je pa niki szíromák z iménom Lázár, kí je vr'zeni bio k vrátam nyegovim pun mozolov, i 'zelo sze je naszititi z drobtinyom, stero je kapalo z szto-la toga bogácza; ali i pszi pridôcsi szo lízali mozo-le nyegove. Prigôdilo sze je pa, da bi mro te szíromák, i neseni je od Angelov vu krilo Ábrahámovo; mro je pa i bogátec i zakopan je. I vu péklígori prizdignovsi ocsi szvoje, bodôcsi vu mokaj, vido je Ábraháma ôzdalecs, i Lázara vu nárocsaj nyegovi. I on kricsécsi ercsé: „Ócsa, Ábrahám, szmi-

lúj s
ta s
man
nek
'zitk
sze
vsze
trdj
mor
jo.“
posl
— o
mes
Mós
csé
od
nye
szlú
ver

19.

Vu
li.
„P
po
Bo
me
ne
roc

szp
csi

csi ve- lűj sze mi, i posli Lázara, naj namocsi konec prsz-
o'zivo- ta szvojega vu vodô i raszladí jezík moj; ár sze
zo sze mantram vu etom plámni!“ Ercsé pa Ábrahám: „Szi-
nek, szpômeni sze, ka szi tí vzéo ta dobra tvoja v
'zítke tvojem, i Lázar priszpodobno ta hűda; zdâ
sze pa on obeszeljáva, tí sze pa mantrás. I vise
edűva- vszega toga med nami i vami je velika prepaszt po-
trdjena: da, kí scsėjo prêk idti od etecz k vam, ne-
morejo, niti od tisztecz k nam prêk pridti nemore-
jo.“ Erkao je pa: „proszim te tak Ocsa moj, naj ga
posles vu hi'zo ocsé mojega, — ár mam pét brátov
— da nyim poszvedocsi, naj i oni neprídejo vu eto
meszto te moke.“ Ercsé nyemi Ábrahám: „Májo
Môsesa i Proroke; naj poszlúsajo one.“ On pa er-
csé: „Nej tak, Ocsa Ábrahám, nego csi bode sto
od mrtvi sao k nyim, povrnéjo sze.“ Erkao je pa
nyemi Ábrahám: „Csi Môsesa i Proroke nebodo po-
szlúsali, niti, csi bi sto z mrtvi gorisztano, nebodo
vervali.“

19. Decza sze pozové, mô'zje sze szkűszijo.

csao Prineszli szo Jezusi otroke, ka bi sze ji dotekno
zvet- Vucsenícze szo pa kárali one, kí szo je tá prinása-
kí je li. Vidôcsi pa Jezus, prôti nyemi je bilô, i ercsé nyim:
zelo „Pűszтите otroke k meni prihájati i nepre-
szto- povedávajte nyim, ár je táksi Králevszstvo
ozo- Bo'ze. Zaisztino velim vam: kikoli nevze-
szi- me Králevszstvo Bo'ze, liki dête, nikako
mo- nebode v nyé notri sao.“ I vzéo je je na ná-
ékli rocsa, polo'zo je roké na nyé i blagoszlovo je je.

vi- Preczi za tém prib'zí eden mladénecz, i na kôlina
nye- szpadnovsi szvoja pred Jezusom, pítáo ga je: „Vu-
mi- csitel dober, ka mam csiniti, naj 'zítek vek i vecs-

ni ōrokűjem?“ Jezus nyemi je pa erkao: „Ka me pravis dobroga? Niscse je nej dober, nego li eden, Bôg. Deszétero Bo'zo Zapoved jeli znás!“ On pa odgovorécsi, ercsé nyemi: „Vucsitel eta szem vsza zdr'zao od mladoszti moje, ka mi escse falí? — Jezus sze pa na nyega zglednovsi, polűbo ga je, i ercsé nyemi: „Edno ti falí. Idi, kakoli más, odáj, i dáj szíromákóm, i méo bos kincs vu nébi, i potom hodi, naszledűj mené, vzévsi kríz na szébe.“ On pa razdrészeljeni nad tov recsjov, je odísao 'zaloszen; ár je méo doszta ládanya. I okôli gledôcsi Jezus ercsé vucseníkom szvojim: „Kak 'zmetno ido notri vu Králevszto Bo'ze, ki doszta pênež májo.“

I dônok je nej dugo trpelo, ka szo naisli ednoga táksega bogácza. Kakti Jezus obszlêdnyim notri v Jerusálem idôcs, je sao szkoz po Jerichi I ovo eden mŏ'z, po iméni zváni Zakeus, kí je bio vládnik publikánusov, i té je bio bogat. Té je iszkao modus viditi Jezusa, i nej je mogao od lűdsztva, ár je viszikoszti mále bio. I napré bi'zécsi pred nyega, gori je sao na malino, da bi ga vido, ár je po tom mo-

gao
gori
„Za
vu t
szer
dili
mi
ercs
Gos
kom
csé
vesi
sao

20.

csi
vek
vde
czá
je,
mo
Jez
od

ch
kli
ga
on
sz
cs
sa

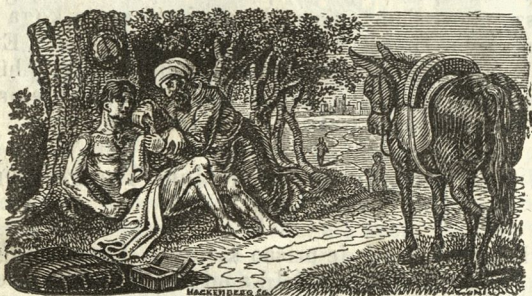
gao mímó idti. I kak je prisao Jezus na ono meszto, gori sze zglednovsi, vido ga je, i ercsé nyemi: „Zakeus! setűj doli idti, ár je dnesz potrěbno meni vu tvojoj hi'zi osztánoti.“ I setűvao je doli idti, i k szebi ga je prijao z radosztjom. I kí szo ga vidili, vszi szo mrmrali govorěcsi, ka je k grěsnomi mō'zi sao notri pocsívat. Sztojěcsi pa Zakeus ercsé Goszpodni: „Ovo, polovicze poistva mojega, Goszpodne, dam sziromákom, i csi szem koga v kom vkano, nazáj nyemi dam stirikrát teliko.“ Er-csé pa nyemi Jezus: „Dnesz je zvelicsanye, etoj hízi vcsinyeno, geto je i on szin Ábrahámov. Ár je prisao Szin cslovecsi iszkat i zdr'závat to zgübleno.“

20. Te milosztiven Samaritánus i neszmleni szluga.

Niki právdeník je prisao k Jezusi, i szküsávajócsi ga je pítao: „Vucsitel ka mi je csiniti, naj 'zítek vek i vecsni órokűjem?“ Jezus ga je opóto na právdo: „Lúbí Goszpodna Bogá tvojega z czêloga szrczá tvojega, i z czêle dűse tvoje, i czêle mōcsi tvoje, i z czêle pámeti; i blíznyega tvojega, liki szamoga szebé.“ On je pa stéo szebé szpravicsati ercsé Jezusi: „a sto je moj blíznyi?“ Jezus je pa meszto odgovora pripavedávao eto prígodo:

„Eden cslovek je doli sao od Jerusálema v Jericho, i szpadno je med razbojnikе; kí szo ga i szlekli i oranili i odísli szo i niháli szo ga na polmrtvoga. Prigódilo sze je pa, da bi eden Pop doli sao po onoj pōti: i gda bi ga vido, ogno sze ga je. Priszpodobno pa i Levíta bodōcsi pri tom meszti, idōcsi i vidōcsi ga, ogno sze ga je. Naszlědnye je prisao eden Samaritánus, od koga bi sze te 'zidovszki

mô'z náj menye pomôcsi trôstao. Ali té ga vidôcsi, sze je szmilüvao nad nyim i prisztôpivsi je zvézao rane nyegove, geto je oli i vîno v nyé vlejao, i djao ga je na szvoje lasztivno 'zivincse, pelao ga je vu ostarijo i szkrb jo méo na nyega. I v gojčno dale pôtniküvajôcsi, vö vr'ze dvá 'zukavcza (liki pol rani-

ska), dao nyidva je ostariási, i erkao nyemi je: „mej szkrb na nyega, i csi ka vecs potrosis, jasz gda nazáj pridem, nazáj ti dam.“ — „Sto sze eti trej vídi tebi bl'zesnyi bidti toga szpádnienoga med razboj-nike?“ — Odgôvoro je te právdeník: „Kí je milosz-cso 'z nyim vcsíno.“ Erkao nyemi je Jezus: „Idi i tí priszpodobno csíni!“

Ali kak bode z timi neszmlenimi?“ Od toga nász povcsi Jezus vu ednoj priszpodobnoszti:

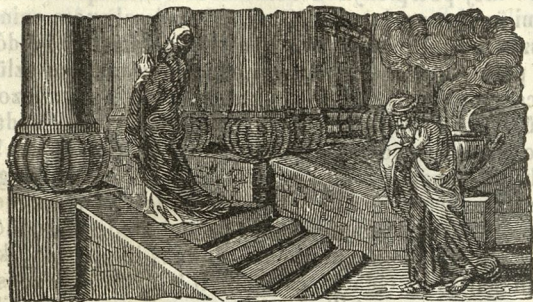
„Priszpodobno je Králevszstvo nebeszko k cslo-veki králi, steri je stéo racsun csiniti z szlugami szvojimi. Gda bi pa zácsao on racsun csiniti, prine-sen je nyemi eden du'zník, kí je du'zen bio deszét jezér talentomov (petnájszet do dvajszeti millionov

raniski). Gda pa nebi méo z kém plácsati, zapovedao je Goszpôd nyegov odati nyega, i 'zeno i deczo, i vsza ka je méo ino plácsati. Doli szpadnovsi záto te szluga, molo sze je nyemi, govorécsi: „Goszpodne! mej potrplênýe z menom i vsza ti plácsam.“ Szmilüvao sze je pa te Goszpôd nad szlugom onim, pûszto ga je, i vesz dug nyemi je odpûszto. Vöidôcsi pa szluga on, naisao je ednoga z shebom szlû'zécsega, kí nyemi je du'zen bio sztô 'zukavczov (blûzi pét dvajszeti raniski), i zgrabivsi ga, zadávlao ga je, erkôcsi: „plácsaj mi, ka szí du'zen!“ Doli pa szpadnovsi te 'z nyim szlû'zécshi pred nogé nyegove, proszo ga je erkôcsi, mej potrplênýe z menom, i vsza ti plácsam. On je pa nej steo, nego idôcsi ga je vu temniczo vrgao, dokecs bi plácsao, ka je du'zen bio. Gda bi pa vídili ti 'z nyim szlû'zécshi, stera szo sze zgôdila, jáko szo sze razdrészelili, ino idôcsi szo oznanili goszpôdi szvojeni vsza, stera szo sze zgôdila. Teda ga je prizvao goszpôd nyegov i ercsé nyemi: „hûdi szluga, vesz on dúg szem ti odpûszto, da szí me proszo: nej sze je trebelo i tebi szmilüvati nad z tebom vrét szlû'zécshim tivárisom tvojim, liki szem sze i jasz nad tebom szmilüvao?“ I razszrdo sze je goszpôd nyegov, dao ga je hohárom, dokecs bi plácsao vsze, ka je du'zen bio.“ — „Tak i Ocsa moj nebeszki vcsiní vam, csi neodpûszтите vszáki brati szvojemi z szrczá szvojega presztopenýá nyegova!“

21. Od poníznoszti.

Jezus je erkao nikim, kí szo stímali vu shebi, ka szo pravicsni i te drûge-szo za niko meli, eto priliko: „Dvá csloveka szta gori sla vu Czerkev Bogá

molit, eden Farizeus i te drůgi publikánus. Farizeus sztojécsi je pri szebi etak molo: „Bôg hválo ti dávam, ka szem nej, liki drůgi lűdjé, zgrablívci, ne-

pravicsni, prázniczke, ali kak i ete publikánus. Posztim sze dvakrat vu tjédni, i deszetino dam ze-vsze-ga, ka ládam.“ I publikánus ôzdalecs sztojécsi, je nej stéo mi ôcsi vu nebésza prizdignoti, nego sze je bio vu prszi szvoje, govorécsi: „Bôg! ftisaj sze meni grêsni!“ Velim vam, doli je sao ete szpravicsani vu hi'zo szvojo bole, liki ov. Ár vszáki, kí sze zviszi, ponízi sze; kí sze pa ponízi, zviszi sze.“

Vu drůgom hípi szo prisztôpili vucseníczke k Jezusi ezkôcsi: „Sto je te náj véksi vu Králevsztvi nebeszkom?“ I prizvavsi Jezus edno dête, posztavo je je neszrêdi med nyimi, ino je erkao: „Zaisztino velim vam, csi sze neobrnéte i bodete, liki decza, z nikaksim tálom neprídete vu Králevsztvo nebeszko. Sterikoli sze záto ponízi, liki eto dête, té náj véksi bode vu Králevsztvi nebeszkom; i sterikoli gori vzeme tákse dête vu Iméni mojem, mené vze-

me gori. Vidíte, da nezavr'zete ni ednoga z eti máli! Ár velim vam, kâ Angelje nyíhovi vu nebészaj vszigdár glédajo obráz Ocsé mojega, kí je vu nebészaj.“

Pá drúgoga hípa je bio Jezus v Jerusálemi v Czérkvi, i erkao je vu vcsenyej szvojem: „Varte sze od píszacsov, kí scséjo vu dúgi szüknyaj hodi i poklányanye meti na placzáj, i prêdnye sztolcze vu szpráviscsaj, i prêdnye szedênne pri goszczenyej.“ Etak vucsécsi szí je széo pred Czérkevno Ladiczo, da bi vido, kakda bi lüdsztvo metalo pêneze vu to Ladiczo. I vnôgi bogati szo vrgli notri doszta. Prisla tüdi edna szirôta vdovicza, stera je vrgla dvá pêneza. I prizvajôcsi vucseníke szvoje, ercsényim: „Zaisztino velim vam, ka je eta szirôta vdovicza od vszej, kí szo metalí, vecs vrgla vu ladiczo. Ár szo vszi z obilnoszti szvoje metalí, eta pa szvójega szíromastva vsza, ka je mêla, notri vrgla, czêlo 'zivlênne szvoje.“

22. Jezusa preobrázanye.

Jezus je nika prvle pred szvojim szlêdnyim v Jerusálem idênem, k szebi vzéo trí szvoje vucseníke, Petra, Jakuba i Jánosa, i gori je je pelao na edno vizsiko gorô zôszeb. I premêno sze je pred nyimi, szvêto sze je obráz nyegov, liki szuncze, gvant pa nyegov sze blíszkao i béli grátao jáko, liki sznêg; kaksega fárbar na zemli nemre obêliti. I szkázala szta sze nyemi Môses i Eliás vu díki, gucsécsa z Jezusom od szmríti nyegove, stero je méo sztrpeti v Jerusálemi. Na Petra pa i kí szo 'z nyim bilí je veliki szen szpadno. Predramivsi sze pa, vidili szo díko nyegovo, i tiva dvá mô'za 'z nyim sztojécsiva.

Teda velí Peter Jezusi: „Goszpodne! dobro je nam eti bidti: Napravmo trí satore, Tebi ednoga, Môsesi ednoga, i ednoga Eliási.“ Ár je nêznao, ka bi gúcsao, ár szo bili presztraseñi. Gda je pa escse gúcsao, eden szvetli oblák je nyé obszenczao. I prisao je glász z obláka, govorécsi: „Ete je moj lübléni Szin, v sterom sze mi je dobro dopadnolo, nyega poszlúsajte!“ I kak sze je té glász zgôdo, náiden je Jezus szam. Vucseníczke pa szpadnovsi na obráz, zbojali szo sze jáko. I prisztôpivsi Jezus, dotekno sze ji je, ino je erkao: „Sztante gori, i nebojte sze!“ — I dolíidôcsi z gore, prepovedao nyim je Jezus, erkôcsi: „Nikomi nepovejte to vidênye, dokecs Szin cslovecsi od mrtvi gori nesztáne.“

23. Jezus tríkrát príde v Bethánio.

Edno vôro hoda od Jerusálema, z ovkraj Oliveczke gore je bila Bethánia, eden váras, v sterom je 'zivo te pobo'zen Lázar z dvôma szvojima szesztra-

ma Márthov i Máriov, steri szo od Jezusa jáko lübeni, i Nyega csesztô na sztan goriprijali. Prigôdilo sze je ka je ednôk k nyim prisao, i vszi dományi szo jáko radi bilí, vszáki vszvojo dôb. Mária szí je szêla pri nogáj Jezusovi, i poszlúsala je Rêcs nyegovo; Martha je pa pascsliva bíla okôli vnogoga szlû'zenyá. Posztanovsa pa ercsé: „Goszpodne! nemáras, ka me je szesztra moja szamo nihála szlû'zít? Povej jî zátó, naj mi pomága.“ Odgovorécsi pa ercsé nyê Jezus: „Mártha, Mártha szkrbís sze i pascsis sze okôli vnôga; Edno je pa potrêbno. Mária szí je odebrála te dober tál, steri sze nevzeme od nyê.“

Jezus je pri szvojem szlêdnyem tá idênýi v Jerusálem na pôti ete glászi vzéo z Bethánie: „Goszpodne, ovo steroga lûbis, je jáko nemocsen.“ Szlísavsi pa Jezus ercsé: „Eta nemocsnoszt je nej k szmrí, nego na Bo'zo díko, naj sze dícsi Szín Bo'zi po nyem.“ Jezus je potom escse osztano tam, vu sterom meszti je bio, dvá dní, i teda ercsé vucseníkom szvojim: „hodmo pá vu Judeo!“ Velijo nyemi vucseníccke: „zdâ szo te iszkali kamenüvati 'Zidovje, i pá ides tá?“ — Odgôvoro je Jezus: „Csi sto vu dnévi hodi, nepotekne sze.“ Potom nyim velí: „Lázar nas priátel je zászpaó; ali idem naj ga obüdim.“ Erkli szo nyemi vucseníccke: „Goszpodne csi je zászpaó, ozdrávi.“ Erkao je pa tô Jezus od szmrí nyegove, oni szo pa stímali ka od szpanyá szna právi. Teda nyim zátó ercsé Jezus ocsiveszno: „Lázar je mro; ali hodmo k nyemi.“ I sli szo tá. Kak je pa Mártha zacsúla, ka Jezus ide, pred Nyega je bê'zala i erkla Nyemi: „Goszpodne, da bi eti bio, brat moj nebi mro.“ Velí nyê Jezus: „Gorisztáne brat tvoj.“ — Velí nyemi Mártha: „znam, ka gorisztáne, vu gorisztányej na szlêdnyi dén.“ Ercsé

nyê Jezus: „Jasz szem gorisztanenyé i 'zítek. Ki verje vu meni, i csi merjé, 'zívo bode, i vszáki, ki 'zivé, i verje vu meni, nemerjé na veke. Verjes tó?“ Velí nyemi: „Kapa Goszpodne, jasz verjem, ka szí ti Krisztus ov Szin Bo'zi na Szvét pridôcsi.“ Na tó je zvála Mário szesztro szvojo, z sterov szo bilí vnôgi 'Zidovje, trôstajôcsi nyô. Mári je prisla hitro, i 'Zidovje, kí szo stímali, ka ide k grobi Lázara, naj sze tam jôcse, szo jo naszledüvali. Mária je szpádnola pred nogé Jezusove, govorécsa: „Goszpodne, da bi ti eti bio, nebi mro brat moj.“ Jezus záto, kak jo je vido plakajôcso i 'z nyôv pridôcse 'Zidove plakajôcse, zaskripno je vu Dúhi i zburkao sze je, ino sze je zaszkuzo. Pravili szo záto 'Zidovje: „Ovo, kakda ga je lúbo!“ Erkao je Jezus: „gde szte ga polo'zili?“ Velí nyemi: „Goszpodne, hodi i pogledni.“ Miszlili szo, ka szamo grob scsé viditi, ár pomôcs szo 'ze stímali készno bidti. Bila je pa lüknya, i kamen je bio na nyô djáni. Ercsé Jezus: „Vzemte te kamen.“ Velí nyemi Mártha: „Goszpodne, 'ze dísi, ár je 'ze strtoga dnéva. Velí ji Jezus: „Nej szem

ti pr
Vkr
ocsí
no:
ali
verj
veli
pris
lom
Vel

mô
tim
gde
mor
oni
fün
gé
ve,
zV
bo
sz
da
i m
no
ve
sz
ti;
la
po
pr
or

ti pravo, ka csi bos vervalá, vídila bos díko Bo'zo?“
 Vkraj szo vzéli te kamen. Jezus je pa gori zdigno
 ocsí i erkao: Ocsa hválo ti dájem, ka szí me poszlú-
 no:— jasz szem pa znao, ka me vszigdár poszlúnes;—
 ali za volo lüdsztva okôli sztojécsega velim, naj
 verjejo, ka szí me Tí poszlao.“ I eta govorécsi je z
 velikim glászom krícsao: „Lázár hodi vö!“ I vö je
 prisao te mrtvi zvézane roké i nogé majôcsi z povia-
 lom, i obráz nyegov je z briszacsov obdáni bio.
 Veli nyim Jezus: „Odvé'zte ga, i püszтите ga, naide.“

Po tom sze je zdr'závao Jezus níki csasz vu sza-
 môszti, vu Efrem vársi blúzi pri püszcsávi. Z sesz-
 tími dnêvi pa pred Vüzmom je pá v Bethánio prisao,
 gde szo Nyemi napravili vecsérjo, vu hizi níkoga Si-
 mona, i Mártha je szlú'zila, Lázár je pa eden bio z
 oni, kí szo vküp doli szeli. Vzela je pa Mária eden
 fúnt z právoga nárdusa dráge masztí, i mázala je no-
 gé Jezusove, bríszala je z vlászmi szojimi nogé nyego-
 ve, hi'za je pa napunyena z disênyem te masztí. Veli záto
 z Vucseníkov nyegovi eden, Judás Iskariotes, kí gaje
 bodôcsi bio odati: „Zaka je tô mazalo nej odáno za trí
 sztô szôdov idáno sziromákóm?“—Erkao je pa tô nej,
 da bi szkrb méo na sziromáke, nego, ka je tát bio,
 i mosnyô je méo, i ona, stera szo notri metali je on
 noszo. — Erkao je Jezus: „Niháj jo. Dobro delo je
 vcsíníla z menom. Ár sziromáke bodte vszigdár z
 szebom meli, i gda scséte morete nyim dobro csini-
 tí; mené pa nebodete vszigdár meli. Ona, ka je mê-
 la je vcsíníla, naprê je prisla mazat moje têlo na
 pokápanye. Zaisztino velim vam, gdekoli sze bode
 predgao ete Evangelíom vu czêlom Szvétí, i ka je
 ona vcsíníla, gúcsalo sze bode na nyé szpomínanye.“

24. Jezusa táid ênye v Jerusálem.

Te drúgi dén je sao Jezus z Bethánie v Jerusálem. I pridôcsi v Bethfágo k Oliveczkoj gori, je posz-lao dvá vucseníka, goverécsi nyima: „Idita vu eto vész, stera je pred vama, i preczináideta edno oszel-niczó privézano i 'zrbé 'z nyôv; odvé'zta jo, i pri-pelajta jo meni. I csi bode vama sto ka pravo, po-vejta: „Goszpôd nyé potrebûje, i preczi je odpûsz-ti“ Tô je pa vsze vcsinyeno, da bi sze szpunila Rêcs po proroki povêdana: „Povejte cséri Sionszkoj: Ovo Král tvoj ide tebi pokoren i szedécsi na oszel-niczi, i 'zrbéti pod járem navajene oszelnicze“ Idô-csa tiva vucseníka, vcsíníla szta, kak je nyima za-povedao Jezus, pripelala szta to oszelniczo i 'zrbé i djalá szta na nyidva gvant szvoj i gori szta ga poszá-dila na nyega. To drúgo lúdsztvo je pa presztéralo gvant szvoj na pôt; níki szo pa szekali vejje z drev-ja i na pôt metali. To lúdsztvo pa napréidôcse i nasz-ledüvájôcse je krícsalo govorécse: „Hosánna Színi Dávidovomi! Blagoszlovleni, kí je prisao vu Iméni Goszpodnovom! Hosánna na viszíni!“

I kak sze je priblí'zao Jezus k Jerusálemi, vi-dôcsi to meszto, jókao je nad nyim, govorécsi: „Da bi tí poznalo, i escse vu etom tvojem dnévi, stera szlísijo k míri tvojemi! zdâ je pa szkrito od ôcsi tvoji. Ár prídejo dnévi na tébe, i okôli tébe vr'zejo nepriátelje tvoji szpicze, i obszédejo te, i vküp te sztísznejo na vsze kraje; i z zemlov te zglíhajo, i színí tvoje vu tebi, i nenihájo vu tebi kamen na kam-ni, ka szí nej szpoznalo vrêmen priglédanya tvoje-ga!“— I notri idôcsi vu Czerkev, zácsao je vö me-tati te odávájôcse vu nyê i küpüvájôcse i sztole pêne-z minyávczov je szpremetao i sztolcze golôb odáv-

szov. I ercsé nyim: „Piszano je: Hi'za moja sze
Hi'za molitvena bode zvala“ „ví szte jo pa na-
pravili na razbojnikov jamo.“ Szlísavsi pa poglav-
niczke popôvuszki i piszácske deczo kricsécso vu
Czérkvi: „Hosánna Színi Dávidovomi!“ razcsémeri-
li szo sze i erkli szo Nyemi: „csújes, ka eti právi-
jo?“ Jezus nyim je pa erkao: „kakpa! jeli szte nig-
dár nej csteli: z vüszť ti málicski i czeczajôcsi szi szi
hválo szpravo! —?“ I nihávsi je, vö je sao z meszta
v Bethánio, i tam je osztano. — Rano (v Pondêlek)
panazâ idôcsi vu meszto, je ogládo. I vidôcsi edno
figovo drêvo kre pôti, majôcse lísťje. I pridôcsi k
nyemi, nika je nej naisao, nego li lísťje, ár jenej
bilo escse vrêmen fig. I Jezus ercsé nyemi: „Nig-
dár vecs z tébe na veke niscse száda ne jej! I preczi
je poszênolo ono figovo drêvo do korenyá.— Eto
figovo drêvo je kêp lüdsztva 'zidovszkoga, stero je
túdi nêstelo száda prinásati.

25. Od gorícž delavecz i králevszkoga gosztüvanya.

V tom isztom dnévi je gúcsao Jezus v Jerusálemi
naszledüvájôcse prílike: „Bio je eden goszpodár

cslovek, kí je poszádo goricze, i okôli zagrádo z plotom, i szkopao je v nyípresó, i poczimprao je türeni vö je je dao delavczom i odísao je inam. Gda bi sze pa pribli'závalo vrêmen brátve száda, poszlao je szluge szvoje k tim delavczom, da bi vzéli szád nyí. I delavczi prijavsi szluge nyegove, nisteroga szo zbili, nisteroga szo pa bujli, nisteroga szo pa szkamenüvali. Pá je poszlao drúge szluge vecs od ti prvi, i vcsínili szo nyim rávno tak. Ob szlêdnyim pa posle k nyim sziná szvojega, govorécsi: „zasztôpijo sze sziná mojega.“ Ti delavczi pa, gda bi vidili sziná, erkli szo med szebom: „ete je te ôrocsník, pojte, bujmo ga, i ládajmo nyegovo ôrocsíno.“ I vzéli szo ga, i vö szo ga vrgli z vinograda i bujli szo ga. Zátó, gda príde Goszpód toga vinográda, ka bode csínó delavczom onim?“ Erkli szo nyemi: „te hûde hûdô pogübí, i goricze vö dá drúgim delavczom, steri nyemi notri dájo szád vu szvojem vrêmeni.“ Velí nyim Jezus: „Zátó velim vam: „vkraj sze vzeme od vász Králevsztvo Bo'ze, i dá sze poganom prinásajôcsim szád nyegov.“

Erkao nyim je pá drúgo príliko, govorécsi: „Priszpodobno je Králevsztvo nebeszko k csloveki Králi, kí je napravo gosztüvanye Színi szvojemi, i poszlao szluge szvoje zvát te pozváne na gosztüvanye; i nej szo steli pridti. Pá posle drúge szluge erkôcsi: „povejte tim pozvánim: ovo, obed moj szem pripravo, moji günczi i tücsne sztvári szo bujte, i vsza szo gotova; pojte na gosztüvanye.“ Oni szo pa nêmarali za nyé, i odísli szo, kí na szvojo nyivo, kí pa na szvoje preküpcsüvanye. Ti drúgi szo pa zgrabili szluge nyegove, ospotali szo je, ino szo je bujli. Gda bi pa csüo te Král, razszrdo sze je, i

poszlao je vojszko szvojo, i pogúbo je lüdomorcze one, i meszto nyihovo je zé'zgao. Teda veli szlugom szvojim: „gosztüvanye je isztina, gotovo, ali ti pozváni szo ga nëvrédni. Idte zátó na kri'zopotje, i kékoli náidete, zovte je na gosztüvanye.“ I vöidôesi szlugi oni na potí, vküp szo szpravili vsze, sterekoli szo naisli, i dobre i lagove. I napunilo sze je gosztüvanye z timi szedécsimi. Notri pa idôesi Král glédat te szedécse, vido je tam ednoga csloveka, kí je nëbio oblecseni z gvantom gosztüvanya, i veli nyemi: „priátel, kakda szí eszi notri prisao, nema-jôcsi gvanta szvadbenoga?“ On je pa zanêmo. Teda ercsé te Král: „Vr'zte ga vu vünêsnýo kmiczo, tam bode jôkanye i zobno skrípanye. Ár jì je doszta pozváni, ali malo jì je odebráni.“

Drúgoga hípa prôti nepobo'znoszti pizsácsov i Farizeusov guesécsi Jezus je z etimi recsmí dokoncsao: „Jerusálem! Jerusálem! kí vmárjas proroke, i kamenűjes one, steri sze k tebi posílajo, kelikokrát szem stéo vküp szpraviti otroke tvoje, liki kôks vküp szprávla pisesancze szvoje pod perôti, i nej szte steli! Ovo, nihá sze vam, hi'za vasa püsztá: ár velim vam: nebodete me vidili od eteczmao, dokecs nebodete pravili: „Blagoszlovleni te idôcsi vu Goszpodnovom Iméni!“

26. Jezusa recsí od szlédnyi dugovány.

I vöidôcsi Jezus z Czérkvi, prisztôpili szo k Nye-mi vucseníczke nyegovi, i kázali szo nyemi te zidine Czérkvi, kaszo z lêpim kaményem i z dármi osznâ'zene. Jezus nyim je pa erkao: „Nevídite vsza eta? Zaisztino velim vam, z nikaksim tálom sze nenihá kament na kamni, steri sze porúso nebi. Gda bodte pa vi-

dili, ka je Jerusálem okôli obvzêti od vojszké, teda znájte, ka sze je priblí'zalo opűszcsávanye nyegovo. Teda kí szo vu Judei naj be'zijo na goré; i kí szo na szrêdi vu nyem, naj vöido; i kí szo vu dr'zélaj naj notri neido v nyega. Ár szo tô dnévi zadomeszcsávanya, naj sze szpunijo vsza, stera szo píszana. Jaj pa tim noszécsam i nadájajôcsam vu tiszti dnévi. Ár bode sztiskávanye veliko na zemli i szrditoszt nad lűdsztvom etim. I szpádnejo od osztricza mecsa, i v robsztvo bodo pelani med vsze pogane, i Jerusálem bode klácseni od poganov, dokecs sze neszpunijo vrêmena poganov.“

I szedécsi Jezus na gori Oliveczkoj pítali szo ga zôszeb Peter i Jakub, i János i András: „Povej nam stero bode znamênye tvojega prísesztjá i szkoncsanya etoga Szvêta?“ Ercsé nyim Jezus: „Doszta ji príde vu mojem iméni, govorécsi: jasz szem Krisztus, i vnôge zapelajo. Bodete csűli boje, i bojov glászi. Sztáne národ prôti národi, i králevsztvo prôti králevsztvu i bode glád i pomor i zemlé gíbanye po vnôgi mészta. Teda dájo vász na moko, i vmoríjo vász. I predgani bode ete Evangeliom Králevsztvu Bo'zega po vszem Szvêti, na szvedosztvo vszemi národi; i teda príde konec. I bode teda velika moka, kaksa je nejbíla od zacsétka Szvêta, notri do toga mao, niti je nebode. Teda, csi sto vam bode pravo: „Ovo eti je Krisztus, ali eti,“ ne verte. Ár liki blísk szhája od szuncsenoga zhoda, i szká'ze sze notri do záhoda: tak bode i prísesztjé Színá cslovecsega. Ár, gde bode mrlina, tá bodo sze szprávlali i orli.—Preczi pa po mokaj oni dnévov potemnej szuncze, i mészecz nedá szvetloszti szvoje, izvêzde bodo kapale z nebész, imôcsi nebeszke sze gíbale bodo. I teda sze szká'ze znamênye Színá cslovecsega na Nébi. I teda sze bodo

plakali vszi národi zemle, i vidili bodo Sziná cslovecsega pridôcsega na obláki nebeszkom z mocsjôv i díkov velikov. I posle Angele szvoje z trombônte glászom velikim, i vküp szprávijo te odebráne nyegove od stiri vetrov, od edni krajôv nebész, notri do drúgi nyí krajov.—Od oni dnévov pa i vöre niscse nezna, niti Angelje nebeszki, nego Ocsa moj szam. Verôszttújte záto, da neznate, stero vöro vas Goszpôd príde.“

27. Recsí Jezusa od szlêdnyi dugovány.

Teda priszpodobno bode Králevszstvo nebeszko k deszét deviczam, stere szo vzelé lampase szvoje i vö szo sle prôti 'zenini. Pét ji je pa 'z nyí bilo cse-dni, pét pa nôri. Te nôre szo vzelé lampase z'sze-bom, ali nej szo vzelé olia. Te csedne szo pa vze-lé oli v poszôdáj szvoji z lampasmi szvojimi. Gda bi sze pa müdio 'zenin, zadrêmale szo vsze, ino szo zász-pale. Opôlnôcsi je pa krícsanye posztanolo: „ovo 'zenin ide, idte vö pred nyega!“ Teda szo gori-sztanole vsze one devojke, i osznâ'zile szo lampase

szvoje. Te nôre szo pa tim csednim erkle: „dájte nam z olia vasega, ár lampasje nasi vgasújejo!“ Odgôvorile szo pa te csedne, govorécse; „nej tak, naj kak zadoszta nebode nam i vam, nego idite bole k odávczom i kúpte szí ga,“ Gda bi pa one odísle kúpúvat, prisao je te 'zenin, i te gotove szo notri sle 'z nyim na gosztúvanye, i zaprte szo dveri. Potom szo pa prisle i te drúge devicze erkôcse: Goszpodne, Goszpodne, odpri nam!“ On pa odgovorécsi ercsé: „zaisztino velim vam, neznam vász.“— Verôsztújte záto, da neznate dnéva niti vöre, vu sterójszin cslovecsi príde.— Ár liki cslovek na pôtidôcsi, je zézvaoszvoje szluge, i tá nyim je dao blágo szvoje. Tomi ednomi je dao pét talentomov, tomi drúgomi dvá, tomi trétjemi pa ednoga, vszáksemi pôleg szvoje premôcsi, i odísao je preczi. Idôcsi pa, ki je pét talentomov vzéo, pritr'zo je 'z nyimi drúgi pét talentomov. Z priszpodobnim tálom, i kí je dvá vzéo, je dôbo dvá drúgiva. Kí je pa toga ednoga vzéo, idôcsi, zakopao ga je v zemlo i szkrió je pêneze goszpôda szvojega. Po vnôgom vrêmení je pa prisao te goszpôd oni szlugov, i csiní 'z nyimi racsun. Inaprê sztôpi te prvi, govorécsi: „Goszpodne, pét talentomov szí mi dao, ovo drúgi pét talentomov szem dôbo 'z nyimi.“ Ercsé pa nyemi goszpôd nyegov: „dobro je, szluga dober i veren, nad malim szí bio veren, nad vnôgim te posztávím: idi notri vu radoszt goszpôda tvojega!“ Prisao je i te drúgi z szvojima dvôma vdoblenima talentomoma: i tomi je goszpôd priszpodobno erkao. Na szlêdnye príde i te trétji, ino ercsé: „Goszpodne, znao szem, ka szí ti trdi cslovek; 'zenyas, gde szí nej szejao, i szprávlas, gde szí nej raszipávao. I bojécsi, szem sao i szkrió talentom tvoj vu zemlo. Ovo más to tvoje.“ Ercsé

nyemi goszpôd nyegov; „lagov i ftraglivi szluga! i
csi bi tak bilo kak právis, donok bi du'zen bio dati
pêneze moje minyávczom, i pridôcsi bi jasz vzéo to mo-
je z'zjom. Záto vzemte od nyega te tálentom, i dájte
ga tomi, kí má deszét. Ár vszákomi, steri má, sze dá,
iobiljávaó bode; od nemajôcsega sze pa i tô vzeme,
ka má. I toga nehasznovitoga szlugo vö vr'zte vu vü-
nêsnyo kmiczo, tam bode jôkanye i zobno skrípanye.“

„Gda pa príde te Szin cslovecsi vu díki szvojoj,
vküp sze bodo szprávlali pred Nyega vszi národi.
I odlôcsi je ednoga od drúgoga, liki pasztér razlôcsi
ovczé od kozlov, i posztávi ovczé z dêszne szvoje;
te kozle pa z lêve. Teda ercsé te Král onim, kí szo
z nyegove dêszne: „Pojte blagoszlovleni Ocsé mo-
jega, ôrokújte priprávléno vam Králevsztvo od za-
csétka Szvétá. Ár szem lacsén bio, i dáli szte mi
jeszti. 'Zéden szem bio i napojili szte me. Pôtnik
szem bio i gori szte me príjali. Nági szem bio i odeli
szte me. Beté'zen szem bio, i priglednoli szte me.
V temniczi szem bio, i prisli szte k meni.“ Teda
bodo Nyemi odgovárajali ti pravicsni, govorécsi:
„Goszpodne, gda szmo tebi tak szlú'zili?“ I odgovo-
récsi te Král ercsé nyim: „Zaisztino velim vam, ka-
koli szte vcsínili ednomi z eti brátov moji ti náj mén-
si, meni szte vcsínili.“ Teda ercsé i onim, kí bodo
z lêve sztráni: „Odídte od méne, prekléti vu ogen-
vek i vecsen, kí je szprávléni vrági, i Angelom nye-
govim! Ár szem lacsén bio, i nej szte mi dáli jeszti;
'zéden szem bio, i nej szte me napojili; pôtnik szem
bio, i nej szte me gori príjali; nági szem bio, i nej
szte me odeli; beté'zen i v temniczi szem bio, i nej
szte me priglednoli.“ Teda bodo nyemi odgovárajali
i oni, govorécsi: „Goszpodne, gda szmo te vidili
lacsnoga, ali 'zédnoga, ali pôtnika, ali nágoga, ali

beté'znoga, ali v temniczi, i nej szmo ti szlú'zili?" Teda odgovorí nyim govorécsi: „Zaisztino velim vam, kakoli szte nej vcsínili ednomi z eti náj ménsi, ni meni szte nej vcsínili.“ I odído eti vu moko vek i vecsno; ti pravicsni pa vu 'zítek vek i vecsni!“

28. Nôgmûvanye i Krisztusova Szvéta Vecsérja.

Jezus je te szlêdnye dní pred szvojem trplênym cserez dnéva vu Czerkvi vesio, na nôcs sze je pa v Bethánio na sztán vzéo. Te sze je zgôdilo eden vecsér, ka je Jezus od vecsérje gorisztano, i doli dene gvant i vzeme briszácso i opáse sze 'z nyôv. Potom vlijé vodô vu mûvaoniczo, i zácsao je mûvati nogé vucseníkov i briszati z briszácsov. Pridôcsi k Simon Petri, velí Nyemi on: „Goszpodne, tí bi meni mujvao nogé?“ Odgôvoro je Jezus: „Ka jaz csiním, tí zdâ neznas; szpoznas pa potom.“ (Kakti eto nôgmûvanye je znamenílo ono dûhovno ocsiscávanye, steroga szo potrêbni vszi, kí z Jezusom tál meti 'zelejo.) Velí Peter: „Z nikaksim tálom nebos prao nogé moje na veke.“ Odgôvoro nyemi je Jezus: „Csi ti nebos mujvao, nemas tála z menom.“ Szlísavsi eta Peter velí: „Goszpodne, nej li nogé moje szamo, nego i rokê i glavô.“ Velí nyemi Jezus: „Kí je mujti, nej nyemi je potrêbno, nego naj li nogé muje, ár je csíszti czêli. I ví szte csíszti, ali nej vszi.“ Ár je dobro znao, ka je 'ze vrág vrgao vu szrcze Judás Iskariotesa naj ga odá; za toga volo je pravo: „Nej szte vsz í csíszti.“ Potom szí je doli szeo Jezus, ino erkao vucseníkom szvojem: „Znáte, ka szem vam vcsíno? Ví mené zovéte, Vucsitel i Goszpôd, i dobro velite; ár szem. Csi szem záto jaz Goszpôd i Vucsitel mujvao nogé vase, i ví morete eden drúgomi prati nogé. Példo szem vam dao, naj,

ili?“
 velim
 énsi,
 vek
 „
 érja.
 yem
 e pa
 eden
 doli
 yöv.
 vati
 ôcsi
 í bi
 jasz
 akti
 csá-
 tál
 bos
 us:
 zli-
 oje
 „Kí
 gé
 nej
 vu
 olo
 doli
 te,
 to-
 sz
 ete
 aj,

liki szem jasz vcsíno vam, i ví csiníte. Zaisztino, zaisztino velim vam: Nej je szluga véksi od goszpôda szvojega, niti te poszelník je nej véksi od onoga, kí ga je poszlao. Csi eta znáte, blá'zeni szte, csi je i csiníte.“

I prvi dén prêsisnyekov, gda bi ágnecza vüzenszkoga klali (v Csetrtek) ercséjo Jezusi vucseníczke nyegovi: „Gde scsés, daidôcsi priprávimó, najjês ágnecza?“ I poszlao je dvá z szvoji vucseníkov v Jerusálem, i ercsé nyima: Idita vu meszto, i pred váj príde eden cslovek vrcs vodé noszécsi, za nyim idta. I gde bode notri sao, povejta te hi'ze goszpodári: Vucsitel velí, gde je ostaría, gde jêm ágnecza z mojimi vucseníkmi? I on vam poká'ze veliko vecsérjeniczo, tam nam pripravte.“ I vö szo sli vucseníczke nyegovi, i prisli szo vu meszto, i naisli szo tak, liki je nyim povedao, i prigravili szo toga ágnecza. I gda je vecsér posztano, sao je i Jezus z Vucseníkmi szvojimi v Jerusálem. Na pôti kre gorícz táidôcsi, je erkao Jezus: „Jasz szem te isztinszki trsz, i Ocsa moj je gorícz delavecz. Vszáko rozgo, stera vu meni neprinása száda, vkraj vrê'ze; i vszáko, stera szád prinása, ocsíszti, naj vecs száda prinása. Osztante vu meni i jasz vu vami. Liki rozga nemore száda neszti száma od szébe, nego csi osztáne na trszí; tak ni ví, csi vu meni neosztánete. Csi sto neosztáne vu meni, vö sze vr'ze, liki rozga, i poszêne, i vküp je poberéjo i vu ogen je vr'zejo i zgurí.“ Vnôge drúge etak znamenite recsí je gúcsao Jezus vu eti szlédnyi dnévi pred mokami szvojimi, vucseníkom szvojim, náime od Dühá Szvétoga steroga nyim poszlati obecsao. Stere Recsí sze gori náidejo vu Evangeliomí Szvétoga Jánosa.

Gda szo pa doli szeli ino ágnecza vüzenszkoga jeli, ercsé Jezus vucseníkom szvojim: „Zaisztino velim vam, eden me z vász odá, kí z menom jej.

Oni szo sze pa zácsali 'zalosztiti, i praviti nyemi eden po ednom: „nej li jasz?“ I te drůgi: „nej li jasz?“ On pa ercsé nyim: „Eden z ti dvanájszet, kí namáka z menom vu szkledo. Isztina Szin cslovecsi ide, liki je píszano od nyega. Jaj pa csloveki onomi, po kom sze Szin cslovecsi odá; bole bi nyemi bilô, da bi sze nigdár nênarôdo on cslovek.“

I gda bi oni jeli, vzéo je Jezus krůh i blagoszlovivsi vlomo ga je, i dao ga je vucsenikom, govorecsi: „Vzemite, jête, eto je moje têlo, stero sze za vász dá; tô csinte na moje szpomínanye.“ I vzéo je pehár i blagoszlovivsi dao ga je nyim, govorecsi: „Píte z etoga vszi; tô je moja krv nôvoga Zákona, stera sze za vnôge vöprelejé na odpúszczsanye grêhov. Velim vam: Nebodem pio od eti mao z etoga száda toga trsza notri do onoga dnêva, gda bom ga pio z vami nôvoga vu králevsztvi Ocsé mojega.“

29. Jezus v Gethsemáne püngradi.

I hválo szpopêvavsi (Zolt. 115—118.) pôleg návade Szvétka Vüzenszkoga, szo vö sli na goro oli-

nyemi veczko. I ercsé Jezus na pôti Vucseníkom szvojjim: „Ví sze vszi szpácsite vu meni escse vu etoj noci. Ár je píszano: zbíjem pasztéra i razbe'zijo ovczé te esrède. Ali po mojem gorisztanényi bom pred vami sao v Galileo.“ Odgovorécsi pa Peter, ercsé nyemi: „I csi sze vszi szpácsíjo vu tebi, jasz sze nigdár neszpácsim.“ Ercsé nyemi Jezus: „Zaisztino velim tebi: Vu etoj noci, prvle líki bode kokôt popêvao, me tríkrát zatajís.“ Velí nyemi Peter: „I csi de mi z tebom mréti, dönok te nezatajím. Sz priszpodbnim tálom szo erkli i vszi vucseníczke.

Teda je prisao Jezus 'z nyimi na meszto, stero sze velí Gethsemáne, stero je bilo z ovkraj Kidron jáрка, pri gori oliveczkoj. I velí vucseníkom szvojjim: „szedte szí doli eti, dokecs idôcsi molim etam.“ I z szebom je vzéo Petra, Jakuba i Jánosa, zácsao sze je 'zalosztiti i sztíszkávati, i velí nyim: „Jáko je 'zalosztna dűsa moja notri do szmrti. Osztante eti i verosztűjte z menom.“ I naprêidôcsi edno malo, szpadno je na obráz szvoj molécsi i govorécsi: „Ocsa moj, csi je mogôcse, naj prêde od méne ete pehár, ali nej, kak jasz scsém, nego kak tí.“ I prisao je

k vucseníkóm i naisao je nyé, ka szo szpáli, i veli Petri: „Tak nemorete edno vöro verosztüvati z menom? Verosztüjte i molte, da vu szküsávanye neprídete: Düh je isztina gotov, ali têlo je szlabo.“ Páli drügôcs idôcsi je molo, govorécsi: „Ocsa moj, csi nemore ete pehár prêdti od méne, nego csi ga pijém, bojdi vola Tvoja!“ I pridôcsi, náide je pá li szpajôcse, ár szo nyihove ocsi 'zmetne bilé. I nihá je, i odíde, i pá moli tretícs tó iszto Rêcs govorécsi. Szkázao sze je pa Nyemi Ángel od nébe, steri ga je krepío. I gda bi bio vu boji te szmrti, pobo'znêse je molo. Bío je pa znój nyegov, liki kaple krvi, tekôcse na zemlo. I gda bi gorisztano od molítvi, pridôcsi k vucseníkom, ercsé nyim: „Szpite nadale i pocsi-vajte. Ovo pribli'zala sze je vöra, i Szin cslovecsi sze dá vu roké grêsnikom. Sztante gori, pojdmó. Ovo pribli'zao sze je kíme odá.“

30. Jezusa zgrábijo, i Peter ga zatají.

Júdas Iskáriotes je vládnikom Popôvszkim 'Zidovov obecsao, ka nyim Jezusa v rôke dá, steri szo nyemi za tó plácsali treszeti szrebrni pênez. Da je pa Júdas znao, ka sze Jezus dosztakrát vküp szpravo v Gethsemáni z vucseníkmi szvojimi, tá je pelao te sereg vítêzov i szluge Farizeusov, stere szo vládniczke popôvszki ino sztarisi lüdsztva z oro'zjom i drogmí vö poszlali. Júdas nyim je dao znamênje, govorécsi: „Steroga jasz küsnem, té je, primte ga.“ I preczi prisztôpivsi k Jezusi, ercsé: „Zdrav bojdi Rabbi!“ i kúsno ga je. Jezus nyemi pa ercsé: „Júdas, z küsüvanyem Sziná cslovecsega odás?“ Vidôcsi pa vucseníczke nyegovi, stero sze je godílo, erkli szo nyemi: „Goszpodne, jeli bomo je bili z mecsom?“ I Peter nêcsákajôcs na odgovor Jezusa, je

veli
me-
ne-
bo,“
moj,
i ga
ba li
nihá
ecsi.
a je
e je
cse
ôcsi
csi-
ecsi
mo.

Zi-
szo
je
ra-
lao
ád-
om
ye,
a.“
jdi
u-
lô-
er-
e-
je

öpotégno mecs i vdaro je vísisnyega Popa szlugo,
odszekao nyemi je dêszo vühô. Bilô je pa imé szlu-
go Málkus. Erkao je teda Jezus Petri: „Vtekni mecs
voj vu no'znicze. Jeli te pehár, steroga mi je Ocsa
lao, nebm pío?“ I doteknovsi sze vühá nyegovoga,
vrácso ga je. Vidôcsi pa vucseníccke Jezusovi, ka
sze nescse prôti dr'zati, niháli szo ga vszi, i odbê-
zali szo. I niksi mladénecz (vêm Mark Evangelista)
je naszledüvao Jezusa, oblecseni v rüsenszkom gvantí
na golôti, steroga szo prijali ti szlugi. On pa nihá to
rüsenszko szrakiczo, nági be'zécs od nyí.

Jezus je pelani k vísisnyemi Popi, pri kom je
czêli Veliki Tanács vküp szprávleni bio. Peter ga
je pa naszledüvao ôzdalecs, notri do dvora vísis-
nyega Popa. I vküp je szedo z hlápczmi i szegrê-
vao sze je pri ognýi, csákajôcsi vöidénye. Teda je
prisla edna z dekél toga vísisnyega Popa, i vidô-
csa Petra, gléda na nyega i velí: „I tí szi z Na-
zarenszkim Jezusom bio. On je pa tajío, govorécsi:
„Neznam ga, niti nerazmim ka tí právis.“ I vö je
sao vu predvor, i kokôt je szpopêvao. Ali Peter
je nej zaszlisao. I ta deklécska vidôcsa nyega, pá

je zácsala praviti tim tam sztojécsim: „Ete je eden z oni.“ On je páli tajío. I po malom vrêmeni szo pá li ti tam sztojécsi pravili Petri: „Zaisztino sziz nyí, ár sziz Galileánecz, i gúcsanye tvoje je priszpodobno.“ On sze je pa zácsao preklinyati i priszégati: „Neznam csloveka toga, koga právite.“ I drügôcs je kokôt szpopêvao. I zgledno sze je Jezus na Petra, i szpômeno sze je Peter z Rêcsi Goszpodnove, i vöidôcsi jôkao sze je britko.

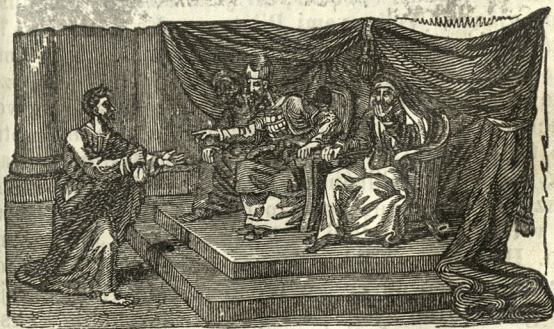
31. Jezus pred Kajafásom.

Med tém je Jezus od vísisnyega Popa Kajafása vöszpítávani. Té ga je pítao od vucseníkov nyegovi, i od návuka nyegovoga. Odgôvoro nyemi je pa Jezus: „Jasz szem ocsiveszno gúcsao Szvéti. Jasz szem vszigdár vcsío vu Szpráviscsi i vu Czérkvi, gde sze zevszega kraja 'Zidovje vkúp szprávlajo, i vu szkrivnoszti szem nikaj nêgúcsao? Ka mené pítás? Pítaj one, kí szo me poszlúsali, ka szem nyim gúcsao; ovo, tej znájo, ka szem jasz pravo.“ Eta gda bi on velo, eden ti hlápczov tam sztojécsi je za vúha vdaro Jezusa, erkôcsi: „Tak odgovárijas vísisnyemi Popi?“ Odgovoro nyemi je Jezus: „Csi szem hüdô gúcsao, poszvedocsi od hüdoga; csi szem pa dobro, ka me bíjes?“

Vládniczke pa Popôvszki i ti sztárisi i czêli Tanács szo iszkali krívo szvedosztvo prôti Jezusi, da bi ga vmôrili. I nej szo naisli. I csi szo gli vnôgi krívi szvedoczke naprê sztôpili, nyihova szvedosztva szo sze nêglihala. Teda je gorisztano vísisnyi pop i pítao Jezusa: „neodgovorís nika, ka eti prôti tebi szvedocsijo?“ On je pa múcsao, i nika je nej odgôvoro. Pá ga je vísisnyi Pop pítao i nyemi pravo: „Primárjam te na 'zívoga Bôga, naj nam povês,

den csi szi tí Krisztus, Szin Bo'zi?“ Velí nyemi Jezus:
szo „Jasz szem. I od széga mao bodete vidili Sziná
szi cslovecsega szedécsega na deszniezi zmo'znosztí
isz- Bo'ze, i pridócsega na obláki nebeszkom.“ Teda
pri- je te visisnyi Pop razprascso szüknye szvoje, go-
e.“ vorécsi: „Ka nam je vecs potre'bnó szvedokov? Ovo,
Je- zdâ szte csüli preklínyanye nyegovo z vűszt nye-
csi govi. Ka sze vam zdi?“ Oni szo ga pa vszi szô-
dili, ka je vrêden szmrti. — Ti mő'zje pa, kí szo
dr'zali Jezusa, ospotávali szo ga. I zácsali szo niki
plűvati na nyega, i zakrívati obráz nyegov, i za
vűha ga bitti i praviti: „prorokűj, sto te je vdaro?“
I hlápcki szo ga z paliczami bili.

I preczi zránya szo pálí Tanács dr'zali vszi vlád-
niczke popôvszki, i ti sztárisi lűdsztva prôti Jezusi,
da bi ga na szmrt dáli. I zvezali, szo ga, ino szo
ga odpelali, i dáli szo ga Pontius Pilatusi poglavári.
Vidôcsi Júdas, kí ga je ôdao, ka je oszodjen, po-
z'zalo je i nazâ je povrno ti treszeti szrebrni penez
poglavnikom popôvszkim, i tim sztárisom, govorécsi:
„Pregrése szem, ka szem to nekrivicsno krv ôdao.“

Oni szo pa erkli: „Ka mí máramo, tí vidi!“ I vr'ze te szrebrne pêneze vu Czerkev, obrné sze, odide i obêszí sze. Poglavniczke popôvski szo pa vzéli te szrebrne pêneze i erkli szo: „Nej je szlobodno vr'zti vu Czerkevno ladiczo, ár je krví czêna.“ Tanács pa der'zécsi, szo kúpili za nyé edno nyivo loncsárszko na pokopáiscse tühenczov. Záto je zvána ona nyiva, nyiva-krví notri do donésnyega dnéva.

32. Jezus pred Pilátusom i Herodesom.

Jezus je pa sztao pred Poglavárom i pítao ga poglavár, govorécsi: „Tí szí Král 'Zidovszki?“ Jezus nyemi je pa erkao: „Králevsztvo moje je nej z etoga Szvétá. Da bi z etoga szvétá bilo Králevsztvo moje, szlugi moji bi sze vojszsküvali, da bi sze nêdao 'Zidovom.“ Erkao nyemi je záto Pilátus: „Dônok szí tí Král?“ Odgôvoro je Jezus: „Tí velís, ka szem jasz Král. Jasz szem na ete Szvét narodjeni, i na tô szem prisao na ete Szvét, naj szvedocsim od isztine. Vszáki, kí je z isztine, poszlúsa moj glász.“ Velí nyemi Pilátus: „Ka je isztina?“ I tô erkôcsi, páli je vösao k 'Zidovom, i velí nyim: „Jasz nikaksega zroka nenáidem vu nyem.“ Oni szo sze pa pokrêpili, govorécsi: „gori nadigáva lüdsztvo, vucsécsi po czêloj Judei, zácsavsi od Galilee notri do técz.“ Pilátus pa, gda bi szlísao Galileo, pítao je, csi je On Galileánecz. I szpoznavsi, ka je z oblászti Herodesove, poszlao ga je k Herodesi, steri je v tiszti dnévi, tüdi za Vüzma volo v Jerusálemi bío. Herodes pa vidôcsi Jezusa, sze je jáko radüvao. Ár ga je stéo od vnogo vrêmena mao viditi, ár je vnogo csüo od nyega, i vüpaó sze je, ka de kákxa

ze
ide
zéli
lno
a.“
ivo
je
ye-
znamênya vido, stero on vcsiní. Szpitávaog ga je rá-
zlocsna. Jezus je pa nika nêodgôvoro nyemi. Hero-
des ga pa za niko prestímavsi z szvojoj vojszkôv
i ospotavsi oblêkao ga je v szvetli gvant, i nazâ ga
je poszlao k Pilátusi. Vcsinyena szta szí pa priatela
med szebom Pilátus i Herodes vu tiszom dnêvi. Ar szta
pred témtoga vu protivinsztvi bilá eden prôti drúgomi.

Na Szvétek je pa segô méo te poglavár odpüsztiti
lúdsztvi ednoga zvézanoga, steroga szo steli. Meli
szo pa teda zvézanoga roba ednoga znamenitoga,
razbojnika ino lúdomorcza, kí sze je zvao Barabás.
I Pilátus ercsé 'Zidovom: „Steroga scséte, naj vam
ga püsztim? Barabása, ali Jezusa, kí sze zové Kri-
sztus?“ I gda bi on szedo na szôdnyem sztolczi,
poszlála je k nyemi 'zena nyegova govorécsa: „Nika
nemas tí z onim pravicsnim; ár szem jasz doszta
trpêla dnesz vu szne za nyega volo.“ Poglavnícze
pa Popôvuszki i tí sztarisi szo nagnoli lúdsztvo, da
bi proszili Barabása, Jezusa bi pa pogúbili. Velí nyim
Pilátus: „Ka bom pa csinío z Jezusom?“ Velíjo nye-
mi vszi: „Vzemi ga! rászpi, rászpi ga!“ Gda bi pa

vido Pilátus, ka nika nevalá, nego vékse zburkanye gratúje, vzéo je vodô i mújo szí je roké pred lúdsztvom govorécsi: „Csíszti szem jasz od krví etoga pravicsnoga. Ví vidite.“ I odgovorécse vsze lúdsztvo ercsé: „Krv nyegova nad nami, i nad szinmi nasimi!“ Kaksa szleposzt! kak grozna blôdnoszt!

33. Jezus na szmrt oszodjen.

Teda je vzéo Pilátus Jezusa, i zbicsüvao ga je, i vítéjje szo szpleli korôno'z trnya, i polo'zili szo jo nyemi na glavô, i erdécsi gvant szo vrgli okôli nyega, i erkli szo: „Zdrav bojdi Král 'Zidovszki!“ I za vûha szo ga plúszkali. Vö je sao zátó pá Pilátus, i velí nyim: „Ovo vö vam ga pelam, naj szpoznate, ka vu nyem niksega zroka nenáidem.“ Vö je sao zátó Jezus, noszécsi trnavo korôno i erdécsi gvant. I velí nyim: „Ovo cslovek!“ Gda bi ga zátó vidili vládniczke popôvszki, i hlápcezi, krícsali szo, govorécsi: „Rászpi ga, rászpi ga!“ Velí nyim Pilátus: „Vzemte ga ví i rászpíte ga, ár jasz nenáidem vu nyem nikaksega zroka.“ Odgôvorili szo nyemi 'Zidovje: „Mí právdo mámo, i pôleg právde nase more mréti, ka je szebé Sziná Bo'zega vcsíno.“ Da bi zátó csüo Pilátus to rêcs, bole sze je zbojao. I notri je sao vu pravdeno hi'zo pá, i velí Jezusi: „Odkud szí tí?“ Jezus nyemi je pa nej dao odgovora. Velí nyemi zátó Pilátus: „Meni nebos gúcsao? Neznas, ka oblászt mam te rászpéti i oblászt mam te odpüszttiti?“ Odgôvoro je Jezus: „Nebi méo oblászti nikakse nad menom, da ti nebi bilo dáno odzgora. Za toga volo, kí je mené tebi vu rôke dao, véksi gréh má. Po etom je iszkao Pilátus odpüszttiti ga. 'Zidovje szo pa krícsali, govorécsi:

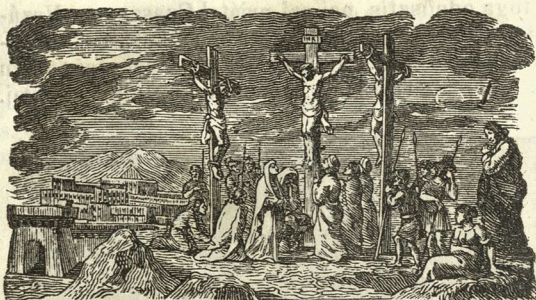
„Csi toga odpüszttis, nej szí priátel Czaszarov. Vszá-
ki, kí sze Krála naprávla je prôti Caszari.“ Záto Pi-
látus szlísavsi to rêcs, prêk nyim je dao Jezusa vu
roké, da bi sze rászpno. I Jezus je noszo kri'z szvoj.

Naszledüvala ga je pa vnoga vno'zina lüdsztva
i'zén, stere szo sze 'zalosztíle i jôkale szo ga.
Obrnovsi sze pa k nyim Jezus, ercsé: „Cserí Je-
rusálemszke, nejôcste sze nad menom, nego nad
szebom sze jôcste, i nad szinmí vasimi. Ár csi sze
eta csiníjo nad szirôvim drêvom, ka sze bode nad
tim szûhim godílo!“

34. Jezus na Kri'zi.

I pridôcsi na meszto, koteró sze velí Golgatha,
tô je temena meszto, dáli szo Nyemi piti víno z mîr-
hom zmêszano. Tô zapojitjé je dávano tim na szmrt
oszodjenim, da bi drevéni grátali prôti boleznosztam.
Jezus szí je pa stéo popolnoma szebi znan osztánoti,
i záto je nêvzéo te pítvine. I tak je Zvelicsitel nas,
te jedíni Csíszti i Nedú'zen na Kri'z prebitti, na rokáj

i nogáj szvoji prelüknyani. Za moji i tvoji grêhov volo je tô vsinyeno, i za volo grêhov vszega szvêta! I raszpéta szta 'z Nyim dvá razbojnika, eden z dêszne i eden z lêve nyegove sztráni. Stero grozno delo szo vitézje Rimlanszki meli doprineszti. Jezus pa ercsé: „Ocsa, odpüszti nyim, ár neznajo ka csiníjo.“ Vitézje szo pa vzéli gvant nyegov, i vsínili szo stiri tále 'z nyega, vszáksemi vitézi eden tál. Bila je pa szüknya nyegova nesívana, od vrhka szetkana czelô. Erkli szo pa zátó eden drügomi: „Neraszpráskajmo jo, nego vr'zmo sors na nyô, steroga bode.“ Tá szo zátó vsínili ti vitézje. Pilátus je napiszao titulus, 'zidovszki, greski, deacski, i djao ga je na Krí'z. Bio je pa písani: „Jezus Nazaren-szki, Král 'Zidovszki.“ To lüdsztvo pa i vládniczke popôvszki i vitézje ospotávajôcsi z pizácsmi i sztarismi szo erkli: „Csi szí Szín Bo'zi, hodi doli z Krí'za.“ Tekájse i eden tí hüdodelnikov ga je prekli nyao, govorécsi: „Csi szí tí Krisztus zdr'zi szam szebé i náj.“ Te drügi ga je pa pokárao, govorécsi: „Ni tí sze nebojís Bogá, geto szí vu ednákoj szôdbi? I midva isztina pravicsno; ár vrédna, stera szva

delala jemléva: ete je pa nika nej vcsíno húdoga.“
 I ercsé Jezusi: „Szpômeni sze z méne Goszpodne!
 gda prides vu Králevsztvo Tvoje.“ I ercsé nyemi Je-
 zus: „Zaisztino velim tebi, dnesz z me-
 nom bodes vu Paradí'zomi.“ Sztáli szo pa pô-
 leg Kri'za Jezusovoga mati nyegova, i szesztra ma-
 teré nyegove Mária, 'zena Kleofásova, i Mária Mag-
 dalèna. Jezus záto, gda bi vido mater i vucsenika
 pôleg sztojécsega, steroga je lûbo, velí materi szvo-
 joj: „'Zena, ovo je tvoj szin!“ Potom velí vu-
 cseníki: „Ovo mati tvoja.“ I od tiszte vöre jo je
 k szebi vzéo te vucseník vu szvoja lasztivna. Ob
 pôldné vrêmena je pa kmicza bila na vszoy zemli no-
 tri do trétje vöre po pôldnévi. I Jezus je krícsao z ve-
 likim glászom, govorécsi: „Bôg moj, Bôg moj,
 zaka szí mené osztavo?“ Potom znavsi Jezus,
 ka szo sze 'ze vsza szkoncsala, naj sze szpuni Pí-
 szmo, ercsé: „'Zíjam.“ Bila je pa tam edna po-
 szôda polo'zena puna z jesziom. Oni pa napunivsi
 spongio z jesziom, i okôli hí'zopa jo zaszúkavsi, szo
 jo priteknoh Nyemi k vûsztam. Da bi záto vzéo te
 jeszi Jezus, erkao je: „Szpunilo sze je!“ I Je-
 zus pá krícsécsi z velikim glászom, ercsé: „Ocsa,
 vu roké Tvoje porácsam dûso mojo. I eta
 erkôcsi, i nagnovsi glavô, tá je dao Ocsi dûh szvoj.
 I ovo zakrivalo Czérkvi sze je razpraszcsilo na dvô-
 je, od zgora notri do tél. I zemla sze je genola, i pe-
 csíne szo sze pokale, i grobovje szo sze odpérali,
 i vnôga téla ti szvétí, kí szo zászpali, szo gori szta-
 nola; i vö idôcsi z grobov po gorisztanenyej nyego-
 vom, szo sli vu szvéto meszto, i szkázali szo sze
 vnôgim. Vidôcsi pa sztotnik tam sztojécsi pred nyim,
 zemlé gíbane, i ka je tak krícsécsi premíno, ercsé:
 „Zaisztino ete cslovek je Bo'zi Szin bio!“ I vsze

lűdsztvo, stero sze je vkűp szpravilo na glédanye etoga, vidôcse, stera szo vcsinyena, bilo sze je vu prszi, i povrnolo sze je.

35. Jezus pokopan.

Jezus je mro v Pétek pred Velikov Szobottov Vűzenszkov. Da ta mrtva tēla cserez Szobotte nebi na Kri'zi zosztanola, szo proszili 'Zidovje Pilátusa Poglavára, naj sze tim raspétim szterejo golēni nyíhove, i doli sze vzemejo. Tô je csinyeno z dárdov, z sterov je i te szlêdnyi szmrtni vdárecz dávani. Pri-sli szo záto ti vítězje, i sztrli szo golēni ôboma hú-dodêlnikoma, steriva szta z Jezuso " vkűp raspéta. Pridôcsi pa k Jezusi, da bi ga vidili 'ze mrtvoga, nej szo sztrli Nyegove golēni; nego eden vítězov je z dárdov szvojov szmekno v nyegovo rebro, i preczi je vő sla krv i voda. Tô je vcsinyeno, naj sze szpuni Píszmo: „Nyegova kôszt sze naj ne-sztere.“ I pá drűgo Píszmo velí: „Vidili ga bodo, v steroga szo szmeknoli.“

Gda bi pa vecsér grátao, prisao je Jo'zef od Āri-máthie, eden bogat i prestimani Tanácsnik, ali kí

ne nêbio vküp zlo'zeni vu tanácsi i deli nyíhovom, ár
je i on bio vucseník Jezusa szkrični. Té je szméo
notri idti k Pilátusi i proszo je têlo Jezusa. Pilátus
sze je pa csüdűvao, csi bi'ze mro, i prizvao je sztot-
nika, pítao ga je, csi bi 'ze dávno mro? I szpoznav-
si od sztotnika, dao je to têlo Jo'zefi. I Jo'zef je
kűpo rűsenszko plátno, i doli je vzéo têlo Jezusovo
z Krí'za. Prisao je pa i Nikodemus, kí je oprvics
prisao k Jezusi v noci, i prineszo je zmésanye
mírhe i áloesa, okôli sztô fűntov. Teda szo vzéli
têlo Jezusovo, i záváli szo je v prté z zácsimbov
vrét, liki je sega 'Zidovom pokápati. Bio je pa tam
blűzi, gde szo ga rászpili, eden ográdecz, i vu ográ-
czí grob nôvi, vu sterom je escse nigdárniscse nêbio
polo'zeni, Jo'zefa lasztiven grob. Tam szo polo'zili
têlo Jezusa záto, ka je blűzi bio te grob.

Drűgi dén pa, steri je po Velikom Pétki, szo
sze vküp szpravili vládniczke Popovszki i Farizeus-
je k Pilátusi, govorécsi: „Goszpodne szpômenoli
szmo sze, ka je ov zapelávecz erkao escse 'živô-
csi: Po trétjem dnévi gori sztánem. Zapovej tak
sztá'ziti te grob notri do trétjega dnéva, da kak
pridôcsi vucseníčzke nyegovi v noci vkrádnejo ga
i pravili bodo lűdsztvi: Gori je sztano od mrtvi, i
bode ta szlêdnja zblôdnoszt hűsa od te prve.“ Er-
csé nyim pa Pilátus: „Máte sztrá'zo, idite, sztrá'z-
te te grob, kak znáte.“ Oni szo pa odisli, zapecs a-
tili szo kamen, i okôli szo vzéli grob z sztrá'zov.

36. Jezusa od mrtvi gorisztanênye.

Prvi dén po Velikoj Szobotti (tô je v Nedelo) v
gojčno rano sze je zgôdilo veliko zemlé gíbanye:

ár je Angel Goszpodnov doli prisao z Nebész, i prisztôpivsi je odválao te kamen od dvér, ino szi je doli szeo na nyega. Bio je pa pogléd nyegov, liki bliszk, i gvant nyegov beli, kako sznég. Ti varivácske szo sze pa od bojaznosti nyega presztrasili, i vesinyeni szo bilí, liki mrtvi.

Ali Jezus je 'ze gorisztano, ni nêbilo Nyemi potrêbno csakati, dokecs bi Nyemi Angel grob ôdpro. I nistere pobo'zne 'zene, stere szo naszledüvale Jezusa z Galilee, szo 'ze v Pétek vecsér kûpile zácsimbo i mazalo, z sterim szo stele po Szobotti télo Jezusovo namazati. Té szo v gojduo rano sle k grobi. Mária Magdalena je po ednoj bli'zányoj pôti sla naprê tá, i prisla je k grobi prvle, gda je escse kmicza bila. Zaglédne pa, ka je kamen odválani bio, i hitro be'zí po onoj pôti pá nazâ i nazvéshti Petri i Jánosi: „Odneszli szo Goszpodna z groba, i neznamo, kama szo ga djáli.“ Vö szta sla záto brs obá vucseníka, da bi vidila z szvojima ocsama, i naszledüvala je nyidva Mária Magdalena. Med tém szo i te ove

is- zene tá prisle k grobi, i naisle szo ga práznoga. I
doli gda bi sze one zadrǵávale nad tém, ovo dvá Angela
szk, szta posztanola kre nyíh vu bliskajôcsem gvanti, i
szo bojale szo sze jáko. Ercsé nyim pa eden ti Angelov:
eni „Ka iscsete toga 'zivôcsega med mrtvimi? Nega ga
eti, gori je sztano. Idite, povejte vucseníkom Nye-
govim.“ I vöidôcse, hitro szo bê'zale od groba; ár
je trepetanye i groza na nyé prisla.

Dokecs szo sze one po toj dugsoj pôti v Jerusá-
lem nazâ povrnole, szta prisla Peter i János k gro-
bi, i vidila szta prté polo'zene szame, vu stere je
bio Jezus povíti. Nyega szta pa nej naisla, i tüdi
szta stímala, ka szo ga odneszli; ár nyima nej pri-
slo na pamet, ka je Nyemi potrêbno z mrtvi gorisz-
tánoti. Odísela szta záto páli k szvojim tiva vucsení-
ka. Mária je pa sztála pri grobi, jocsécsa vinej. Gda
bi sze pa nagnola vu grob, vídila je dvá Angela vu
bêli odêvkaj szedécsa. I oni nyê velíjo: „Zena, ka
sze jôcses?“ Velí nyim ona: „Odneszli szo Goszpô-
da mojega, i neznam kama szo ga djáli.“ I eta er-
kôcsa, obrnôla sze je nazâ, i vídi Jezusa sztojécse-
ga, i nej je znála ka je Jezus. Velí pa nyê Jezus:
„Zena ka jôcses? Koga iscset?“ Ona je pa stíma-
la, ka je ogracsár, velí nyemi: „Goszpodne, csi
szi ga tí odneszao, povej mi, gde szi ga djao? ijasz
ga vzemen.“ Velí nyê Jezus: „Mária!“ Obrné sze
pa ona i velí nyemi: „Rabbuni!“ i szpádnola je
Nyemi k nogam. Velí ji Jezus: „Nedotekni szeme,
ár szem escse nej gorisao k Ocsi mojemi. Idi pa
k mojim bratom i ercsi nyim: Gori idem k mojemi
Ocsi i k vasemi Ocsi, k mojemi Bôgi i k vasemi Bô-
gi.“— Dokecs szo pa te ove 'zene escse sle v Je-
rusálem nazveszcsávat vucseníkom, pred nyé je pri-
sao Jezus, govorécsi: „Zdrave bojdte.“ One pa

prisztôpivse, szo sze zgrabile nôg nyegovi, i moli-
le szo ga. Vsze one z Máriov Magdalénov navküpe
szo nazvêsttile vsza Apostolom. Oni szo pa nêsteli
vervati.

37. Potüvanye v Emaus.

On iszti dén sze szkázao Jezus i Petri, kí je za
szvojega szpadája volo trôst znamenito potrebüvao.
Dvá drúgiva vucseníka szta sla vu onom duévi v me-
szto, komi je imé Emaus, stero je liki trí vöre ho-
da od Jerusálema. I onedva szta szizgucsávala med
szebom od vszê eti prigod. Teda sze je 'z nyimapo-
dao eden mô'z na pôti, steroga szta nej poznala, i
té ercsé nyima: „Kakse recsí szo tô, stere prôti
eden drúgomi mecseta, hodécsa, i szta 'zalosztna?“
Odgovori eden, komi je imé Kleofás: „Ti szizsam
tühénecz vu Jerusálemi, kí nezna, stera szo sze
zgôdila v nyem v eti duévi?“ I ercsé nyim: „Stera?“
Onidva szta pa erkla nyemi: „Od Jezusa Nazaren-
szkoga, kí je bio proroczki mo'z zmozen vu deli i v
rêcsi pred Bôgom i vszêm lüdsztvom; Kakda szo ga
tá dáli vládniczke popôvszki i poglavniczke nasi na
szôdho te szmrí i rászpili szo ga. Mí szmo szo pa
vúpali, ka On bode, kí odkúpi Izraela. Ali ze-vszêm
etim je ete te trétji dén 'ze dnesz, kak szo eta vcsi-
nyena. Ali i 'zene nike z nász szo nász szaszile,
stere szo v gojdno rano pri grobi bilé, i geto szo
nej naisle têlo nyegovo, prisle szo govorécse, ka
szo vidênje Angelov vidile, kí szo pravili, ka On
'zivé. I odísli szo niki z nász k grobi, i naisli szo
tak, liki szo te 'zene povedale; Nyega szo pa nêvi-
dili.“ I On nyim je erkao: „O neszpametni! i vûh-
koga szrczá vervati vsza, stera szo pravili Prorocz-

ke! Nêli je, pôleg nyih proroküvanya potrêbno' bilo tá trpeti Krisztusi i tak notri idti vu diko szvojo?" I zacsnovsi od Môsesa, i od vszê Prorokôv, raszkládao je nyim vsze ona Píszma, stera szo od Nye-ga píszana. I pribli'závali szo sze k meszti, v stereo szo sli. I On sze je dr'zao, liki da bi dale stéo idti. I priprávlala szta ga, govorécsa: „Osztani z nama, ár je szuncze 'ze k vecséri, i dén sze je nagno.“ I notri je sao, da bi 'z nyima osztano. I zgôdilo sze je gda bi szí doli szez 'z nyima, vzéo je krúh, blagoszlovo ga je, vlomo ga je, i dao ga je nyima. Nyidva ocsí szo sze pa ôdprle, i poznala szta ga. I on sze je nevidôcsi napravo pred nyima. I erkla szta eden drúgomi: „Nej je náj szrcze gorelo vu nama, gda je nama gúcsao na pôti, i gda je nama razkládao Píszma?“ I gorisztanovsa vu onoj

vôri, povrnola szta sze v Jerusálem, i naisla szta vkúp szprávlene, ti edenájszet, i kí szo 'z nyimi

bilí, Govorécsa: „Goszpôd je zaisztino gorisztano i szkázao sze je Petri.“

Gda bi szi pa eta oni gúscali, Jezus je, gda bi dveri zaprte bilé, szam posztano na szrêdi med nyimi, i ercsé nyim: „Mír vam bojdi!“ Presztrasivsi sze pa i bojécsi vcsinyeni, stímali szo ka dühá vídijo. I ercsé nyim: „Ka szte sze zburkali, i zaka sze obüdjávajo té mészli vu szrczáj vasi? Glédajte roké moje i nogé moje, ka szem jasz; slátajte me i glédajte; ár düh meszá i kôszt nema, liki mené vídite meti.“ I eta govorecsi, pokázao nyim je roké i nogé. Gda bi pa escse nêvervali od radoszti i csüdüvali bi sze, ercsé nyim. „Máte ka jêstvine eti?“ Oni szo pa pôdali nyemi eden tál pecsene ribe i mesztovnoga medű. I vzéo je i jo je pred nyimi.

33. Jezus sze szká'ze Tomási, ino pri môrji Genezáreth.

Tomás pa eden z ti dvanájszet je nêbio 'z nyimi, gda je prisao Jezus. Pravili szo nyemi záto ti drůgi

ano vucseníčzke: „Vidili szmo Goszpodna.“ On nyim pa
 ercsé: „Csi nebom vido vu rokáj nyegovi znamê-
 nya czvekôv i vr'zem prszt moj vu znamênye czve-
 kôv, i vr'zem rokô mojo vu rebro nyegovo, nebom
 vervao.“ I po ôszmom dnévi szo pá vküp bílí vucse-
 níczke nyegovi, i Tomás 'z nyimi. Prisao je Jezus,
 dveri szo pa zaprte bílé, i posztano je na szrédi i
 ercsé: „Mír vam bojdi!“ Potom velí Tomási: „Ne-
 szí prszt tvoj eszi i vidi roké moje, i neszí rokô tvo-
 jo i vrzi jo vu rebro moje, i neboj nevervani, ne-
 go vervani.“ I odgovorí Tomás, i ercsé nyemi: „Go-
 szpôd moj i Bôg moj!“ Velí nyemi Jezus: „Ka szí
 me vido, Tomás, verjes, blázeni szo, kí nevídijo,
 i dônok verjejo.“

Potom szo sze ti vucseníčzke pá nazá povrnoli k
 szvojim ôpraviczam k môrji Tiberiásovom. Ednôk
 szo czêlo nôcs zaman vö metali vlake szvoje. Gda
 bi pa 'ze rano bíló, sztao je Jezus na brêgi, i píta
 nyé: „Szinki, jeli máte ka k jêsztvini?“ Odgôvorili
 szo Nyemi: „Nemamo.“ On nyim pa ercsé: „Vrzte
 na dêszo sztran ládje te vlák i náidete.“ I zgrabili
 szo 153 veliki ríb. Teda velí János Petri: „Go-
 szpôd je.“ Szlísavsi tó Peter, vr'ze sze vu môrje,
 i preplavi na brod. Ti drúgi vucseníčzke szo prisli z
 ladjov. Gda bi pa vöslí na zemlo, vidili szo 'zerjávo
 vögelje nalo'zeno i ribo gori djáno i krúh. Velí nyim
 Jezus: „hodte, obêdite.“ Znali szo pa vszi, ka je
 Goszpôd. Gda bi pa 'ze obêdivali, velí Simon Petri
 Jezus: „Simon, Jonasov szin, jeli me lúbis vecs
 od eti? Velí nyemi; Kapa Goszpodne, tí znás ka ta
 lúbim.“ Velí nyemi: „Pászi ágneceze moje.“ Velí
 nyemi pá drügôcs: „Simon, Jonasov Szin lúbis me?“
 Velí nyemi: „Kapa, Goszpodne, tí znás ka te lú-
 bim.“ Velí nyemi: Pászi ovczé moje.“ Velí nyemi tre-

tics: „Simon, Jonasov szin, lűbis me? Razdrėsze-
lo sze je Peter, ka nyemi je tretics velo: lűbis me,
i veli nyemi: „Goszpodne, ti vsza znás, ti vės ka,
te lűbim.“ Veli nyemi Jezus: „Pászi ovczé moje.“
Zaisztino, zaisztino velim tebi, gda szi mládi bio,
szam szi sze opasűvao, i sao szi, kama szi stéo;
gda pa obsztaras, vő razpresztrės roké tvoje i drű-
gi de te opasűvao, i pelao, kama nebos stéo.“ Tő
je pa erkao znamenűvajőcsi, z kaksov szmrtjov
bode dícsó Bogá.

Drűgoga hipa sze je pá szkázao Jezus vecs kak
pét sztő bratom k csaszi.

39. Krisztusa v Nébozasztoplénye.

Prvle, kak je Jezus od Vucsenikov szvoji szlo-
bő vzéo, dáo nyim je ete znamenite Zapővedi i obe-
csanye:

„Dána mi je vsze oblászt na Nébi i na zemli; zá-
to idite po vszem Szvéti, Vcsite vsze národe, i krsz-
tite je vu Imé Bogá Ocsé, Sziná i Dűhá Szvétoga. I
vcsite je zdr'závatí vsze, stera szem vam zapovedao!
Kí bode vervao, ino sze okrszti, zvelicsa sze; kí

észe- pa nebode vervao, szkvarí sze. Znamênya pa te ver-
s me, vajôcse bodo eta naszledüvala: Vu Imêni mojem bo-
és ka, do vrage zganyali, z nôvimi jeziki bodo gücsali,
oje.“ kacse bodo gori jemáli; i csi szmrtnoga ka pili bo-
i bio, do, nebode nyim skôdilo. Na beté'zne bodo roké
stéo; dêvali, i ozdrávijo. I ovo, jasz szem z vami vszáki
drü- dén, notri do szkoncsanya Szvétâ.“

Gda je Jezus vucseníke szvoje ob szlêdnyim vkü-
pe szpravo, zapovedao nyim je, naj sze od Jerusá-
kak lema neodlôcsijo, nego csákajo, dokecs sze obecca-
nye, ka sze okrsztijo vu Szvétom Dühí, szpuni nad
nyimi. Vküp sze szpravivsi, szo ga pítali, govoré-
ye. csi: Goszpodne, jeli vu etom vrêmeni nazá gori po-
sztávis Králevszto Izraelszko? Erkao nyim je: „Nej
je vase znati vrêmena i dnêve, stere je Ocsa polo-
zo vu lasztivno oblászt. Nego vzetete môcs pridô-
csega Dühá Szvétoga na vász, i bodete mi szve-
doczke vu Jerusálemi, i vu vszój Judei i Samárii,
notri do szlêdnye zemlé.“ I eta erkôcsi, gda bi oni
na Nyega glédali, gori je prizdignyeni, i oblák ga
je odevzéó od ôcsi nyíhovi. I gda bi oni za Nyim vu
Nebésza idôcsem glédali, ovo dvá mo'za szta prisz-
tôpila k nyim vu bêlom gvantí; steriva szta i erkla:
„Mô'zje Galileánszki, ka sztojíte gledécsi vu Nebé-
sza? Ete Jezus, kí je od vász vu Nébo vzéti, tak
bode pridôcsi, liki szte ga vidili vu Nébo idôcsega.“

40. Szvétek Riszálszki.

Po Krisztusa v Nébo zasztoplényi szo Vucseníc-
ke osztanoli v Jerusálemi vküpe vu tíhoti, molécsi
sze sztálno za obeccanoga Dühá Szvétoga. Meszto
neszreccsnoga odávca Júdasza szo odébrali med mo-
lênyem k Goszpodni, po sorsi Matyasa, da bi sze

racsun ti dvanájszet vö dopuno. Bilí szo vszáki dén vküpe szprávleni, vu csákanyi ti veliki csüd, i bilô ji liki sztô dvajszeti. Na pétdeszétí dén po Vüzmi, na deszétí dén po Krisztusa Zvisênýi na 'Thronus Bo'zi vu Nebésza, na Szvétek Riszálszki, stero je bio 'Zidovom Szvétek dâne Právde i prve 'zétve, szo bilí vszi vküpe na ednom meszti. I vsinyeno je na nágli z Nebész sümlênýe, liki mocsnoga vötra idénýe, i napuno je czêlo hi'zo, gde szo bilí szedécsi. I szkázao sze je nyim Dúh Szvétí vu obrázi razdéljeni ognýeni jezíkov, steri szo szí na ednoga vszákoga nyí

szeli. I napunyeni szo vszi z Dúhom Szvétim, i zácsali szo gúcsati z drúgimi jezíkmi, liki je Sz. Dúh dao nyim gúcsati. Bilí szo pa vu Jerusálemi prebivajôcsi 'Zidovje, mo'zje pobo'zni zevszákoga národa, kí szo pod Nébov. Gda bi sze záto ete glász zgôdo, vküp je szprisla ta vno'zina, i zmêsala sze je; ár je je csüo vszáki po szvojem lasztivnom jeziki gucsêcse. Csüdivali szo sze pa vszi, govorêcsi: Szo nej eti vszi, kí gucsíjo, Galileanczi? Kakda je tô, ka

dén je mí csűjemo vszáki po lasztivnom nasem jeziki, v
 lô ji sterom szmo sze porôdili gűcsati?“ I velo je eden k
 , na tomi drűgomi: „Ka scsê tô bidti?“ Drűgi szo je pa
 to'zi spôtali, i erkli: „z mostom szo napunyi.“ Sztoje-
 'Zi- csi pa Peter z timi edenájszetimi, prizdigno je glász
 bilí szvoj, i erkao nyim je: „Mô'zje, 'Zidovje, i szto-
 ágli- jécsi vu Jerusálemi vszi, tô vam znáno bojdi, i vu
 , i vűha vzemte recsí moje! Nej szo eti, liki ví stímate
 ká- piani; ár je trétja (devéta) vóra dnéva. Nego, tô je,
 og- ka je povédano po Joel proroki: I bode vu szlédnyi
 nyí dnévi, velí Bôg, vő vlejém od Dűhá mojega na vsze
 tēlo, i prorokűvali bodo szinovje vasi i cserí vase,
 i mladénczi vasi, bodo vidēnya vidili, i tim sztari-
 som vasim sze bode szenya szenyala, i na szluge
 moje i na szlű'zbenicze moje vu dnévi oni vő vlejém
 od Dűhá mojega, i prorokűvali bodo.— Mo'zje Izrael-
 litanczi, poszlűsajte recsí ete. Jezusa Nazarenszko-
 ga, mo'za od Bogá pokázanoga med vami z mocsmí
 i z csűdami, i z znamēnyami, szte na Krí'zi rászpili
 i vmôrili. Bôg ga je pa gorizbűdo; toga szmo mí
 vszi szvedoczke. Z dēsznov záto Bo'zov zvíseni, i
 obecsanye Dűhá Sz. vžévsi od Ocsé, vő je vlējao
 tô, stero zdâ ví vidite i csűjete. Zagvűsno záto znáj
 vsza hi'za Izraelszka, ka ga je Goszpôda i Krisztu-
 sa Bôg vcsíno toga Jezusa, steroga szte ví rászpi-
 li.“— Gda bi pa eto szlísali, prebodnyeni szo v szr-
 czi i erkli szo: Ka nam je csiniti mo'zje bratje?“ Pe-
 ter nyim je pa erkao: „Povrnte sze i okrszti sze
 vász vszáki vu Imé Jezus Krisztusa na odpűszcsanye
 grēhov, i vzemete dár Dűhá Szvétoga. Ár je vam dá-
 no tô obecsanye i színom vasim, i vszēm, kí szo
 dalecs, sterekoli bode zvao Goszpodin Bôg nas.“—
 Kí szo záto radi gorivzéli rêcs nyegovo, okrsztili szo
 sze, i pridjáno je tiszti dén k vucseníkom Jezusovim

dūs okôli trí jezero. I bilí szo sztálno vu Návuki Apostolov, i vu obcsinsztvi, i vu lámanyi krúha, i molítvaj. I ládanya i poistva szo odávali, i razdeljávali szo je szíromákóm, imajôcsi miloszcso pred czêlim lüdsztvom. Goszpôd je pa prilo'zo vszáki dén k Czerkvi, kí bi sze zvelicsali.

41. Ananiás i Safira.

Niki mo'z pa po iméni Anániás z Safirov 'zenov szvojov je ôdao ládanye szvoje, i vkraj je vzéo od czêne z znányem 'zené szvoje, i prineszao je niksi tál, liki da bi czêla czêna bíla i djao ga je k Apostolovim nogam. Ercsé pa Peter: „Ananiás, zaka je napuno satan szrcze tvoje, da bi lagao Szvéto mi Dúhi i odvrno od czêne te nyíve? Jeli, da bi osztánola, nebi tebi osztánola? i odána je vu tvojoj oblászti bíla. Zaka szí gori djao vu szrczi tvojem eto delo? Nej szí lagao lüdém, nego Bôgi.“ Szlísavsi pa Ananiás ete recsí, doli szpadnovsi, je vö púsztó dúso. I vcsinyen je veliki sztrâh nad vszêmi, kí szo eta csúli. Gori szo pa sztanoli mladénczi, vküp szo ga zagrnoli, i vö szo ga odneszli i pokopali szo ga. Prigôdilo sze je pa, liki po trí vöre csaszi, je notri prisla 'zena nyegova, neznajôcsa, ka sze je zgôdilo. Pítao jo pa Peter: „Povej mi, csi szta za teliko to nyivo tá dalá, kak mi je tvoj mô'z povedao?“ Ona odgovoríla; „Kakpa, za teliko.“ Peter jì pa ercsé: „Ka je, ka szta sze tak zglíhala vu szküsávanyi Dúhá Goszpodnovoga? Ovo, nogé oni, kí szo pokopali mo'zá tvojega, szo pred dverami, i tebé bodo vö neszli. Szpádnola je pa preczi k nogam nyegovim, i vö je púsztíla dúso. Notri pa idô-

esi mladénczi, szo jo naisli mrtvo; i vō szo jo neszli, i pokopali szo jo pôleg nyé mo'zá. I posztano je veliki sztrâh nad czêlov Gmainov, i nad vszêmi, kí szo eta csüli.

42. Sz m r t S t e v a n o v a.

Med timi szedmimi diákonusmi vu Obsini krszsanszkoj Jerusálemszkoj na vödêljenyé álmotva posztávlenimi je bio eden mô'z pun vere i môcsi, z iménom Stevan, ki je csinío csüda i znamênya velika med lüdsztvom. Z tém szo sze niki borlivi 'Zidovje stükali od Návuka krszcsanszkojga, ali nej szo mogli prôti sztánoti modrôszti i Dúhi po sterom je gúcsao. Razszrdivsi sze nad tém szo nadiognoli lüdsztvo i sztarise i pizácse, i prisztôpivsi itrgnoli szo ga, i pelali szo ga vu tanács. I posztavili szo kríve szvedoke govorécse: „Ete cslovek nehênya recsí prokletne gúcsati prôti etomi szvétomi Meszti i Právdi; ár szmo ga csüli gucsécsega: ka te Názarenszki Jezus potere eto meszto i preminé Návade, stere nam je dao Môses.“ — I na nyega szo glédali vszi, kí szo vu Tanácsi szedeli, i vidili szo lícze nyegovo, liki lícze kaksega Angela. Erkao je pa te vísesnyi pop: „Jeli sze eta tak májo?“ On je pa zácsao gúcsati, kak csüdno je vodo Bôg lüdsztvo Izraelszko od zacsétka mao, i kak je osztanolo eto li vu nepokornoszti szvojoj, z sterov szo i oni pregrêsili, prilo'zécsi ete zaprtek: „Trdnoga sinyeka i neobrêzanoga szrczá i vûh, ví vszigdâr Szvétomi Dúhi prôti sztojíte; liki ocseve vasi, tak i ví. Steroga Prorokôv szo nej preganyali ocseve vasi, i vmôrili szo je, kí szo naprê nazveszcsávali

od prísesztjá toga Pravicsnoga (Messiása) steroga szte zdâ ví odavczi i lüdomorczi vcsinyeni? Kí szte vzéli Právdo vu rédi Angelov, i nej szte jo zdr'zali.“ —

Gda bi pa eta csüli, pre'zagala szo sze nyim szrczá, i skrípali szo z zobmí na nyega. On pa pun bodôcsi Dühá Szvétoga, gda bi vu Nébo glédao, vido je díko Bo'zo i Jezusa sztojécsega na deszniczi Bo'zoi, i ercsé: „Ovo, vídim Nebésza odprta i Sziná cslovecsega sztojécsega na deszniczi Bo'zoi.“ Oni pa krícsécsi z velikim glászom, szo zateknoli vüha szvoja, i szünoli szo sze z ednim 'zlakom na nyega, vö szo ga vrgli z meszta, i kamenüvali szo ga. I szvedoczke szo doli djáli gvant szvoj k nogam ednoga mladéncza, kí sze je Saulus zvao. I kamenüvali szo Stevana, zezávajôcsega

i govorécsega: „Goszpon Jezus vzemi k szebi düh moj!“ Pokleknovsi pa na kôlina, krícsao je z velikim glászom: „Goszpodne! neposztavi nyim pred nyé grêh ete!“ I gda bi tô erkao, zászpaó je.

43. Kamurnik Kralícze Csrnkavczov.

Saulus je pa privolo k vmárjanyi Stevana: ár je on bio eden z ti nerázumno vrêli za Násztavo Zidovszko, i pregancsarov Czérkvi krszcsanszke. Hodo je od hi'ze do hi'ze, gori iszkavsi Krszcsane, kí szo sze szkrívali, i metao je je vu temniczo. Krszcsanye pa, kí szo etak po pregányanyi raze-gnáni, okôli hodécsi po mészta j i veszniczaj, szo glászili Evangeliom szvéti. Tak je prisao i Filip eden z ti szedmi diákonusov vu Samário, gde sze je nyemi k delavnoszti sirôki presztor pôdao. I kak je eden csasz tam predgao, gúcsao nyemi je Angel Goszpodnov: „Sztani gori i idi k pôldnévi na pôt, stera doli ide od Jerusálema v Gázo.“ I gori sztanovsi sao je, i ovo eden mô'z csrnkavec (z Aethiopie) Kandacese, Csrnkavczov Kralícze Kamurnik, kí je prisao v Jerusálem Bogá molit, té vu nazâ idênny bodôcsi, i szedécsi na kôli szvoji, je cstéo Esaiás proroka. Erkao je pa Dúh Filippi: „Prisztôpi i pridrú'zi sze k tém kôlam.“ Pribê'zavsi pa Filip csúo ga je, ka je cstéo Esaiás proroka, i ercsé: „Jeli razmis, ka cstés?“ On pa ercsé: „Kak bi mogao, nego csi bi mi sto kázao?“ I zvao je Filippa, ka bi szi gori szez k nyemi. Tál pa toga Píszma, stero je cstéo, je ete bio: „Liki ovcza, je On na zarizávanye pelani; i liki ágnecz pred brijá-csom szvojim neglaszni: tak je nej ôdpro vúszt szvoji.“ I te Kamurnik je pítao Filippa: „Proszim te, od koga právi tô Prorok? od szébe, ali od koga drúgoga?“ Filip je pa vzéo z toga príliko predgati nyemi Evangeliom szvéti. Gda bi pa prisli k niksoj vodi, ercsé Kamurnik: „Ovo, je voda, sto mi pre-

povej, naj sze neokrsztim?“ Ercsé pa Filip: „Csi verjes ze vszega szrczá, more bidti.“ Odgovorécsi pa ercsé: „Verjem, ka je Jezus Krisztus Szin Bo'zi.“ I zapovedao je posztánoti kôlam. I doli szta sla obá vu vodô. I Filip ga je okrszto. Gda bi pa vö sla z vodé: Dúh Goszpodnov je vneszao Filipa, i nej ga je vido vecs te Kamurnik. Sao je pa po pôti szvojoj z radosztjov.

44. Saulusa povrnêneye.

Med tém je Saulus escse z groznim tálom pre-ganyao Krszcsane, ino je proszo od vísisnyega Pôpa lisztí v Damaskus k Szpráviscsam 'zidovszkim, naj bi ga zmágali Krszcsane vézati i v Jerusálem pelati. Zgôdilo sze je pa, gda bi sao, i pribli'závao bi sze k Damaskusi, na nágli sze je szblesznola okôli nyega szvetloszt od Nébe. I on szpadnovsi na zemlo, je csúo glász nyemi govorécsi: „Saul, Saul, ka me pregányas?“ On pa ercsé: Sto szí Goszpodne?“ Ercsé pa Goszpôd: „Jasz szem Jezus, steroga tí

Csi
écsi
zi.“
obá
sla
ga
joj

pregányas. 'Zmetno ti je prôti szpiezi brszati.“ Dr-
gecsécsi pa i trepecsécsi Saulus ercsé: „Goszpodne,
ka scsés, naj csiním?“ Velí nyemi Goszpôd: „Gori
sztani, i idi vu meszto, i povej sze ti, ka ti je po-
trêbno csiniti.“ Gori je pa sztano Saulus od zemle,
i gda bi ocsi szvoje ôdpro, nikoga je nêvido. Pe-
lavsi ga pa za rokô, notri szo ga pelali v Damaskus.
I bio je trí dní nevidôcsi; i nej je jo, ni pio. Bio je
pa eden vucseník v Damaskusi po iméni Anániás,
tomi je erkao Goszpôd vu poglédi: „Ananiás! sztani
gori, ino idi vu viliczo, stera sze zové rávna, ino
iscsi vu Judasovoj hi'zi Saulusa, po iméni Tarsin-
szkoga. Ár ovo med molênyem je vido vu vidênyi,
ednoga mo'zá, po iméni Anániása notri idôcsega,
i na szébe rokô dêvajôcsega, naj preglédne.“ Odgo-
vorí Anániás: „Goszpodne, csüo szem od vnôgi od
toga mo'zá, keliko hûdoga je vcsíno tvojim szvétim
vu Jerusálemi. I eti má oblászt od vísesnyi Popov
zvézati vsze, kí tvoje imé zezávajo.“ Erkao nyemi
je pa Goszpôd: „Idi; ár mi je on odebrána poszôda,
kí bode noszo imé moje pred poganmi, i Králmi
i szinmi Izraelszkimi. Ár nyemi jasz pokázem, ke-
liko nyemi je potrêbno za volo mojega Iména trpeti.“
Odísao je pa Anániás, i notri je sao vu hi'zo, i na
nyega polo'zi roké i ercsé: „Saul brat, Goszpôd me
je poszlao, naj preglédnes i napunis sze z Dûhom
Szvétim.“ I preczi je doli szpadnolo z ôcsi nyegovi,
liki lûszki, i preglédno je preczi i gori sztanovsi
okrszto sze je, vzéo je k szebi hráno i pokrêpo sze
je. I od toga mao je predgao Saul szrecsno vu Da-
maskusi i vu Jerusálemi od Krisztusa, ka je On Szin
Bo'zi.

45. Kornelius Sztotnik.

Bio je eden mo'z vu Czezárii po iméni Kornelius, Sztotnik Rimszki. Té je bio pobo'zen i bogábojécsi ze vszov hí'zov szvojov, i csinécsi álmotva vnôga lüdsztvi i molécsi Bogá vszeszkôsz. On je vido vu vidênnyi ocsiveszno, okôli trétje vöre po pôldnévi Angela Bo'zega doli idôcsega k szebi i govorécsega nyemi: „Korneli! molítve tvoje i álmotva tvoja szo gori prisla na szpomínanye pred Bôga. I zdâ posli vu Joppo mô'ze, i zovi prék Simona, kí sze zové Peter. Té sztan má pri nikom Simoni ko'zári, kí má hí'zo pôleg môrja. Té ti povej, ka ti je csiniti. Kornelius je bôgao, ino je poszlao trí szvoje szluge vu Joppo. Dokecs szo sze tej drügi dén prôti pôldnévi k meszti pribli'závali, je Peter gori sao na hí'zo molit. Gda bi pa lacsen grátao, stéo je jeszti. Dokecs szo pa obed priprávlali, szpadno je na nyega szasz, i vido je Nébo odprto, i doli idôcso k szebi edno poszôdo, liki káksi lelahén veliki, na stiri kiklej zvézani i doli püszczeni na zemlo, vu kom szo bilé vsze sztvári zemelszke stiri nogé majôcse, i zviríne. I vcsinyeni je glász k nyemi: „Gori sztani Peter, koli i jej!“ Peter pa ercsé: „Z nikaksim tálom nej Goszpodne, ár szem nigdár nej jo kâ necsísztoga.“ I pá je drügôcs bio glász k nyemi: „Stera je Bôg ocsiszto, tí tô obcsinszko nepravi.“ Tô je pa vcsinyeno trikrát, i pá je gorivzéta ta poszôda vu Nébo. Gda bi sze pa vu szebi zadrgávao Peter, ka bi tô za vidênnye bilô, stero je vido, ovo, mo'zje poszláni od Korneliusa szo posztanoli pred dverami, zvedávajôcsi nyega. I ercsé nyemi Düh: „Ovo trijé mô'zje te iscsejo; idi doli, ino idi 'z nyimi; ár szem je jasz

poszlao.“ Doli idôcsi pa Peter k tim mo'zákom er-
csé: „Jasz szem Peter, steroga iscsete; ka je zrok,
za steroga volo szte eti?“ Oni szo naprêdáli szvoj
poszel, Peter nyim je pa dao sztan do drûgoga dné-
va. Teda je vö sao 'z nyimi, i niki bratov od Joppe
szo tüdi 'z nyim sli. Na drûgi dén szo prisli vu Cze-
zário. Kornelius je je pa csakao, vküp prízvavsi rod-
bino szvojo i bli'znye priátele. Prigôdilo sze je pa,
gda bi Peter notri sao, prôti nyemi idôcsi Kornelius
i szpadnovsi k nogam, molo ga je. Peter ga je pa
gori opravo, govorécsi: „Gori sztani, i jasz szem
szám cslovek!“ I notri je sao i naisao ji je doszta
vküp szprávleni, i erkao nyim je: „Víznáte, kak ne-
szpodobno je mô'zi 'Zidovi sze pridrû'ziti k lüdém z
drûgoga národa. Meni je pa Bôg pokázao, naj niko-
ga za obsinszkoga, ali necsístzoga csloveka neprá-
vim. Pítam tak, za kakse rêcsi volo szte poszlali
po méne?“ Kornelius je pripovedávao czêlo prigodo
szkázanya Angela. Teda Peter odpré vûszta i ercsé:
„Zaisztino nahájam, ka je Bôg nej oszôb prebirá-
vecz; nego vu vszákom Národí, kí sze ga bojí, i
csiní praviczó, priéten nyemi je.“ I zdâ nyim je
predgao Evangeliom od Jezusa. Escse gda bi gú-
csao Peter, je szpadno Dûh szvéti na vsze, kí szo
poszlûsali to Rêcs. I sztrsznoli szo sze ti verni 'Zi-
dovje, kíkoli szo z Petrom prisli, ka je i na pogane
Szvétoga Dûhá dár vövlejáni: ár szo je csüli gucsé-
cse z jezikmi i zvisávajôcse Bogá. Teda je odgôvo-
ro Peter: „Jeli sto more prepovedati vodô, naj sze
eti neokrsztijo, kí szo Dûhá szvétoga vzéli, liki i
mí?“ I zapovedao je, naj sze okrsztijo vu Imé Go-
szpodnovo, i na prosnyo nyihovo je pri nyi osztano
nikeliko dní, da bi je pokrêpo.

Eti szo bili prvotina poganov, kí szo vu Obcsi-
no krszsanszko gorivzėti.

46. Peter z temnicze oszlobodjen.

Herodes Agrippa Král je vmôro Jakuba, brata
Jánosovoga z mecsom. I geto je vido, ka sze je do-
padnolo 'Zidovom, dao je zgrabiti i Petra i vu tem-
niczo djáti, da je rávno Vüzen bio, záto je nyega
szôdbo mogao na du'ze odlôcsiti. Dao ga je stiri
csetveram vítézov sztrá'ziti; molítev je pa bila ne-
sztanoma od Gmaine Jerusálemszke k Bôgi za nye-
ga. I vu onoj noci, po steroj bi sze méo vöpelati
na szmrt, je szpao Peter med dvöma vítézoma zvé-
zani z dvöma lanczoma; sztrá'zárje szo pa pred dve-
rami varvali temniczo. I ovo, szvetloszt sze je za-
szvétila vu hrámi, i Angel Goszpodnov je prisztôpo,
i vdarivsi Petra v rebro, govorécsi: „Sztani gori

hitro!“ I doli szo szpadnoli lanczi z rôk nyegovi. I
ercsé nyemi Angel: „Opasi sze, i obűj sôlincze tvo-

je, i vrzi okôli na szé plásces tvoj, i naszledúj mené.“
 Ivöidôcsi z Angelom, gda bi prêsla prvo i drúgo
 sztrá'zo, prisla szta k tim 'zeleznim vrátam, stera
 szo sze szamá nyima ôdprla; stímao je pa, ka vidê-
 nye vídi. Tak szta prêsla edno viliczo, i preczi je
 odsztôpo Angel od nyega. I Peter sze na pamet vze-
 me i ercsé: „Zdâ znam zaisztino, ka je Goszpôd po-
 szlao Angela szvojega, i mené oszlôbodo.“ I pre-
 mislávajôcs je prisao pred hi'zo Márie, materé Iva-
 nove, kí sze zové Marko, gde ji je bilo poredno
 vküp szprávleni i molécsi. Gda bi pa trúpao pri dve-
 raj, prisla je edna deklícska poszlúsat, i szpoznala
 je glász nyegov. Od radoszti je pa nej odprla, nego
 notri pribé'zêcsa, nazvêsztila, ka Peter pred vráti
 sztojí. Oni szo ji pa nêsteli vervati. Gda je pa ne-
 sztanoma trúpao, ôdprili szo nyemi, i sztrsznoli szo
 sze vidôcsi ga. Kívajôcsi pa nyim z rokôv, ka bi tí-
 ho bílí, pripuvedávao nyim je, kakda ga je Gosz-
 pôd vö szpelao z temnicze. Potom ercsé: „Nazvê-
 sztíte Jakubi i bratom eta,“ i vöidôcsi je sao vu drú-
 go meszto. Gda je pa dén grátao i on v temniczi nê-
 náiden, je zapovedao Herodes sztrá'zare na szmrť
 odpelati.

47. Pavel v Lystri.

Pavel (on iszti, kí sze je prvle Saul zvao) je vu
 szvojem obhodjávanyi mészť po Máloj Á'zii prisao
 tūdi v Lystro. Bio je tam niki cslovek, plantav bo-
 dôcsi od utrobe materé szvoje, té ga je poszlúsao
 gúcsécsega. Pavel ocsí na nyega vr'zêcsi i vidôcsi,
 ka mǎ vero na zvelicsanye, je erkao z velikim glá-
 szom: „Gori sztani, na nogé tvoje rávno!“ I gori
 je szkocso ino je hodo. Lűdsztvo pa, geto je vidilo,

ka je vcsíno Pavel, gori zdignovse glász szvoj, er-
csé: „Bogôvje szo priglihni vcsinyeni k lüdém, i
doli szo prisli k nam.“ Pop pa Jupitera, koga Czer-
kev je pred nyíhovim mesztom bíla, güncze i vên-
cze pred vráta pripelavsi, je stéo nyima z lüdsztvom
vrét áldüvati. Stero da bi csüli Apostolje Barnabás i
Pavel, razcseszvola szta gvant szvoj, szkocsila szta
med lüdsztvo, kricsécsa i govorécsa: „Mô'zje, za-
ka eta csiníte? I mí szmo táksi nevolni lüdjé, liki
ví, nazveszcsávajôcsi vam Evangeliom, naj sze od
eti márnoszt obrnéte k 'zívomi Bôgi, kí je sztvôro
Nébo i zemlo, i môrje, i vsza, stera szo vu nyí.“ I
tá govorécsi, je komaj ftisao to lüdsztvo, ka szo nyi-
ma nej áldüvali. Prisli szo pa tá od Ántiochie ino Iko-
nie 'Zidovje, i na nyé szo vzéli lüdsztvo, i kamenü-
vavsi Pavla, vlekli szo ga vö z meszta, stímajôcsi ka
je mro. Gda bi ga pa okôli vzéli krszcsanye, gori szta-
novsi je sao vu meszto. I drúgi dén je vö sao z Bar-
nabásom vu Derbo, i nazveszcsávála szta meszti ono-
mi Evangeliom. Po toj Predgi je i eden mladénecz
povrnyeni k Krisztusi, z iménom Timotheus. Té je
méo edno pobó'zno mater i babiczó, i znao je od de-
tinsztva mao Szvéta Píszma. Od széga mao je náj
vernési priátel i tüváris Pavla Apostola grátao, ino
je kak Püspek Gmaine Efezanszke mantrnikov
szmrt sztrepeti mogao.

48. Lydia i varivács temnicze.

Pavel je bio v Troadi v Máloj Á'zii. I vidênje
sze nyemi szkázalo v noci, ka je mô'z niki Macze-
donszki sztao pred nyim, proszécsi ga i govorécsi:
„Hodi v Máczedonio i pomágaj nam!“ Naszledüva-
jôcsi tô zványe je prisao vu Filippis. I szobôtni dén

er- je vö sao z meszta k potoki, gde szo 'Zidovje molí-
m, itvi dr'zali, gucsécsi tím vküp szprávlenim 'zenam. I
'zer- nika bogábojécsa 'zena po iméni Lydia, skarlat odá-
vén- vajôcsa, ga je tüdi poszlúsala. Toj je Goszpôd ôd-
vom pro szrcze, da bi pazila na ona, stera szo od Pavla
pás i právlena. Gda bi pa okrszcsena bíla ona i hi'za nyé,
szta proszila je Apostole naj vu nyé hi'zi sztan vze méjo.
za Gda bi Pavel dühá edne vûvicze vözgono, nyé go-
liki szpodárje, kém je z vûvicsüvanyem veliki dobícsek
od szprávlala, szo sze nad tém krôto razszrdili, i vle-
ôro kli szo nyidva na placz pred vládnike, i tô'zili szo
"I nyidva, ka nôve návade nazveszcsávata. I ti szodczy
ny- szo tiva Apostola dáli do krvi sibati, ino v temniczo
ko- vr'zti. Okôli polnôcsi szta pa Pavel i Sílás molécsa
nû- szpêvala peszem Bôgi, na trucz szvojim boleznosz-
ka tam. Hitro je pa veliko zemlé gíbanye posztanolo na
ta- teliko, da szo sze i fundamentomi temnicze genoli,
ar- vsze dveri zôdprle, i vszê vezala sze zodvézala. Ze-
no- szna sze pa predramivsi varivács temnicze, i vidô-
ecz csi odprte dveri temnicze, vö potégnovsi mecs, stéo
je sze je vmoriti, stímajôcsi, ka szo odbê'zali ti zvê-
le- zani. Krícsao je pa z velikim glászom Pavel, govoré-
áj csi: „Nevcsíni szí nika húdoga, ár szmo vszi eti.“
no Proszécsi pa poszvêt, notri je szkocso, i presztra-
ov sivsi sze, szpadno je pred Pavla i Sílása, vö nyidva
je pelao, i ercsé: „Goszpodna, ka mi je vcsiniti, naj
sze zvelicsam?“ Onedva szta pa erkla: „Veri vu
Goszpon Jezus Krisztusi, i zvelicsas sze tí i hi'za
tvoja.“ I k szebi nyidva vzévsi vu onoj vöri te nôcsi
je ôprao nyidva od vdárczov. I okrszcsen je on i vszi
nyegovi preczi. I pelao nyidva je vu hi'zo szvojo, i
: presztro je sztol, i veszelio sze je, ka je zevszov
- hí'zov vervao Bôgi. Tiva Apostola szta pa na drúgi
n den od vládnikov z szvétesnyim tálom szlobodna od-
pûszcsena.

49. Pavel v Atheni.

Pavel je z Filippisa v Átheno prisao, gde je csakao na Silasa i Timotheusa. Zosztro sze je dűh nyegov, vidűcsi, ka je mesztó puno z bolvanmi. Predgao je zátó vu Szpráviscsi 'Zidovom i na plá-czi Evangeliom od Jezusa i od gorisztánenyá. Te-da szo sze niki szvetszki műdri stűkali 'z nyím, pelali szo ga pred Szodeczki sztolec, govorűcsi: „Jeli moremo zvediti, ka je tű za nűvo vcse-nyű, stero gucsis?“ Pavel pa veli: „Mo'zje Atheni-anszki, vszegavűcs vász náj pobo'znűse vídim. Ár geto szem prehodjávao i pregledávao pobo'znoszti vase, naisao szem i eden oltár, na kom je píszano: „Neznánomi Bűgi.“ Zátó, steroga ví neznate, i dű-nok ga csesztite, toga jasz vam nazveszcsávam. Bűg, kí je sztvűro ete Szvűt, i vsza, ká szo vu nyem, té Nűbe i Zemle Goszpűd bodűcsi, neprehiva vu z rokami naprávleni Czűrkváj, i nej je dalecs ni od ednoga z nász. Ár vu nyem 'zivűmo i giblemo sze i jeszmo. I Bűg je isztina prűk po vrűme-ni te neznanoszti glűdao; zdá pa nazveszcsáva

vsz
szta
Szv
del
Gda
osz
páli
Nik
ied

mi
szk
pri
dov
vűk
i tű
nez
zva
dűc
la
sal
zdr
sze
Pav
mű
'ziv
lics
Fel
tel
dov

vszêm lüdém povszud, naj pokôro csinijo, ár je posztavo eden táksi dén, v sterom bode szôdo vesz ete Szvét, vupraviczí po onom mo'zi, po sterom je zren-delüvao. Vero dati vszêm, ka ga je zbûdo od mrtvi.“ Gda bi pa csüli gorisztanenyé ti mrtvi, niki szo sze oszmejávali, niki szo pa erkli: „Bomo te poszlûsali páli od toga.“ I tak je Pavel vö sao poszrêdi 'z nyí. Niki szo pa vervali, med tême Dionyzius Tanácsník, i edna 'zena po iméni Damaris.

50. Pavlova vôza vu Czezárii.

Po nisterom császi je Pavel vlovleni v Jerusále-mi i v Czezário pripelan, da bi sze tam pred Rim-szkim vladárom Felixom zagovárajao. Felix sze je priaznivo dr'zao prôti Pavli, i nej doszta dao na 'Zi-dove, kí szo Pavla csesztô i trdno tô'zili. Nyemi je vékso szlobodcsino privolo, kak drûgim zvézanim, i tüdi bi ga rad odpûszto, csi bi li Pavel nyemi pê-neze v mító ponûdo. Záto ga je i gosztêkrát naprê-zvao, zgovárajôcsi szí 'z nyim. Po niki dnévi pri-dôcsi Felix z Druzillov, 'zenôv szvojov, stera je bi-la csí Herodes Ágrippa Krála, stera bi rada poszlû-sala Pavla. Gda bi pa on pregovárajao od pravicze, i zdr'závanya, i szôdbe, stera je pridôcsa, presztraso sze je Felix, da je húdo dűsnovêszto méo, i erkao Pavli: „Zdá odídi, gda bom pa prílicsnêse vrêmen méo, prizovém te.“ Ali známo, ka je onim, kí grêhi 'zivéjo vrêmen k poszlûsanyi isztine nigdár nej prí-licsno.

Gda bi sze pa dvê leti szpunili, naszledüvao je Felixu vu csészti Festus. Ni on je nêbio táksi priátel isztine, ka bi szpoznati stéo nepravicsnoszt 'Zi-dovov, i da sze je Pavel bojao, ka Festusa naszlê-

dnye dōnok nagnejo 'Zidovje, zezávao je Czaszara. Odgovorí nyemi Festus: „Czaszara szí zezávao, k Czaszari bos sao.“

Pri pozdrávlanyi, stero je szkázao Agrippa Král Festusi, je Pavel znôvics vzéo príliko ócsiveszno i szvétesnye szvedosztvo dolidjáti od Krisztusa, i od miloszcse stera je nyemi v tál prisla, etak dokoncsavsi: „Pomôcs szem dôbo od Bôga, i notri do etoga dnéva sztojim, szvedosztvo csinécsi málomi i velikomi, nika zvün toga nej govorécsi, stera szo i Proroczke i Môses gucsali, ka májo bidti: Ka je Krisztus mogao trpeti i prvi z gorisztanenyá mrtvi szvetloszt nazveszcsávatietomi lüdsztvi i poganom.“ Teda veli Festus z velikim glászom: „Bláznis Pavel; vnôga Píszma te na bláznoszt obrácsajo.“ On pa ercsé: „Nebláznim zmo'zni Festus, nego isztine i trêznosztí recsí gucsim. Ár zná od tej Král, pred sterim i szrcsno gucsim. Verjes, Ágrippa Král Prorokom? Znam, ka verjes.“ Ágrippa ercsé: „Malo ka me na nyé nevzemes, naj Krszczeník bodem.“ Pavel pa ercsé: „Zelêm od Bôga, malo ali doszta falí, nêli szamo tebé, nego i vsze poszlúsajôcse mené dnesz tákse bidti, liki szem jasz zvün etoga vezala.“

Malo ka sze nenaráta

I dōnk Krszczeník negráta.

Záto pa escse doszta potrebüje. O da ví, kí eta cstéte, nebi kê vecs potrebüvali.

51. Pavlovo v Rím plavanye.

Pavel je naszkori prêk dáni ednomi rimszkomi Sztotniki, i notri je sao v ládjo z Aristarchusom i Lü-

kácsom, i púsztili szo sze prôti Rími. Na zátoni Kre-
 ta recsenom szo steli prezímati, ali eden szilni vöter
 je je mímó vneszo, i mo'zje szo vu. velikom sztisz-
 kávaní bilí. Vszo to menye potrêbno náklado szo vö
 zmetali v mörje, naj bi ládja le'zêsa grátala, na szlê-
 dnye i szilje. Pavli sze je pa szkázao v noci Angel
 Goszpodnov, erkôcsi: „Neboj sze Pavel; pred Cza-
 szara ti je potrêbno posztánoti, i ovo, darüvao ti je
 Bôg vsze, kí z tebom plavajo.“ Potom kak szo 'ze
 stirinájszet dní szemotam premetávani, nika nárocsa
 szo na pamet vzéli, stera szo brod mela, zemlo ono
 szo pa nêpoznali. Ali prvle, kak szo k brodi mogli
 zegnati ládjo, szo zavdarili na pecsíno. I mô'zje szo
 sze mogli z plavanyem rêsiti, i ti drúgi kí na desz-
 káj, kí pa na káksem táli od ládje ftrgnyenom szo
 vszi zdravi na zemlo prisli. Zdr'záno ji vszê 276 dús.

Te záton, na steroga szo prisli, sze je zvaó Me-
 lita (zdâ Málta) Nagôdili szo sze na priaznive lüdí,
 kí szo nyim preczi ogen nalo'zili, da bi szi gvant
 szposzúsili. Gda bi pa Pavel doszta ro'zdja vküp
 szpôbrao, i na ogen djao, edna vipera od toplôcse
 vöidôcsa sze je zgrábila rôke nyegove. Kak szo pa
 barbaruske vidili viszécso to sztvár z rôke nyegove,
 pravili szo eden drúgomi: „Kakpa, ka je lüdomo-
 recz ete cslovek, koga zdr'zánoga z mörja zado-
 meszcsávanye 'ziveti nenihá.“ On je pa doli sztepo
 to sztvar v ogen, i nika sze nyemi je nêzgôdilo hú-
 doga. Teda szo sze premênili v pámeti, i erkli szo,
 ka je on Bôg. Tam szo na onom zátoni vö prezímali,
 i Pavel je vnogo prílíko méo beté'zne zvrácsiti. Po
 trê mêszeczi szo sze na ednoj drúgoj ládji púsztili
 na mörje, i na szlêdnye szo szrečno priplavali v Rim.
 Tam je Pavel predgao 'Zidovom, i velika nemirov-
 csina je nasztanola med nyimi. Niki szo vervali. Pa-

vel je pa osztano tam dvê leti, vu szvojoj lasztivno najétoj hi'zi, i k szebi je prijaó vsze, kí szo k nyemi notri sli, predgajôcsi Králevsztvo Bo'ze, i vucsécsi ona, stera szo od Goszpon Jezus Krisztusa zevszov szrcsnosztjov, brezi prepoveszti.

52. Razglasenyé Evangelioma Szvétoga po Apostoláj.

Pavel je vu vecse szvoji z Ríma píszeni Lisztáj vö vjavo vûpanye oszlobodjenjá szvojega z vôle, i Prígode Czérkvi Krszcsanszke tüdi právijo, ka je ob drúgim v Rim prisao, i tam za volo Krisztusovoga vadlûvanya z mecsom vmorjeni. Z té drúge vôle je píszaó te drúgi Líszt k Timotheusi. Prvle je 'ze z tála vu obhodjávanyi mêtszt, z tála z prve vôle z Ríma poredno Lísztov píszaó rázlocsnim krszcsanszkim Obcsinam, z kêmi sze je vu szvojem Apostolszkom potûvanyi szpoznáo. Lisztí ete ládamo vu Nôvom Zákoni. Trijé prvi Evangeliomi pri zacsétki Nôvoga Zákona szo escse pred nyegovov szmrtjov píszeni. Máta j je píszaó z 'Zidovov povrnyenim Krsz-

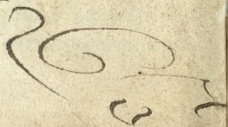
csanom, kí szo vu Palestíni 'ziveli. Marko, kak sze
zdí Rimlanczom, Lükács ednomi zmo'znomi grki,
Theofilusi. Proroküvanye Jezusa od pogüblenyá Je-
rusálema je 'ze szpunyeno (z 70 lèti po Kriszt. Na-
rodj) gda je János Evangeliom i Oznanoszt Szvéto
píszao. Tüdi i od Petra, Jakuba i Judasa, Apostolov
mámo Lisztí vu Nôvom Zákoni. Jánosa známo, ka
je vu velikoj sztarosztí mro. Od ti ovi Apostolov ne-
mamo gvüsni glászov. Li teliko je gvüsno, ka szo
Zapôvedi Jezusa: „Idite po vszêm Szvétí, predgajte
Evangeliom!“ zadoszta vcsínili. 'Ze pod petimi dvaj-
szetimi lèti je Krisztus szkoro vu vszê teda znáni
dr'zélaj predgani. I kak szo oni szpunili zapoved
Nyegovo, tak je i Jezus, szvoje nyim dáno obecca-
nye, gvüsno szpuno, i szpunyáva oddna dodna, szve-
docsécsi, kak tô vszi nyegovi vucseníczke szkű-
sziti morejo, ka je 'z nyimi notri do szkon-
csanya Szvétá.

K O N E C Z.

Dr'zánye Kníg eti.

Prigode Bibliszke A) Z Sztároga Zákona.

	Sztran		Sztran	I. G
1. Od Sztvorjénja	1	28. Izraelitanczov morjüvanya .	58	2. K
2. Szpadáj na grêh	3	29. Bálám	60	3. M
3. Bratamorszto	5	30. Mósesa szmrt	61	4. J
4. Potop	7	31. Josué	62	5. J
5. Bábel	9	32. Szodczy	64	o
6. Ábrahámovo pozványé	11	33. Ruth	66	6. P
7. Ábraháma vera	12	34. Éli ino Sámuel	68	v
8. Sodoma i Gomorra	14	35. Sámuel i Saul	70	7. S
9. Izmael	15	36. Dávid kak pasztér	72	8. P
10. Izák	16	37. Pregányanye Dávida	73	9. B
11. Säre szmrt i poránenyé	17	38. Szmrt Saulova. Dávid Král posztávlen	78	0. C
12. Izáka 'zenítev	18	39. Uriás sze oszmrti	80	1. C
13. Jákob i Esau	20	40. Prigod Absaloma	83	2. C
14. Jákoba vandrarsztvo	23	41. Pomor v Izraeli	85	3. T
15. Jó'zef sze odá	25	42. Salamon	87	ne
16. Jo'zef v Egiptomi	27	43. Králevcsine razdêljenyé.	89	4. Sz
17. Jo'zefa bratje v Egiptom prí- dejo	31	44. Eliás	91	5. Pr
18. Drúgo potüvanye brátov Jo- 'zefa	33	45. Elizeus	93	6. Dr
19. Jákoba v Egiptom szeljenyé	36	46. Assyrianszko szeljenyé	98	7. Pr
20. Mósés	39	47. Jonás Prorok	99	8. Te
21. Mósés pred Faraom	42	48. Poszlédnyi Králové Judee	101	De
22. Vöidénye z Egiptoma	46	49. Proroczi	103	sz
23. Izraelitanczi vu püszsávi	49	50. Babilonszka vóza	105	0. Te
24. Právda od Bogá dána	50	51. Dániel	107	i
25. Szvetszka i Czerkevna Právda	53	52. Jerusálem znôvics nazá gori- posztávlen	110	1. Oc
26. Grobi ti zanderécsi	55	Prídavek k prig. z Szt. Z.	11	2. Je
27. Naglejüvcezi	56			3. Je

II. Prigode Bibliske. B.) Z Nôvoga Zákona.

	Sztran		Sztran
1. Gábriel Angel k Zakariási i		27. Recsi Jezusa od szled. dug.	167
Sztran Márii odposzlan	115	28. Nôg múvanye i Jezusa Szvé-	
58 2. Krisztus Jezusa Narodjéne	118	ta Vecsérja	170
60 3. Módri od krajín zhodni .	120	29. Jezus v Gethsemáne pün-	
61 4. Jezusa detinsztvo	123	gradi	172
62 5. Jezus sze od Ivana okrszti, i		30. Jezusa vlovlenýe i od Petra	
64 od vrága szküsáva	124	zatájenyé	174
66 6. Pozványe vucseníkov Jezuso-		31. Jezus pred Kaifásom .	176
68 vi. Szvádba v Káni	127	32. Jezus pred Pilátusom i Hero-	
70 7. Samaritanszka 'zena	129	desom	178
72 8. Petrovo ríblovlenýe i stater	131	33. Jezus na szmrt oszodjen .	180
73 9. Bre'zna predga	132	34. Jezus na Kri'zi	181
75 10. Csüda Jezusova	134	35. Jezus pokopan	184
78 11. Csüda Jezusova	137	36. Jezusa od mrtvi gorisztanê-	
80 12. Csüda Jezusova	139	nye	185
83 13. Ta velika grêsnicza i Kana-		37. Potüvanye v Emmaus . .	188
85 neánszka 'zena	141	38. Jezus sze szká'ze Tomási, i	
87 14. Szmrt Ivana Krsztit. . . .	143	pri môrji Genezáret . . .	190
89 15. Priszpodobnoszti Jezusove .	143	39. Jezusa v Nébo zasztoplénye	192
91 16. Drúge prílike Jezusa . . .	146	40. Szvétek Riszálszki . . .	193
93 17. Priszpodobn Jezusove . . .	148	41. Anániás i Safira	196
95 18. Te bogátecz i Lázár	150	42. Szmrt Stevanova	197
98 19. Decza sze pozové, mó'zje		43. Kamurník Kralicze Csrnkav-	
99 sze szkúszijo	151	czov	199
101 20. Te miloszti ven Samaritánus		44. Saulusa povrnénye	200
103 i neszmileni szluga	153	45. Kornelius Sztotník	202
105 21. Od poníznoszti	155	46. Peter z temnicze oszlobodjen	204
107 22. Jezusa preobrázanye	157	47. Pavel v Lyštri	205
110 23. Jezus tríkrát príde v Betha-		48. Lydia i varivács temnicze .	206
113 nio	158	49. Pavel v Atheni	208
115 24. Jezusa táidénye v Jerusálem	162	50. Pavlovo vlovlenye vu Czê-	
25. Od goricz dêlavecz i králev-		zării	209
26. boga gosztüvanya	163	51. Pavlovo v Rim plavanye .	210
27. Jezusa recsi od szlédnyi du-		52. Razglasenyé Evangyliom po	
28.	165	Apostolaj.	212

Bibliszka táblicza - vrêmen.

Lêta po Sztvor-
jênyi Szvétâ.

Pôleġ obcsin-
szkoga lêtracsú-
nanya.

Od sztvorjênya Szvétâ do Potopa	1656.
Od Potopa do Ábrahâmovoga prvoga szel- jenyâ	360.
Od técz do toga mao, kak je Jo'zef pripe- lan v Egiptom	185.
Prebívanye v Egiptomi, od Jo'zefa do Mô- zesa	245.
Od vöidênnya z Egiptoma do goriposztáv- lenyâ Czerkvi	480.
Od goriposztávlenyâ Czerkvi, notri do kon- cza Babilonszke vöze pod Koresom . . .	480.
Od konceza vöze Babilonszke do Narodjênnya Goszpon Jezus Krisztusa	537.
	3943.
Od Narodjênnya G. Jezusovoga do Nyego- voga v Nébo - Zasztöplênnya	33.
Od técz mao do Pavlove prve vöze v Rími .	27.
Od prve vöze Pavlove do szmrtnyegove .	8.
Od szmrtny Pavlove, do szmrtny Domitiánus Czaszara pod sterim je szvétâ Ozna- noszt popíszana	27.
	95.

Handwritten signatures and scribbles at the bottom of the page, including a large signature that appears to be 'L. J. ...' and another 'C. ...'.

